

CENTRALNA/SREDIŠNJA HARMONIZACIJSKA JEDINICA
ЦЕНТРАЛНА ХАРМОНИЗАЦИЈСКА ЈЕДИНИЦА

GODIŠNJI KONSOLIDIRANI
IZVJEŠTAJ INTERNE REVIZIJE
ZA 2024. GODINU

Sarajevo, mart 2025. godine

SADRŽAJ

1. UVOD	3
2. CENTRALNA HARMONIZACIJSKA JEDINICA MINISTARSTVA FINANSIJA I TREZORA BiH	4
2.1. Zakonodavni okvir za uspostavljanje CHJ MFT BiH i projekti tehničke podrške Evropske unije u oblasti interne revizije	4
2.2. Nadležnost CHJ MFT BiH i pregled realizacije zadataka CHJ MFT BiH	6
2.3. Ostale aktivnosti CHJ MFT BiH u izvještajnom periodu	13
3. OSNOVA ZA PRIPREMU GODIŠNJEG KONSOLIDIRANOG IZVJEŠTAJA INTERNE REVIZIJE U INSTITUCIJAMA BiH	13
3.1. Zakonodavni okvir	13
3.2. Metodologija rada interne revizije u institucijama BiH	14
4. KONSOLIDIRANI IZVJEŠTAJ O INTERNOJ REVIZIJI PREMA GODIŠNJIM IZVJEŠTAJIMA JIR ZA 2024. GODINU	16
4.1. Jedinice interne revizije institucija BiH – pregled uspostavljanja	16
4.2. Nadležnost jedinica za internu reviziju	20
4.3. Godišnji izvještaji jedinica interne revizije	24
4.4. Pregled uspostavljanja i razvoja sistema interne revizije institucija BiH	51
4.5. Pregled primjene metodologije rada i učinka jedinica interne revizije institucija BiH	57
4.6. Kontinuirana profesionalna edukacija internih revizora u institucijama BiH	75
5. PREGLED KVALITETA INTERNE REVIZIJE U INSTITUCIJAMA BiH KOJI PROVODI CHJ MFT BiH	77
5.1. Svrha i osnova za obavljanje pregleda kvaliteta	77
5.2. Rezultati godišnjeg pregleda kvaliteta	78
5.3. Periodični pregled kvaliteta	88
5.4. Unapređenje sistema interne revizije	90
6. STRATEGIJA RAZVOJA SISTEMA INTERNIH FINANSIJSKIH KONTROLA U INSTITUCIJAMA BiH ZA PERIOD 2020-2025. GODINA U DIJELU KOJI SE ODNOSI NA INTERNU REVIZIJU	91
6.1. Osnove Strategije razvoja sistema internih finansijskih kontrola u institucijama BiH za period 2020-2025. godina i informacija o njenoj realizaciji	91
6.2. Operativni godišnji akcioni plan Strategije razvoja sistema internih finansijskih kontrola u institucijama BiH za 2024. godinu	92
7. REALIZACIJA ZAKLJUČAKA VIJEĆA MINISTARA BiH	92
8. ZAKLJUČAK	98
9. PREGLED PREPORUKA	99

1. UVOD

Centralna harmonizacijska jedinica Ministarstva finansija i trezora BiH (u daljnjem tekstu: CHJ MFT BiH) obavezna je, u skladu s odredbama člana 25. Zakona o internoj reviziji institucija BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 27/08 i 32/12), pripremiti Godišnji konsolidirani izvještaj interne revizije.

Godišnji konsolidirani izvještaj interne revizije daje osnovne podatke o sistemu interne revizije u institucijama Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: BiH), podatke o aktivnostima Centralne harmonizacijske jedinice Ministarstva finansija i trezora BiH, podatke o jedinicama interne revizije i internim revizorima, podatke o izvršenim internim revizijama od strane jedinica za internu reviziju institucija BiH, kao i podatke o realizaciji preporuka od strane revidiranih institucija i podatke o poduzetim aktivnostima na realizaciji zaključaka Vijeća ministara BiH.

Sistem interne revizije je dio sistema javne interne finansijske kontrole (PIFC – *Public Internal Financial Control*) koji je razvila Evropska komisija i koji ima za cilj zemljama u procesu pridruživanja Evropskoj uniji pružiti pomoć u razumijevanju i primjeni dobro razvijenih i efektivnih sistema interne kontrole.

Sistem interne revizije u institucijama BiH, pored Zakona o internoj reviziji institucija BiH, definiran je i strateškim dokumentima i to: Strategijom razvoja sistema internih finansijskih kontrola u institucijama Bosne i Hercegovine za period 2016-2018. godina, koju je usvojilo Vijeće ministara BiH na 87. sjednici održanoj 29. 12. 2016. godine i Strategijom razvoja sistema internih finansijskih kontrola u institucijama Bosne i Hercegovine za period 2020-2025. godina, koju je usvojilo Vijeće ministara BiH na 8. sjednici održanoj 11. 6. 2020. godine.

Važan segment sistema interne revizije u javnom sektoru BiH predstavlja i Koordinacioni odbor centralnih jedinica za harmonizaciju (u daljnjem tekstu: KO CJH). Ovo tijelo čine rukovodioci Centralne harmonizacijske jedinice Ministarstva finansija i trezora Bosne i Hercegovine, Centralne harmonizacijske jedinice Federalnog ministarstva finansija i Centralne jedinice za harmonizaciju Ministarstva finansija Republike Srpske.

2. CENTRALNA HARMONIZACIJSKA JEDINICA MINISTARSTVA FINANSIJA I TREZORA BiH

2.1. Zakonodavni okvir za uspostavljanje CHJ MFT BiH i projekti tehničke podrške Evropske unije u oblasti interne revizije

Obaveza Bosne i Hercegovine u oblasti interne revizije utvrđena je članom 90. Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica i Bosne i Hercegovine u dijelu pod nazivom „Saradnja u području revizije i finansijske kontrole“ („Službeni glasnik BiH - Međunarodni ugovori", broj 10/08).

U skladu sa Zakonom o internoj reviziji institucija BiH („Službeni glasnik BiH", br. 27/08 i 32/12), Sporazumom o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica i BiH („Službeni glasnik BiH-Međunarodni ugovori", broj 10/08), Zakonom o ministarstvima i drugim tijelima uprave BiH („Službeni glasnik BiH", br. 5/03, 42/03, 26/04, 45/06, 88/07, 35/09, 59/09, 103/09, 87/12, 6/13 i 19/16), a na osnovu Odluke Vijeća ministara BiH, broj 113/09 („Službeni glasnik BiH", br. 44/09, 48/18 i 60/24), uspostavljena je Centralna harmonizacijska jedinica Ministarstva finansija i trezora BiH – CHJ MFT BiH, koja u skladu s navedenim propisima ima obavezu uspostaviti i razvijati sistem unutrašnje finansijske kontrole u institucijama Bosne i Hercegovine, a kao poseban segment ovog sistema uspostaviti sistem i strukturu interne revizije u institucijama BiH.

Podršku uvođenju i razvoju javne interne finansijske kontrole u Bosni i Hercegovini pružila je i Evropska unija kroz realizaciju projekata tehničke pomoći finansiranih iz sredstava IPA (*Instrument for Pre-Accession Assistance*) fondova podrške Bosni i Hercegovini. Do sada su realizirana tri projekta i to: Projekat PIFC (*Public Internal Financial Control*¹), Projekat SPFM (*Strengthening Public Financial Management*²) i Projekat PIFC 3 (Unapređenje javne interne finansijske kontrole u Bosni i Hercegovini). Projektom PIFC pružena je podrška institucijama BiH u procesu uvođenja i razvoja sistema interne revizije (u daljnjem tekstu: IR) i sistema finansijskog upravljanja i kontrole (u daljnjem tekstu: FUK) zasnovanih na dobrim praksama u državama članicama Evropske unije (u daljnjem tekstu: EU), kao i na iskustvima iz drugih država koje ispunjavaju obaveze vezane za procese pristupanja članstvu u Evropskoj uniji. Kroz projekt SPFM pružena je podrška unapređenju veze između kreiranja politika i procedura planiranja budžeta, te jačanja sistema javne interne finansijske kontrole. U okviru projekta PIFC 3 nastavljene su aktivnosti iz prethodna dva projekta u cilju pružanja dodatne podrške reformi upravljanja javnim finansijama u procesu pristupanja Evropskoj uniji, kroz jačanje kapaciteta, ažuriranje metodologije rada i razvijanje softverskih alata za provođenje finansijskog upravljanja i kontrole i interne revizije u javnom sektoru na svim nivoima vlasti u Bosni i Hercegovini.

Aktivnosti na realizaciji projekta EU “Unapređenje javne interne finansijske kontrole u Bosni i Hercegovini” (PIFC 3) odvijale su se u periodu od oktobra 2018. do maja 2022. godine. U svrhu definisanja ciljeva i područja daljeg razvoja PIFC-a na svim nivoima vlasti u BiH, u okviru Projekta izrađen je nacrt Okvira za strategiju javne interne finansijske kontrole za period 2020-2025. godina.

Najznačajniji rezultati Projekta, u domenu interne revizije u institucijama BiH, su:

- izrada Strategije razvoja sistema internih finansijskih kontrola u institucijama Bosne i Hercegovine za period 2020-2025. godina³;
- izrada novog Priručnika za internu reviziju u institucijama BiH (ažurirana verzija)⁴, u skladu s posljednjom verzijom važećih Međunarodnih standarda za internu reviziju⁵;

¹ Interne finansijske kontrole u javnom sektoru.

² Podrška upravljanju javnim finansijama

³ Usvojena na 8. sjednici Vijeća ministara BiH održanoj 11.06.2020. godine.

- izrada Pravilnika o provođenju osiguranja i unapređenja kvaliteta interne revizije u institucijama BiH⁶;
- izrada Aplikacije za praćenje, upravljanje i izvještavanje o sistemu finansijskog upravljanja i kontrole i interne revizije u javnom sektoru BiH (PIFC aplikacija), koja u dijelu koji se odnosi na internu reviziju omogućava upravljanje procesom planiranja i vršenja revizija, evidentiranje svih provedenih aktivnosti i izvještavanje pomoću kompjuterskih alata;
- održavanje obuka vezanih za primjenu novih propisa iz oblasti interne revizije u institucijama BiH, tokom kojih je, također, prezentirana i nova PIFC aplikacija i
- provođenje pilot revizije u jednoj od institucija BiH⁷ u toku koje je primijenjena PIFC aplikacija (testna verzija).

Do kraja februara 2023. godine uspješno su okončane aktivnosti na otklanjanju petoškoća vezanih za osiguranje zaštite podataka interne revizije u institucijama BiH tokom korištenja i rada u PIFC aplikaciji, uz pomoć stručnih službi Generalnog sekretarijata Vijeća ministara BiH, Ministarstva finansija i trezora BiH i IT kompanije koja je izradila Aplikaciju. Primjena Modula interne revizije PIFC aplikacije u institucijama BiH počela je 01.03.2023. godine. Međutim, u izvještajnom periodu (2024. godina) jedinice interne revizije u institucijama BiH nisu mogle u kontinuitetu primjenjivati PIFC aplikaciju, jer nije pružena adekvatna i potpuna tehnička podrška na održavanju servera na kojem je ista instalirana. CHJ MFT BiH je ulagala dodatne napore kako bi pronašla adekvatna rješenja na osiguranju neophodne tehničke (IT) podrške.

U periodu izrade ovog izvještaja otklonjen je problem funkcionalnosti PIFC aplikacije koji je postojao, kako je ustanovljeno, usljed nedostatka memorije na serveru PIFC aplikacije a koji je neophodan za rad, pohranjivanje i čuvanje podataka i dokumentacije za FUK i internu reviziju u institucijama BiH. Od 14.02.2025. godine sve jedinice interne revizije u institucijama BiH mogu provoditi interne revizije uz pomoć aplikativno – softverskog rješenja (PIFC aplikacija), o čemu su blagovremeno obaviještene od strane CHJ MFT BiH.

PIFC aplikacija razvijena je za potrebe sva tri nivoa vlasti u BiH od strane eksperata Projekta EU "PIFC - 3", u svrhu daljnjeg razvoja FUK-a i interne revizije, te osiguranja usklađenosti istih sa zahtjevima međunarodnih standarda i primjerima dobre prakse. PIFC aplikacija ima za cilj olakšati i izradu periodičih izvještaja u svrhu efikasnijeg izvještavanja rukovodioca institucije o internim kontrolama u instituciji i CHJ MFT BiH u izradi Godišnjeg konsolidiranog izvještaja interne revizije i Godišnjeg konsolidiranog izvještaja o finansijskom upravljanju i kontroli.

Okvir PIFC-a (*Public Internal Financial Control*) čine tri stuba koji bi trebali osigurati dovoljno sinergijskih efekata da bi se osiguralo razumno uvjeravanje da interne kontrole funkcioniraju adekvatno i efektivno, a to su:

- funkcionalno nezavisna i decentralizirana interna revizija (IR) - koja ima ulogu da pruži pomoć rukovodiocu institucije vršeći pregled adekvatnosti i efektivnosti internih kontrola i dajući preporuke u cilju unapređenja poslovanja institucije,
- finansijsko upravljanje i kontrola (FUK) – koje je usmjereno na jačanje odgovornosti za ostvarivanje ciljeva institucije, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcioniranje sistema finansijskog upravljanja i kontrole u instituciji i
- CHJ MFT BiH, kao zasebna jedinica, koja razvija i usmjerava proces PIFC-a.

⁴ Odluka o donošenju Priručnika objavljena je u "Službenom glasniku BiH", broj 73/21.

⁵ Stupili na snagu 01.01.2017. godine.

⁶ Odluka o donošenju Pravilnika objavljena je u "Službenom glasniku BiH", broj 74/21.

⁷ Ministarstvo vanjskih poslova BiH

Svaki od tri nivoa vlasti je, kroz svoju centralnu harmonizacijsku jedinicu, dokumente koje je KO CJH odobrio, dalje razrađivao i pripremao prilagođavajući okvirne dokumente svojim potrebama. Ovakvim koordiniranim pristupom postignuta je unificiranost u pristupu propisima metodološkog tipa iz oblasti interne revizije.

2.2. Nadležnost CHJ MFT BiH i pregled realizacije zadataka CHJ MFT BiH

Centralna harmonizacijska jedinica Ministarstva finansija i trezora Bosne i Hercegovine, u skladu sa Zakonom o internoj reviziji institucija BiH, ovlaštena je za razvoj, rukovođenje i koordinaciju interne revizije u institucijama Bosne i Hercegovine. U skladu s nadležnostima definiranim Zakonom o internoj reviziji institucija BiH, CHJ MFT BiH je do sada realizirala kako slijedi:

- a) *Pripremu prijedloga za izmjene Zakona o internoj reviziji u institucijama Bosne i Hercegovine, nakon usaglašavanja u Koordinacionom odboru CJH;*

CHJ MFT BiH je u toku 2012. godine pripremila nacrt Zakona o izmjenama Zakona o internoj reviziji institucija BiH, kojim su stvorene zakonske pretpostavke za uspostavljanje efikasnog i ekonomičnog sistema interne revizije u institucijama BiH. Zakon je, nakon usvajanja, objavljen u „Službenom glasniku BiH“, broj: 32/12. Ovom dopunom zakonskog rješenja definirano je vršenje funkcije interne revizije u institucijama BiH na način da se osigura efikasnije i racionalnije uspostavljanje jedinica interne revizije koje će onemogućiti uspostavljanje nepotrebno velikog broja jedinica interne revizije, nego da se s manjim brojem jedinica koje će, u skladu s različitim kriterijima grupisanja i ispunjenosti uslova, omogućiti pokrivenost internom revizijom više organizaciono i resorno srodnih institucija, a što za rezultat ima i značajan materijalni efekat u smislu negomilanja neracionalnog broja izvršilaca i troškova koji bi se tako proizveli. Ovakvom izmjenom omogućeno je i uspostavljanje jedne jedinice interne revizije koja će vršiti internu reviziju u nekoliko organizaciono ili resorno srodnih institucija u skladu s principima definiranim Zakonom.

CHJ MFT BiH je, u izvještajnom periodu, u skladu s navedenim odredbama Zakona o internoj reviziji institucija BiH, pripremila Odluku o kriterijima za uspostavljanje jedinica interne revizije u institucijama BiH koja je objavljena u "Službenom glasniku BiH", br. 77/24. Odluka je pripremljena na osnovu analize ispunjenosti definiranih kriterija za uspostavljanje jedinica interne revizije i podataka o godišnjem budžetu i finansijskim planovima institucija, te je istom predviđeno uspostavljanje ukupno 19 jedinica interne revizije koje će pružati usluge interne revizije u 77 institucija BiH. CHJ MFT BiH je pri definiranju strukture interne revizije i utvrđivanja broja izvršilaca interne revizije u institucijama Bosne i Hercegovine posebno vodila računa o primjeni principa opravdanog i svrsishodnog trošenja javnih sredstava koji se temelje na konceptu "vrijednost za novac" (eng. "value for money") i konceptu "3E" (ekonomičnost, efikasnost i efektivnost), kao i o usklađivanju polaznih kriterija za uspostavljanje jedinice interne revizije sa svakim povećanjem plata i naknada zaposlenih u institucijama BiH i kretanjem stope inflacije u Bosni i Hercegovini.

- b) *Pripremu i implementaciju programa obuke i certificiranja internih revizora institucija Bosne i Hercegovine, nakon usaglašavanja programa obuke u Koordinacionom odboru CJH;*

U prethodnom periodu izvršena je obuka zaposlenih koji rade na poslovima interne revizije i finansijskog upravljanja i kontrole u institucijama Bosne i Hercegovine, Republike Srpske i Federacije BiH kroz Projekt PIFC, Projekt SPFM i Projekt PIFC 3 koji su finansirani od strane EU. Različiti nivoi obuka pruženi su za različite polaznike iz različitih oblasti.

CHJ MFT BiH je donijela Program obuke i certificiranja internih revizora u institucijama BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 7/15 i 89/18), kojim se definira način sticanja zvanja i certifikata ovlaštenog internog revizora u institucijama BiH, te obaveza daljnjeg profesionalnog usavršavanja internih revizora u skladu sa Standardima interne revizije. U skladu s ovim programom, CHJ MFT BiH je donijela Odluku o načinu bodovanja, evidentiranja i izvještavanja o kontinuiranoj profesionalnoj edukaciji internih revizora u institucijama BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 92/15, 56/17 i 65/19) i Uputstvo o kontinuiranoj profesionalnoj edukaciji internih revizora u institucijama BiH ("Službeni glasnik BiH", broj 97/15), kojim su detaljno definirani način i postupak ispunjavanja zahtjeva kontinuirane edukacije.

U periodu od 2016. godine CHJ MFT BiH je organizirala, u skladu s navedenim programom, tri ciklusa sticanja Certifikata ovlaštenog internog revizora. U posljednjem kvartalu 2024. godine CHJ MFT BiH je otpočela treći ciklus obuka za interne revizore u institucijama BiH u svrhu sticanja Certifikata ovlaštenog internog revizora. Donesena je Odluka o organiziranju teorijske obuke u 2024. godini za interne revizore zaposlene u institucijama BiH koji su podnijeli zahtjev za sticanje Certifikata ovlaštenog internog revizora u institucijama BiH (njih 19) i provedeno je pismeno testiranje kandidata za sticanje zvanja i Certifikata ovlaštenog internog revizora u institucijama BiH. Do kraja 2024. godine CHJ MFT BiH je certificirala ukupno 43 interna revizora u institucijama BiH, od kojih su četiri interna revizora u institucijama BiH certificirana u 2024. godini. U skladu s navedenim, krajem 2024. godine donesena su rješenja o imenovanju mentora za praktičnu obuku internih revizora za preostalih 15 od ukupno 19 internih revizora koji su položili pismeni dio ispita i imaju obavezu završiti i praktični dio obuke koja podrazumijeva provođenje dvije interne revizije u institucijama BiH pod stručnim nadzorom imenovanog mentora kako bi stekli Certifikat ovlaštenog internog revizora u institucijama BiH. Dakle, u izvještajnom periodu za četiri nova interna revizora CHJ MFT BiH je izdala rješenja o sticanju zvanja ovlaštenog internog revizora u institucijama BiH. Do momenta izrade ovog izvještaja, tačnije u 2025. godini, CHJ MFT BiH je izdala još dva rješenja o sticanju zvanja ovlaštenog internog revizora u institucijama BiH, tako da je do kraja 2025. godine potrebno da još njih 13 (novih) internih revizora završi praktični dio obuke i tako stekne Certifikat ovlaštenog internog revizora u institucijama BiH.

U skladu s propisima iz oblasti kontinuirane profesionalne edukacije (KPE) internih revizora u institucijama BiH, CHJ MFT BiH je i u ovom izvještajnom periodu organizirala obuke za interne revizore u institucijama BiH na teme definirane Programom obuke i certificiranja internih revizora u institucijama BiH. Održane su ukupno četiri obuke za interne revizore u institucijama BiH, od čega je tri organizirala CHJ MFT BiH, tokom kojih su obrađene sve teme predviđene Planom i programom obuka za interne revizore u institucijama BiH za 2024. godinu koji je donijela CHJ MFT BiH⁸. Jednu obuku iz oblasti interne revizije organizirao je Koordinacioni odbor CJH, u drugom kvartalu 2024. godine.

U skladu s navedenim propisima CHJ MFT BiH izdaje, na osnovu dostavljenih zahtjeva, mišljenje o priznavanju obuka koje organiziraju međunarodne i domaće organizacije kao kontinuirane profesionalne edukacije internih revizora u institucijama BiH, kako je to definirano Programom i Odlukom⁹.

⁸ Objavljen na internet stranici MFT BiH, u dijelu koji se odnosi na CHJ MFT BiH.

⁹ Program obuke i certificiranja internih revizora u institucijama BiH i Odluka o načinu bodovanja, evidentiranja i izvještavanja o kontinuiranoj profesionalnoj edukaciji internih revizora u institucijama BiH.

U 2024. godini CHJ MFT BiH je zaprimila i obradila ukupno 96 zahtjeva jedinica interne revizije za bodovanje obuka kao kontinuirane profesionalne edukacije, na koja su u predviđenom roku izdata mišljenja. Od ukupno zaprimljenih 96 zahtjeva, pozitivno mišljenje je izdato na 92, a negativno na četiri pristigla zahtjeva.

- c) *Usvajanje i implementaciju Standarda za internu reviziju u institucijama BiH i Kodeksa profesionalne etike za interne revizore, nakon usaglašavanja u Koordinacionom odboru CJH;*

U 2017. godini CHJ MFT BiH je pripremila, na osnovu odluke Koordinacionog odbora CJH, i dostavila na objavu Odluku o usvajanju Standarda interne revizije u institucijama BiH kojom se regulira usvajanje, objavljivanje i primjena Međunarodnih standarda za profesionalnu praksu interne revizije, koji su stupili na snagu 01.01.2017. godine. Navedena odluka objavljena je u "Službenom glasniku BiH", broj 93/17.

Kodeks profesionalne etike za interne revizore u institucijama BiH sastavni je dio metodologije interne revizije i usaglašen je s Međunarodnim okvirom profesionalne prakse interne revizije¹⁰.

U izvještajnom periodu Koordinacioni odbor CJH organizirao je godišnju konferenciju o internoj reviziji u javnom sektoru u Bosni i Hercegovini, na temu "Primjena novih međunarodnih standarda interne revizije / Globalnih standarda interne revizije." Primjena novih Međunarodnih standarda interne revizije trebala je početi od 09.01.2025. godine. Do momenta izrade ovog izvještaja u institucijama BiH se i dalje primjenjuju „stari“ Standardi interne revizije, na osnovu donesene Odluke iz 2017. godine.

- d) *Usvajanje i implementaciju radne metodologije interne revizije, nakon usaglašavanja u Koordinacionom odboru CJH;*

Nakon usaglašavanja okvirnih dokumenata na Koordinacionom odboru CJH CHJ MFT BiH je za potrebe interne revizije u institucijama BiH pripremila i objavila tekst Povelje interne revizije u institucijama BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 82/11 i 30/18) i Kodeks profesionalne etike za interne revizore u institucijama BiH ("Službeni glasnik BiH", broj 82/11), kao dio radne metodologije za internu reviziju u institucijama BiH. Takođe, CHJ MFT BiH je objavila i tekst Sporazuma o vršenju funkcije interne revizije u institucijama BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 32/18).

Poveljom interne revizije uređuje se opći pristup interne revizije, svrha i cilj, nezavisnost, uloga i djelokrug interne revizije, odgovornost rukovodioca jedinice za internu reviziju/internog revizora, kao i ovlaštenja pristupa dokumentaciji, kadrovima i fizičkoj imovini koja je relevantna za obavljanje revizija, te se definira način izvještavanja i postupci u slučaju identificiranja indikatora prevare.

Etički kodeks je dokument neophodan i prikladan za profesiju interne revizije koja se zasniva na povjerenju u objektivno uvjeravanje o adekvatnom upravljanju rizicima, sistemima kontrole i rukovođenju. Etički kodeks definira principe i pravila ponašanja koja su interni revizori obavezni poštovati i pridržavati ih se, što predstavlja osnovu za profesionalno pružanje usluga interne revizije.

U cilju stvaranja uslova za provođenje Zakona i podzakonskih akata CHJ MFT BiH je pripremila i objavila tekst Sporazuma o vršenju funkcije interne revizije u institucijama BiH kojim se reguliraju međusobna prava i obaveze jedinica interne revizije, koje su navedenim propisima zadužene za vršenje funkcije interne revizije u institucijama u kojima ta jedinica pruža uslugu interne revizije.

¹⁰ *The International Professional Practices Framework* – izdat od Globalnog instituta internih revizora (The IIA.)

U toku 2019. godine CHJ MFT BiH je pripremila i testirala, u saradnji s ekspertima Nacionalne akademije za ekonomiju i finansije Ministarstva finansija Kraljevine Nizozemske¹¹, Priručnik za reviziju učinka za interne revizore u institucijama BiH. U pripremi, izradi i testiranju ovog priručnika učestvovali su, pored nizozemskih eksperata i CHJ MFT BiH i interni revizori iz šest institucija BiH¹². Odluka o donošenju Priručnika objavljena je u "Službenom glasniku BiH", broj 81/19, dok je Priručnik objavljen na internet stranici CHJ MFT BiH.

U 2021. godini objavljen je novi Priručnik za internu reviziju koji je usklađen s posljednjom verzijom Međunarodnih standarda za internu reviziju. Izrada ovog priručnika realizirana je u okviru planiranih aktivnosti Projekta tehničke pomoći Evropske unije našoj zemlji "PIFC 3", kroz saradnju CHJ MFT BiH i eksperata Projekta. Koordinacioni odbor CHJ MFT BiH je, na svojoj 11. sjednici održanoj 29.11.2021. godine, odobrio okvirni tekst Priručnika za internu reviziju, na osnovu kojeg je CHJ MFT BiH donijela Odluku o donošenju Priručnika za internu reviziju u institucijama BiH, koja je objavljena u "Službenom glasniku BiH", broj 73/21.

U okviru projekta "PIFC 3" razvijena je softverska aplikacija za praćenje, upravljanje i razvoj FUK-a i interne revizije u javnom sektoru na sva tri nivoa vlasti u Bosni i Hercegovini (PIFC aplikacija). Nakon što su okončane sigurnosne i tehničke provjere, u junu 2022. godine PIFC aplikacija za institucije BiH je instalirana na server Ministarstva finansija i trezora BiH. U toku 2022. godine CHJ MFT BiH je donijela propise kojima su definirani način i uslovi pristupa PIFC aplikaciji, a to su: Pravilnik o korištenju Aplikacije za praćenje, upravljanje i izvještavanje o sistemu finansijskog upravljanja i kontrole i interne revizije u institucijama BiH ("Službeni glasnik BiH", broj 21/22) i Odluka o imenovanju administratora za PIFC aplikaciju, broj: 01-1-02-2-214-1/22 od 25.08.2022. godine, koja je objavljena na internet stranici MFT BiH, u dijelu koji se odnosi na CHJ MFT BiH.

Aplikacija PIFC se u dijelu interne revizije u institucijama BiH počela koristiti od 01.03.2023. godine nakon što su otklonjeni tehnički problemi koji su onemogućavali zadovoljavajući nivo sigurnosti i zaštite informacija, postavljanje šifri za pristup Aplikaciji od strane korisnika – rukovodilaca jedinica interne revizije i internih revizora, a što je neophodno kao preduslov za osiguranje povjerljivosti, pouzdanosti i sigurnosti podataka interne revizije, shodno Standardima interne revizije. U rješavanju navedenog problema bile su uključene, pored kompanije koja je izradila PIFC aplikaciju, i stručne IT službe MFT BiH i Generalnog sekretarijata Vijeća ministara BiH. U periodu izrade ovog Izvještaja otklonjen je problem funkcionalnosti PIFC aplikacije, koji je postojao, kako je ustanovljeno, usljed nedostatka memorije na serveru PIFC aplikacije, a koji je neophodan za rad, pohranjivanje i čuvanje podataka i dokumentacije za FUK i internu reviziju u institucijama BiH. Od 14.02.2025. godine sve jedinice interne revizije u institucijama BiH mogu provoditi interne revizije uz pomoć aplikativno – softverskog rješenja (PIFC aplikacija), o čemu su blagovremeno obaviještene od strane CHJ MFT BiH.

Primjena PIFC aplikacije trebaju doprinijeti unapređenju kvaliteta rada interne revizije kroz jednoobraznu primjenu propisane metodologije rada koja je izrađena u skladu sa Standardima interne revizije.

¹¹ Na osnovu bilateralnog sporazuma o saradnji zaključenog između Ministarstva finansija Kraljevine Nizozemske i Ministarstva finansija i trezora BiH.

¹² Imenovana Radna grupa za izradu Nacrta priručnika za reviziju učinka u institucijama BiH i Tim za vršenje pilot interne revizije učinka – rješenja CHJ MFT BiH o imenovanju od 26.11.2018. i 14.05.2019. godine.

Uporedo s izradom Priručnika i softverskih rješenja u toku 2021. godine CHJ MFT BiH je zajedno s ekspertima Projekta pripremala i metodologiju za provođenje kontrole kvaliteta interne revizije. Koordinacioni odbor CJH MFT BiH je, na svojoj 12. sjednici održanoj 13. decembra 2021. godine, odobrio dokument kojim se uređuje kontrola kvaliteta interne revizije, u skladu s kojim je CHJ MFT BiH donijela Odluku o donošenju Pravilnika o provođenju osiguranja i unapređenja kvaliteta interne revizije u institucijama BiH, koja je objavljena u "Službenom glasniku BiH", broj 74/21. Navedeni metodološki dokument pruža detaljne smjernice i uputstva koja će olakšati jedinicama interne revizije ispunjavanje zahtjeva Standarda interne revizije koji nalažu kontinuirani nadzor i preispitivanje kvaliteta revizorskog rada u svrhu unapređenja usluga koje pružaju, a elementi istog su inkorporirani i sadržani i u PIFC aplikaciji.

e) *Usvajanje i implementaciju Strategije razvoja interne revizije u javnom sektoru nakon usaglašavanja u Koordinacionom odboru CJH;*

Osnovni strateški dokument koji je na sveobuhvatan način predstavio novi koncept upravljanja javnim finansijama i aktivnosti za potrebe njegovog razvoja bila je Strategija za provođenje javne interne kontrole u institucijama Bosne i Hercegovine, koju je Vijeće ministara BiH usvojilo na 110. sjednici održanoj 30.12.2009. godine.

U toku 2020. godine, u okviru Projekta podrške EU "PIFC-3", okončane su aktivnosti na izradi važećeg strateškog dokumenta iz oblasti sistema javnih internih finansijskih kontrola u institucijama BiH, kojim su utvrđeni pravci razvoja u ovoj oblasti za period 2020-2025. godina. Izradi ovog dokumenta prethodila je izrada okvirnog dokumenta razvoja PIFC-a u javnom sektoru BiH, koji je pripremljen od strane stručnog tima Projekta u toku 2019. godine. Koordinacioni odbor CJH je prihvatio nacrt Okvira za strategiju javne interne finansijske kontrole za period 2020-2025, nakon čega su izrađene i pojedinačne strategije za svaki od upravnih nivoa vlasti u BiH u skladu s njihovim specifičnim prioritetima i potrebama. Vijeće ministara BiH usvojilo je, na svojoj 8. sjednici održanoj 11. juna 2020. godine, Strategiju razvoja sistema internih finansijskih kontrola u institucijama BiH za period 2020-2025. godina. Polazeći od dostignutog nivoa razvoja sistema javnih internih finansijskih kontrola u institucijama BiH, Strategija određuje konkretne strateške ciljeve i operativne mjere za unapređenje sistema finansijskog upravljanja i kontrole, sistema interne revizije, te monitoringa i izvještavanja u ovim oblastima.

CHJ MFT BiH je i za 2024. godinu, kao i za prethodne tri godine obuhvaćene Strategijom, poduzimala neophodne aktivnosti na realizaciji zadataka definiranih Godišnjim operativnim akcionim planom Strategije. Pregled realiziranih aktivnosti sadržan je u prilogu ovog izvještaja.

f) *Davanje saglasnosti na pravilnike o sistematizaciji organizacija koje uspostavljaju jedinice interne revizije u dijelu koji se odnosi na internu reviziju;*

U skladu sa Zakonom o internoj reviziji institucija BiH CHJ MFT BiH je objavila Odluku o kriterijima za uspostavljanje jedinica interne revizije u institucijama BiH ("Službeni glasnik BiH", broj 77/24) i Pravilnik o zapošljavanju internih revizora u institucijama BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 81/12 i 99/14), čime su stvoreni svi potrebni uslovi za dostavljanje prijedloga pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u jedinicama interne revizije na saglasnost CHJ MFT BiH, za institucije koje uspostavljaju jedinice interne revizije. Ova aktivnost proizašla je nakon objavljivanja navedenih dokumenata, a koji su rezultat analiza koje su rađene od strane CHJ MFT BiH i razmatranja materijala i prijedloga dostavljenih od eksperata Projekta PIFC za izradu optimalne strukture interne revizije u institucijama BiH. Ovim dokumentima definirano je uspostavljanje decentraliziranog modela interne revizije u institucijama BiH, kao i obaveze institucija za uspostavljanje jedinica interne revizije.

U skladu sa Zakonom o internoj reviziji CHJ MFT BiH daje saglasnost na izmjene i dopune pravilnika o unutrašnjoj organizaciji institucija, koje su u obavezi uspostaviti jedinicu interne revizije u skladu s navedenim propisima. Saglasnost na izmjene pravilnika, zaključno s 31.12.2024. godine, data je za 18 od ukupno 19 institucija koje su to bile obavezne učiniti i za jedno javno preduzeće, koliko je ukupno i dostavilo zahtjev CHJ MFT BiH za izdavanje saglasnosti. CHJ MFT BiH je u skladu sa svojom zakonskom obavezom razmotrila sve pristigle zahtjeve, te na one koji nisu bili kompletni i usaglašeni s navedenim propisima, dala određene preporuke i sugestije prije konačne saglasnosti. U 2024. godini CHJ MFT BiH je zaprimila četiri zahtjeva za izdavanje saglasnosti na pravilnik o unutrašnjoj organizaciji u dijelu koji se odnosi na internu reviziju, a na koje je, nakon razmatranja ispunjenosti predviđenih uslova, dala svoje mišljenje i saglasnosti (Ministarstvo vanjskih poslova BiH, Ministarstvo komunikacija i prometa BiH, Granična policija BiH i Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH).

- g) *Koordinaciju rada jedinica interne revizije u institucijama Bosne i Hercegovine i uspostavljanje veza s državnim i međunarodnim institucijama na području interne revizije;*

Trenutno su funkcionalno uspostavljene jedinice interne revizije u svih 19 institucija BiH, koliko bi prema važećim propisima i trebalo biti uspostavljeno. Ukupno 17 jedinica interne revizije je uspostavljeno u skladu s propisima iz oblasti interne revizije, dok je u dvije institucije interna revizija uspostavljena prema pravilniku o unutrašnjoj organizaciji koji nije usklađen s relevantnim propisima¹³.

U toku 2020. godine je i jedno javno preduzeće, Radio-televizija BiH, pribavilo saglasnost CHJ MFT BiH za imenovanje rukovodioca JIR i popunilo i poziciju internog revizora.

U skladu sa svojom ulogom CHJ MFT BiH osigurava usklađenost metodologije i propisa iz oblasti interne revizije s aktuelnim Međunarodnim standardima interne revizije, ravnopravan pristup metodologiji i primjeni propisa iz oblasti interne revizije svim jedinicama interne revizije, te koordinira rad internih revizora na terenu i izvještava o njihovom radu kroz Godišnji konsolidirani izvještaj interne revizije. Podaci o radu jedinica interne revizije i njihovim karakteristikama dati su detaljno u četvrtom dijelu ovog izvještaja.

- h) *Davanje saglasnosti na izbor rukovodioca Jedinice za internu reviziju i na uspostavljanje Odbora za internu reviziju;*

CHJ MFT BiH je, objavljivanjem Odluke o kriterijima za uspostavljanje jedinica interne revizije u institucijama BiH ("Službeni glasnik BiH", broj 77/24) i Pravilnika o zapošljavanju internih revizora u institucijama BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 81/12 i 99/14), definirala kriterije za izdavanje ovakve vrste saglasnosti. CHJ MFT BiH je, u skladu s važećim propisima kojima se uređuje oblast interne revizije u institucijama BiH, a na osnovu ispunjenosti propisanih uslova u predviđenom roku dala svoje mišljenje o saglasnosti prema pristiglim zahtjevima za imenovanje rukovodioca jedinice interne revizije. Izdala je i, zaključno s 31.12.2024. godine, ukupno 20 saglasnosti na izbor rukovodioca jedinica interne revizije.

Tokom 2024. godine dvije institucije su popunile poziciju rukovodioca JIR (Obavještajno-sigurnosna agencija BiH i Ministarstvo sigurnosti BiH).

¹³ Direkcija za koordinaciju policijskih tijela BiH i Agencija za pružanje usluga u zračnoj plovidbi – BHANSA.

Očekujemo da će u toku 2025. godine i preostale četiri institucije¹⁴ koje nemaju popunjenu poziciju rukovodioca JIR, u skladu s odredbama Odluke o kriterijima za uspostavljanje jedinica interne revizije u institucijama BiH i Pravilnika o zapošljavanju internih revizora u institucijama BiH, provesti potrebne procedure za zapošljavanje rukovodioca jedinice interne revizije.

- i) *Saradnja s Uredom za reviziju institucija Bosne i Hercegovine u cilju ostvarivanja efikasne i djelotvorne interne i eksterne revizije;*

Postoje uslovi za operativnu saradnju između internih i eksternih revizora kroz primjenu INTOSAI standarda¹⁵ i smjernica (INTOSAI GOV), koje je Koordinacioni odbor vrhovnih revizorskih institucija objavio kroz Odluku o preuzimanju okvira međunarodnih standarda vrhovnih revizorskih institucija – ISSAI okvira u BiH ("Službeni glasnik BiH", broj 38/11), a čiju primjenu sugerira i CHJ MFT BiH internim revizorima kroz Priručnik za internu reviziju u institucijama BiH. Dostavljanjem godišnjih izvještaja jedinica interne revizije, CHJ MFT BiH je informirana da se uvažavaju date sugestije kroz poštivanje metodologije, te da postoji operativna saradnja između osoblja interne revizije i revizora Ureda za reviziju institucija BiH. Rukovodioci CHJ MFT BiH i Ureda za reviziju institucija BiH održavaju radne sastanke u cilju unapređenja saradnje.

- j) *Nadzor nad implementacijom svih primjenjivih regulativa za internu reviziju od strane jedinica za internu reviziju;*

Nadzor nad primjenom regulativa za internu reviziju CHJ MFT BiH osigurava kroz godišnje izvještaje jedinica interne revizije i internih revizora, a koji služe kao osnova za izradu Godišnjeg konsolidiranog izvještaja interne revizije. Rezultati provedenog godišnjeg pregleda kvaliteta CHJ MFT BiH dati su u okviru tačke 5. ovog izvještaja.

Sastavni dio nadzora koji provodi CHJ MFT BiH jesu i periodični pregledi, a koje CHJ MFT BiH provodi od 2023. godine u skladu sa Pravilnikom o osiguranju i unapređenju kvaliteta interne revizije u institucijama BiH. U izvještajnom periodu CHJ MFT BiH je provela periodični pregled kvaliteta u dvije jedinice interne revizije i to JIR Parlamentarne skupštine BiH i JIR Državne agencije za istrage i zaštitu BiH u skladu s Planom CHJ MFT BiH za obavljanja periodičnog pregleda za 2024. godinu. U toku 2024. godine CHJ MFT BiH je donijela *Plan za obavljanje periodičnog pregleda kvaliteta aktivnosti jedinica interne revizije u institucijama BiH za 2025. godinu* u kojem su, na osnovu ispunjenosti kriterija definiranih Pravilnikom i u skladu s raspoloživim kapacitetima CHJ MFT BiH, utvrđene jedinice interne revizije u kojima će biti proveden periodični pregled kvaliteta: JIR Ministarstva civilnih poslova BiH i JIR Agencije za identifikacione dokumenta, evidenciju i razmjenu podataka BiH. Plan je objavljen na internet stranici MFT BiH u dijelu koji se odnosi na CHJ MFT BiH.

Nadzor se vrši i kroz održavanje sastanaka CHJ MFT BiH s rukovodiocima jedinica interne revizije i internim revizorima, kao i kroz davanje saglasnosti i mišljenja CHJ MFT BiH u vezi sa zahtjevima interne revizije, te kroz odobravanja dodataka Priručniku za internu reviziju. U izvještajnom periodu Odsjek za razvoj sistema interne revizije održao je pet sastanaka s rukovodiocima jedinica interne revizije i internim revizorima, kao i nekoliko neformalnih savjetodavnih sastanaka na kojima su razmatrani problemi i nedoumice koje u svom radu imaju interni revizori, te mogućnosti i načini za poboljšanje kvaliteta usluga koje pruža interna revizija, u skladu s propisima u ovoj oblasti i utvrđenom metodologijom rada.

¹⁴ Direkcija za koordinaciju policijskih tijela, BHANSA, Ministarstvo odbrane BiH (od 24.05.2021. upražnjena pozicija rukovodioca JIR u ovom ministarstvu) i Granična policija BiH (od 12.12.2023. godine upražnjena pozicija).

¹⁵ Standardi Međunarodne organizacije vrhovnih revizorskih institucija (ISSAI).

I interna ocjena kvaliteta rada interne revizije koju provodi rukovodilac JIR, u skladu s Međunarodnim standardima interne revizije, doprinosi funkciji nadzora nad primjenom metodologije i propisa na nivou jedinica interne revizije.

2.3. Ostale aktivnosti CHJ MFT BiH u izvještajnom periodu

Pored aktivnosti navedenih u okviru tačke 2.2. Izvještaja, CHJ MFT BiH je u skladu s Pravilnikom o zapošljavanju internih revizora u institucijama BiH i Programom obuke i certificiranja internih revizora u institucijama BiH, a u saradnji s Centralnom jedinicom za harmonizaciju finansijskog upravljanja i kontrole i interne revizije Ministarstva finansija Republike Srpske, Centralnom harmonizacionom jedinicom Federalnog ministarstva finansija i strukovnim udruženjima: Udruženjem internih revizora u BiH – Sarajevo, Udruženjem internih revizora iz Banjaluke i Akademsko-strukovnim udruženjem internih revizora u BiH, vršila verifikaciju certifikata ovlaštenih internih revizora izdatih od navedenih institucija i udruženja. Verifikaciju CHJ MFT BiH provodi na osnovu pristiglih zahtjeva nosilaca certifikata, kroz procjenu i provjeru u skladu s definiranim kriterijima. Zaključno s 31.12.2024. godine CHJ MFT BiH je izdala ukupno 519 mišljenja o prihvatljivosti certifikata ovlaštenog internog revizora u smislu kvalificiranosti za obavljanje poslova iz oblasti interne revizije u institucijama BiH. Od ukupnog broja datih mišljenja (519), u izvještajnom periodu izdato je 57 mišljenja.

U toku 2022. godine CHJ MFT BiH je obnovila Memorandum o saradnji s Udruženjem internih revizora iz Banjaluke i zaključila Memorandum o saradnji sa Savezom računovođa i revizora Republike Srpske.

U 2023. godini CHJ MFT BiH je obnovila Memorandum o saradnji s Udruženjem internih revizora iz Sarajeva i Akademsko-strukovnim udruženjem internih revizora, te zaključila Memorandum o saradnji sa Udruženjem ekonomista – SWOT Banja Luka. Na svim potpisanim memorandumima i njihovoj realizaciji i implementaciji radilo se i tokom 2024. godine.

3. OSNOVA ZA PRIPREMU GODIŠNJEG KONSOLIDIRANOG IZVJEŠTAJA INTERNE REVIZIJE U INSTITUCIJAMA BiH

3.1. Zakonodavni okvir

Uspostavljanje i razvoj savremenog sistema upravljanja javnim rashodima u institucijama BiH predstavlja kompleksan skup aktivnosti koje su institucije BiH provele i provode, počevši od izrade zakonodavnog okvira, organizacionog strukturiranja i pozicioniranja pojedinih segmenata strateškog planiranja, srednjoročnog i godišnjeg budžetiranja, programiranja, pa sve do instaliranja i operativnog korištenja niza aplikativnih rješenja koja pomažu ostvarenju postavljenih ciljeva i u konačnici ostvarenju misije svake od institucija.

Javna interna finansijska kontrola u institucijama BiH obuhvata dio načela *acquis communautaire* koje je uspostavila Evropska unija kao cjelovit sistem internih finansijskih kontrola za dobro upravljanje prihodima, rashodima, sredstvima i obavezama u javnom sektoru, bez obzira na njihov izvor.

Model PIFC-a EU razdvaja funkcije i odgovornosti za sistem finansijskog upravljanja i kontrolu (eng. *Financial Management and Control*), obuhvatajući *ex ante* (prethodnu), *ongoing* (tekuću) i *ex post* (naknadnu) kontrolu i nezavisnu internu reviziju.

Na osnovu međunarodno prihvaćenih standarda i najbolje prakse EU, termin "interna finansijska kontrola u javnom sektoru" (PIFC – *Public Internal Financial Control*) podrazumijeva cjelokupni, objedinjeni sistem koji uspostavljaju vlade entiteta i Vijeće ministara Bosne i Hercegovine radi kontroliranja, revizije i izvještavanja o korištenju budžetskih sredstava i sredstava EU. Cilj ovog sistema je da osigura usklađenost zakonodavstva i transparentno, ekonomično, efikasno i efektivno upravljanje javnim sredstvima (državnim fondovima i fondovima Evropske unije), kao i da osigura njihovu kontrolu. Interna finansijska kontrola u javnom sektoru obuhvata sve mjere za kontrolu javnih prihoda, rashoda, imovine i obaveza. Ona obuhvata i sve sisteme interne kontrole i sve procedure u javnim institucijama, te pomaže u stvaranju sigurnosti, da se javna sredstva namjenski troše i da se njima postiže vrijednost uložnog.

Interna revizija, u skladu sa Zakonom o internoj reviziji institucija BiH, kao i u skladu s definicijom iz usvojenih Standarda interne revizije, predstavlja nezavisno, objektivno uvjeravanje i konsultantsku aktivnost kreiranu s ciljem da se doda vrijednost i unaprijedi poslovanje organizacije. Interna revizija pomaže organizaciji da ostvari svoje ciljeve osiguravajući sistematičan, discipliniran pristup ocjeni i poboljšanju efikasnosti upravljanja rizikom, kontrolama i procesima upravljanja.

Zakon o internoj reviziji institucija BiH u članu 25. propisuje obavezu Centralnoj harmonizacijskoj jedinici Ministarstva finansija i trezora Bosne i Hercegovine (CHJ MFT BiH), da pripremi godišnji konsolidirani izvještaj interne revizije. CHJ MFT BiH je ovlaštena da na osnovu godišnjih izvještaja primljenih od rukovodilaca jedinica interne revizije pripremi Godišnji konsolidirani izvještaj interne revizije. Nakon odobrenja ministra finansija i trezora Bosne i Hercegovine izvještaj se, radi upoznavanja s problematikom interne revizije, dostavlja Vijeću ministara Bosne i Hercegovine. Također, CHJ MFT BiH ovaj izvještaj dostavlja i Parlamentarnoj skupštini BiH.

Godišnji konsolidirani izvještaj interne revizije daje sažete informacije o broju obavljenih internih revizija, datim preporukama, te o statusu implementacije preporuka sadržanih u izvještajima o internoj reviziji, a na osnovu izvještaja koje su jedinice za internu reviziju dostavile CHJ MFT BiH. Godišnji konsolidirani izvještaj interne revizije u institucijama BiH sačinjen je u formatu koji je pripremila CHJ MFT BiH.

3.2. Metodologija rada interne revizije u institucijama BiH

Metodologiju za funkcioniranje interne revizije u institucijama BiH čini skup metodoloških dokumenata i podzakonskih akata koje u nastavku navodimo, zajedno s kraćim pojašnjenjem istih.

- Etički kodeks / Kodeks profesionalne etike internih revizora ("Službeni glasnik BiH", broj 82/11) sadrži načela i pravila kojih su se dužni pridržavati interni revizori da bi u obavljanju svojih zadataka bili nezavisni, objektivni i poštjeni. Pored toga, interni revizori moraju se neprestano usavršavati u cilju unapređenja kvaliteta rada.
- Povelja interne revizije ("Službeni glasnik BiH", broj 30/18) uređuje opći pristup interne revizije, svrhu i cilj, nezavisnost, ulogu i djelokrug interne revizije, odgovornost rukovodioca jedinice za internu reviziju/internog revizora, kao i ovlaštenja pristupa dokumentaciji, kadrovima i fizičkoj imovini koja je relevantna za obavljanje revizije, te definira obim aktivnosti interne revizije, izvještavanje i postupke u slučaju identificiranja indikatora prevare.
- Priručnik za internu reviziju ("Službeni glasnik BiH", broj 73/21) definira metodologiju rada i obavljanja interne revizije u institucijama/budžetskim korisnicima, koji se finansiraju iz budžetskih sredstava institucija BiH i javnim preduzećima u kojima je BiH većinski vlasnik, a u skladu sa Zakonom o internoj reviziji institucija BiH.

- Priručnik pomaže u usvajanju stručne terminologije, razumijevanju i prihvatanju revizorskih tehnika koje će u svom radu primjenjivati interni revizori u institucijama BiH. Priručnik je prilagođen praksi javnog sektora, a urađen je u skladu s Međunarodnim standardima interne revizije i u skladu sa stečenim iskustvima u okviru projekata EU namijenjenih pružanju tehničke podrške našoj zemlji u oblasti reforme upravljanja javnim finansijama (Projekt "PIFC" i Projekt "PIFC 3").
- Priručnik za reviziju učinka za interne revizore u institucijama BiH (Odluka o donošenju Priručnika objavljena u "Službenom glasniku BiH", broj 81/19) pruža smjernice i objašnjenja kojima se olakšava razumijevanje i primjena revizorskih procedura u procesu vršenja revizije učinka. Priručnik je izrađen u skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizorskih institucija, metodologijom rada za interne revizore u institucijama BiH, te primjerima dobre prakse zemalja Evropske unije i stečenim iskustvima u toku rada¹⁶.
- Standarde interne revizije u institucijama BiH je CHJ MFT BiH objavila Odlukom o usvajanju Standarda interne revizije u institucijama BiH ("Službeni glasnik BiH", broj 93/17)¹⁷. Ovom odlukom je definirano, u skladu sa Zakonom o internoj reviziji institucija BiH, da se interna revizija u institucijama Bosne i Hercegovine provodi u skladu s Međunarodnim standardima za profesionalnu praksu interne revizije objavljenim od strane *The Institute of Internal Auditors*, a čiju primjenu je odobrio Koordinacioni odbor CJH, svojom Odlukom broj: KO-12/17 od 06.12.2017. godine. Standardi predstavljaju skup zahtjeva za profesionalno vršenje interne revizije i procjenu efektivnosti učinka interne revizije zasnovanih na principima kojih su obavezni pridržavati se interni revizori u institucijama BiH, kako je to definirano Zakonom o internoj reviziji.
- Pored objavljenih Standarda interne revizije, interni revizori u svom radu koriste i druge propise (pravilnike, procedure, smjernice i sl), ali i druge standarde i smjernice koji su primjenjivi za rad internih revizora, kao što su INTOSAI standardi (ISSAI) i smjernice (INTOSAI GOV), a koje je Koordinacioni odbor vrhovnih revizorskih institucija objavio kroz Odluku o preuzimanju okvira međunarodnih standarda vrhovnih revizorskih institucija – ISSAI okvira u BiH ("Službeni glasnik BiH", broj 38/11).
- Pravilnik o provođenju osiguranja i unapređenja kvaliteta interne revizije u institucijama BiH¹⁸ pruža detaljna uputstva i smjernice o načinu provođenja internog i eksternog ocjenjivanja kao obavezujućih procedura definiranih Standardima interne revizije kojima se daje potvrda da je osiguran kvalitet usluga koje pruža interna revizija. Pravilnikom je definiran i način provođenja kontrole kvaliteta koju provodi CHJ MFT BiH u jedinicama interne revizije u svrhu nadzora nad implementacijom relevantnih propisa, za šta je odgovorna prema Zakonu o internoj reviziji institucija BiH.

Pored ovih dokumenata, objavljeni su i sljedeći zakonski i podzakonski propisi značajni za vršenje funkcije interne revizije u institucijama BiH:

- Zakon o internoj reviziji institucija Bosne i Hercegovine i Zakon o izmjenama Zakona o internoj reviziji institucija Bosne i Hercegovine, objavljeni u "Službenom glasniku BiH", br. 27/08 i 32/12,
- Odluka o kriterijima za uspostavljanje jedinica interne revizije u institucijama Bosne i Hercegovine, objavljena u "Službenom glasniku BiH", br. 49/12, 69/17, 59/19 i 77/24,
- Pravilnik o zapošljavanju internih revizora u institucijama Bosne i Hercegovine, objavljen u "Službenom glasniku BiH", br. 81/12 i 99/14,

¹⁶ Priručnik je CHJ MFT BiH izradila u saradnji s ekspertima Nacionalne akademije za ekonomiju i finansije Ministarstva finansija Kraljevine Nizozemske i internim revizorima iz institucija BiH, članovima radnih grupa.

¹⁷ Prije objavljivanja ove odluke Standardi su bili objavljeni kao sastavni dio metodologije rada, u Priručniku za internu reviziju u institucijama BiH sa Standardima interne revizije, "Službeni glasnik BiH", broj 82/11.

¹⁸ Odluka o donošenju Pravilnika objavljena u "Službenom glasniku BiH", broj 74/21.

- Sporazum o vršenju funkcije interne revizije u institucijama Bosne i Hercegovine, objavljen u "Službenom glasniku BiH", broj 32/18,
- Program obuke i certificiranja internih revizora u institucijama BiH, objavljen u "Službenom glasniku BiH", br. 7/15 i 89/18,
- Odluka o načinu bodovanja, evidentiranja i izvještavanja o kontinuiranoj profesionalnoj edukaciji internih revizora u institucijama BiH, objavljena u "Službenom glasniku BiH", br. 56/17 i 65/19,
- Uputstvo o kontinuiranoj profesionalnoj edukaciji internih revizora u institucijama BiH, objavljeno u "Službenom glasniku BiH", broj 97/15,
- Pravilnik o korištenju Aplikacije za praćenje, upravljanje i izvještavanje o sistemu finansijskog upravljanja i kontrole i interne revizije u institucijama BiH, objavljen u "Službenom glasniku BiH", broj 21/22 i
- Odluka CHJ MFT BiH o imenovanju administratora za PIFC aplikaciju, broj: 02-1-02-214-1/22 od 25.08.2022. godine, objavljena na internet stranici MFT BiH, u dijelu koji se odnosi na CHJ MFT BiH.

4. KONSOLIDIRANI IZVJEŠTAJ O INTERNOJ REVIZIJI PREMA GODIŠNJIM IZVJEŠTAJIMA JIR ZA 2024. GODINU

Na osnovu godišnjih izvještaja jedinica interne revizije za 2024. godinu, CHJ MFT BiH je pripremila Godišnji konsolidirani izvještaj interne revizije institucija BiH za 2024. godinu. Godišnji konsolidirani izvještaj interne revizije daje informacije o aktivnostima CHJ MFT BiH, zakonodavnom okviru interne revizije u institucijama BiH, jedinicama interne revizije u institucijama BiH s pregledom institucija iz njihove nadležnosti, izvještajima interne revizije o planovima jedinica interne revizije, revidiranim oblastima, datim preporukama interne revizije, stepenu realizacije preporuka, te poštivanju Standarda i metodologije rada od strane jedinica interne revizije. U Izvještaju je dat i pregled uspostavljanja i razvoja sistema interne revizije, rezultatima godišnjeg i periodičnog pregleda kvaliteta koji je provela CHJ MFT BiH, kao i informacije o Strategiji razvoja sistema internih finansijskih kontrola u institucijama Bosne i Hercegovine za period 2020-2025. godine i Operativnom godišnjem akcionom planu Strategije za 2024. godinu, te poduzetim aktivnostima na realizaciji zaključaka Vijeća ministara BiH od strane jedinica interne revizije, institucija BiH i CHJ MFT BiH.

4.1. Jedinice interne revizije institucija BiH – pregled uspostavljanja

Odlukom o kriterijima za uspostavljanje jedinica interne revizije u institucijama Bosne i Hercegovine („*Službeni glasnik BiH*“ broj 77/24) predviđeno je uspostavljanje jedinice interne revizije u ukupno 19 institucija, u skladu s članom 3. Odluke. Dodatno, navedenom odlukom definirano je u čl. 13. i 14. da će Ured za reviziju institucija BiH i Ustavni Sud BiH samostalno ocijeniti postojanje potrebe za uspostavljanjem i vršenjem funkcije interne revizije u skladu s odredbama Zakona o internoj reviziji institucija BiH.

Ured za reviziju institucija BiH obavijestio je CHJ MFT BiH¹⁹ da je formirao stručnu komisiju zaduženu da obavlja poslove interne revizije. Ustavni Sud BiH do perioda izrade ovog izvještaja nije uspostavio funkciju interne revizije.

¹⁹ Dopis Ureda za reviziju institucija BiH broj: 01/1-50-1081-2/22 od 16.09.2022. godine.

U narednoj tabeli dat je pregled institucija u kojima je predviđeno uspostavljanje interne revizije, njih ukupno 19, a iste su svrstane u tri grupe, u zavisnosti od nivoa funkcionalne uspostavljenosti i kadrovske popunjenosti interne revizije koja je uređena Zakonom o internoj reviziji u institucijama BiH, Odlukom o kriterijima za uspostavljanje jedinica interne revizije u institucijama BiH i Pravilnikom o zapošljavanju internih revizora u institucijama BiH. Četvrti dio tabele predviđen je za javna preduzeća u kojima je Bosna i Hercegovina većinski vlasnik, a koja su također obavezna uspostaviti internu reviziju u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u institucijama BiH i relevantnim propisima koji uređuju ovu oblast. Do perioda izrade Izvještaja jedno javno preduzeće dostavilo je CHJ MFT BiH predviđenu dokumentaciju o uspostavljanju jedinice interne revizije-Radio-televizija BiH.

Tabela br. 1

Tablica 57.1

I)	Institucije u kojima je JIR funkcionalno i kadrovski u potpunosti uspostavljena u skladu s propisima iz oblasti interne revizije	
1.	Parlamentarna skupština BiH	
2.	Ministarstvo finansija i trezora BiH	
3.	Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH	
4.	Ministarstvo vanjskih poslova BiH	
5.	Ministarstvo civilnih poslova BiH	
6.	Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH	
7.	Ministarstvo pravde BiH	
8.	Ministarstvo komunikacija i prometa BiH	
9.	Uprava za indirektno oporezivanje BiH	
10.	Državna agencija za istrage i zaštitu	
11.	Agencija za identifikacione dokumenta, evidenciju i razmjenu podataka BiH – IDDEEA	
12.	Služba za zajedničke poslove institucija BiH	
13.	Sud BiH	
14.	Obavještajno-sigurnosna agencija BiH ²⁰	
II)	Institucije u kojima je JIR uspostavljena u skladu s propisima iz oblasti IR, ali nije kadrovski u potpunosti popunjena	
15.	Ministarstvo odbrane BiH	Obrazloženje: Nije kadrovski popunjena JIR u skladu s predviđenim brojem izvršilaca (popunjene 3 ²¹ od predviđene četiri pozicije)
16.	Ministarstvo sigurnosti BiH	Obrazloženje: Nije kadrovski popunjena JIR u skladu s predviđenim brojem izvršilaca (popunjena jedna od predviđene dvije pozicije) ²² .

²⁰ Popunjena je pozicija rukovodioca JIR od 01.01.2024. godine (CHJ MFT BiH dala saglasnost na izbor RJIR br. 02-1-02-4-89-2/24 od 08.02.2024. godine), a pozicija internog revizora popunjena od 01.08.2024. godine (CHJ MFT BiH zaprimila obavještenje OSA BiH o imenovanju internog revizora u JIR OSA BiH, br. 10-40934/24 od 06.09.2024. godine).

²¹ Obaviješteni smo od Ministarstva odbrane BiH kroz dostavljenu Informaciju o realizaciji zaključaka Vijeća ministara BiH da je u toku 2024. godine MO BiH raspisalo javni konkurs za popunu radnog mjesta rukovodioca JIR MO BiH, te da je konkursna procedura u toku.

17.	Granična policija BiH	<u>Obrazloženje:</u> Nije kadrovski popunjena JIR u skladu s predviđenim brojem izvršilaca (popunjena 1 ²³ od predviđene dvije pozicije)
III) Institucije u kojima interna revizija nije uspostavljena u skladu s relevantnim propisima		
18.	Direkcija za koordinaciju policijskih tijela BiH	<u>Obrazloženje:</u> Popunjena jedna pozicija internog revizora prema važećem pravilniku o unutrašnjoj organizaciji, koji nije usklađen sa propisima iz oblasti interne revizije.
19.	Agencija za pružanje usluga u zračnoj plovidbi – BHANSA	<u>Obrazloženje:</u> Popunjena pozicija internog revizora prema važećem pravilniku o unutrašnjoj organizaciji, koji nije usklađen sa propisima iz oblasti interne revizije. ²⁴
IV) Javna preduzeća – u potpunosti uspostavljena JIR		
20.	Radio-televizija BiH (BHRT)	<u>Obrazloženje:</u> U 2020. godini okončane su aktivnosti na uspostavljanju i kadrovskom popunjavanju JIR-a, u skladu s relevantnim propisima.

Iz prethodne tabele vidimo da je zaključno sa 31.12.2024. godine interna revizija u potpunosti uspostavljena, u skladu s važećim propisima, u četrnaest institucija i to: Parlamentarnoj skupštini BiH, Ministarstvu finansija i trezora BiH, Ministarstvu za ljudska prava i izbjeglice BiH, Ministarstvu vanjskih poslova BiH, Ministarstvu civilnih poslova BiH, Ministarstvu vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH, Ministarstvu pravde BiH, Ministarstvu komunikacija i prometa BiH, Državnoj agenciji za istrage i zaštitu, Upravi za indirektno oporezivanje BiH, Agenciji za identifikacione dokumente, evidenciju i razmjenu podataka, Službi za zajedničke poslove institucija BiH, Sudu BiH i Obavještajno – sigurnosnoj agenciji BiH.

Tri su institucije uspostavile jedinicu interne revizije u skladu s važećim propisima, ali nisu kadrovski u potpunosti popunile jedinicu osobljem interne revizije, a to su: Ministarstvo odbrane BiH, Ministarstvo sigurnosti BiH i Granična policija BiH. Od navedene tri institucije, u dvije je došlo do smanjenja broja osoblja usljed prirodnog odliva po osnovu ispunjenosti uslova za penziju rukovodica JIR (u MO BiH u 2021. godini, a u GP BiH u 2023. godini).

Dvije institucije su uspostavile internu reviziju na osnovu svog važećeg pravilnika o unutrašnjoj organizaciji, koji nije usklađen s propisima iz oblasti interne revizije: Agencija za pružanje usluga u zračnoj plovidbi – BHANSA i Direkcija za koordinaciju policijskih tijela BiH.²⁵

²² Popunjena je pozicija rukovodioca jedinice interne revizije MSB BiH (CHJ MFT BiH dala saglasnost na izbor rukovodioca JIR MSB BiH, br. 02-1-02-4-118-5/24 od 20.03.2024. godine), dok je ostala upražnjena pozicija internog revizora. Obaviješteni smo od Ministarstva sigurnosti BiH kroz dostavljenu Informaciju o realizaciji zaključaka Vijeća ministara BiH, da će ovo Ministarstvo u narednom periodu izvršiti popunjavanje upražnjenog radnog mjesta interni revizor u JIR MSB BiH, kako bi jedinica mogla funkcionirati u punom kapacitetu.

²³ Popunjena je pozicija internog revizora, dok je upražnjena pozicija rukovodioca JIR GP BiH od 12.12.2023. godin, usljed odlaska u penziju dotadašnjeg rukovodioca JIR. Obaviješteni smo od JIR GP BiH da je u toku konkursna procedura za popunu upražnjenog radnog mjesta.

²⁴ Informacija iz 2023. godine, s obzirom na to da **interna revizija BHANSA-e nije dostavila CHJ MFT BiH svoj Godišnji izvještaj za 2024. godinu** (što je obavezna shodno Zakonu o internoj reviziji institucija BiH) u kojem je obavezna izvijestiti o aktivnostima na uspostavljanju interne revizije u skladu s relevantnim propisima. Stoga, CHJ MFT BiH ne raspolaže podacima o navedenim aktivnostima (ukoliko ih je bilo tokom 2024. godine).

²⁵ Direkcija za koordinaciju policijskih tijela BiH obavijestila je CHJ MFT BiH (aktom broj: 20-01-02-5-2577-3/24 od 10.02.2025. godine) da je izradila izmjene Pravilnika u dijelu koji se odnosi na uspostavljanje JIR u skladu s propisima, pribavila neophodna mišljenja nadležnih institucija, pribavila saglasnost CHJ MFT BiH i dostavila Prijedlog Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji, putem Ministarstva sigurnosti BiH, Generalnom

Agencija za pružanje usluga u zračnoj plovidbi – BHANSA je jedina institucija koja nije pripremila i dostavila CHJ MFT BiH prijedlog pravilnika o unutrašnjoj organizaciji, a koji su u dijelu koji se odnosi na internu reviziju obavezni uskladiti s relevantnim propisima²⁶. S tim u vezi podsjećamo da je obaveza usklađivanja pravilnika o unutrašnjoj organizaciji BHANSA-e, u dijelu koji se odnosi na internu reviziju, utvrđena propisima kojim se definira način uspostavljanja interne revizije u institucijama BiH²⁷ i zaključcima Vijeća ministara BiH, sa 54. sjednice održane 28.07.2022. godine, 14. sjednice održane 07.06.2023. godine i 49. sjednice održane 20.05.2024. godine.²⁸

CHJ MFT BiH vodi Registar jedinica interne revizije i Registar rukovodilaca jedinica interne revizije i internih revizora. Na osnovu podataka evidentiranih u navedenim registrima, na poslovima interne revizije u 19 jedinica interne revizije institucija BiH i jednom javnom preduzeću (ukupno 20 organizacija), koliko ih je uspostavljeno na dan 31.12.2024. godine, zaposleno je ukupno 45 internih revizora.

Kada analiziramo stanje u institucijama BiH u pogledu uspostavljanja i kadrovskog popunjavanja jedinica interne revizije, bez javnog preduzeća, potrebno je naglasiti da od broja ukupno uspostavljenih jedinica interne revizije (19) njih 14 je u potpunosti uspostavljeno i kadrovski popunjeno u skladu s relevantnim propisima, što je 74% od ukupno uspostavljenih jedinica.

U izvještajnom periodu popunjene su dvije upražnjene pozicije rukovodioca jedinica interne revizije²⁹ i jedna upražnjena pozicija internog revizora³⁰ što je doprinijelo povećanju ukupnog broja internih revizora i to za jednog revizora. Prema podacima iz registara koje vodi CHJ MFT BiH, broj internih revizora u institucijama BiH (bez javnog preduzeća BHRT) je sa 42 povećan na 43 u 19 jedinica interne revizije, koliko ih je u institucijama BiH zaposleno na dan 31.12.2024. godine.

sekretarijatu VM BiH. MSB BiH je aktom broj: 04-02-1-7902-24/20 od 11.01.2024. godine, obavijestilo Direkciju da je tražilo od GS VM BiH da se Prijedlog Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji Direkcije koji se odnosi na internu reviziju uvrsti na dnevni red sjednice VM BiH, ali je GS VM BiH vratio prijedlog Pravilnika s ciljem znanstvenog mišljenja nadležnih institucija, zbog znatnog protoka vremena od kada su pribavljena. Na osnovu dostavljene obavijesti Direkciji od strane GS VM BiH broj: 05-02-2-1531-5/24 od 25.09.2024. godine i MSB BiH broj: 04-02-2-4190-14/24 od 08.10.2024. godine, tražena je dopuna dokumentacije u vezi sa dostavljenim Prijedlogom Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta. Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji DKPT BiH je 16.10.2024. godine vraćen Direkciji od VM BiH putem MSB BiH, te više neće biti vraćan u proceduru usvajanja jer nije dobio pozitivno mišljenje Ministarstva pravde BiH, a koje se traži kao obavezno da bi se Pravilnik uvrstio u dnevni red sjednice VM BiH. MP BiH je naložilo Direkciji da pristupi izradi cjelokupnog Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji u skladu s Odlukom o načelima za utvrđivanje unutrašnje organizacije organa uprave BiH i Odlukom o razvrstavanju radnih mjesta i kriterijima za opis poslova radnih mjesta u institucijama BiH. U skladu s navedenim, imenovana je Radna grupa za izradu novog prijedloga Pravilnika čiji je zadatak da sagleda realne potrebe unutrašnjih organizacionih jedinica Direkcije. Dakle, u izvještajnom periodu, sve je vraćeno u početnu fazu izrade Pravilnika.

²⁶ Informacija iz 2023. godine, s obzirom na to da jedinica interne revizije BHANSA-e nije dostavila CHJ MFT BiH svoj Godišnji izvještaj za 2024. godinu, u kojem je obavezna izvijestiti o aktivnostima na uspostavljanju interne revizije u skladu s relevantnim propisima. Stoga, CHJ MFT BiH ne raspolaže podacima o navedenim aktivnostima (ukoliko ih je bilo tokom 2024. godine).

²⁷ Odluka o kriterijima za uspostavljanje jedinica interne revizije u institucijama BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 49/12, 69/17, 59/19 i 77/24).

²⁸ Nakon zaprimanja obavještenja o donošenju zaključaka Vijeća ministara BiH, s navedenih sjednica, CHJ MFT BiH je o istim upoznala BHANSA-u (dopisi CHJ MFT BiH od 17.10.2022. godine, 11.07.2023. godine i 12.06.2024. godine).

²⁹ JIR OSA BiH i JIR MSB BiH

³⁰ JIR OSA BiH

4.2. Nadležnost jedinica za internu reviziju

Nadležnost svake od 19 jedinica interne revizije institucija BiH, koliko bi ih ukupno trebalo biti i uspostavljeno u institucijama BiH, definirana je Odlukom o kriterijima za uspostavljanje jedinica interne revizije u institucijama BiH.

Od 19 uspostavljenih jedinica interne revizije u institucijama BiH (navedene u Tabeli br. 1), deset jedinica interne revizije vrši funkciju interne revizije samo u jednoj, matičnoj instituciji. To su jedinice interne revizije u:

- Ministarstvu odbrane BiH,
- Ministarstvu vanjskih poslova BiH,
- Upravi za indirektno oporezivanje BiH,
- Graničnoj policiji BiH,
- Državnoj agenciji za istrage i zaštitu,
- Obavještajno-sigurnosnoj agenciji BiH,
- Agenciji za identifikacione dokumente, evidenciju i razmjenu podataka BiH,
- Direkciji za koordinaciju policijskih tijela BiH,
- Službi za zajedničke poslove institucija BiH i
- Agenciji za pružanje usluga u zračnoj plovidbi BiH - BHANSA.

Preostalih devet jedinica interne revizije, u skladu s usvojenim decentraliziranim modelom uspostavljanja i organiziranja sistema interne revizije u institucijama BiH, funkciju interne revizije vrše za nekoliko institucija u skladu s Odlukom o kriterijima za uspostavljanje jedinica interne revizije u institucijama BiH. U nastavku je dat pregled ovih jedinica i institucija za koje svaka od ovih jedinica pruža usluge interne revizije, zajedno s podacima u kojim od institucija iz njihove nadležnosti su vršile internu reviziju u izvještajnoj godini.

- *Jedinica interne revizije Parlamentarne skupštine BiH* nadležna je za vršenje funkcije interne revizije u:

- Parlamentarnoj skupštini BiH,
- Agenciji za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije,
- Agenciji za zaštitu ličnih podataka u BiH,
- Uredu za razmatranje žalbi,
- Centralnoj izbornoj komisiji BiH,
- Instituciji ombudsmena za ljudska prava BiH i
- Službenom listu BiH.

Jedinica interne revizije Parlamentarne skupštine BiH potpisala je Povelju interne revizije i Sporazum o vršenju funkcije interne revizije sa svim institucijama za koje je nadležna. U izvještajnom periodu ova jedinica vršila je reviziju, u skladu s odobrenim strateškim i godišnjim planovima rada, u Instituciji ombudsmena za ljudska prava BiH i Agenciji za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije. Također, u izvještajnom periodu, realizirana je i jedna redovna revizija u Centralnoj izbornoj komisiji BiH, a koja je bila planirana u 2023. godini.

U Parlamentarnoj skupštini BiH, Službenom listu BiH, Agenciji za zaštitu ličnih podataka u BiH, Uredu za razmatranje žalbi i u Centralnoj izbornoj komisiji BiH provedene su naknadne revizije u svrhu praćenja datih preporuka u prethodnoj godini. Podaci o obavljenim revizijama prikazani su u tabelama br. 2, 3 i 4.

- *Centralna jedinica za internu reviziju Ministarstva finansija i trezora BiH* vrši funkciju interne revizije u:

- Ministarstvu finansija i trezora BiH,
- Predsjedništvu BiH,
- Agenciji za državnu službu BiH,
- Agenciji za javne nabavke BiH,

- Agenciji za osiguranje u BiH,
- Agenciji za statistiku BiH,
- Arhivu BiH,
- Generalnom sekretarijatu Vijeća ministara BiH,
- Direkciji za evropske integracije BiH,
- Direkciji za ekonomsko planiranje BiH,
- Uredu koordinatora za reformu javne uprave,
- Memorijalnom centru Srebrenica – Potočari,
- Odboru državne službe za žalbe,
- Uredu za zakonodavstvo Vijeća ministara BiH i
- Centralnoj harmonizacijskoj jedinici MFT BiH.

Do sada su sve od naprijed navedenih institucija, osim Predsjedništva BiH, potpisale Sporazum o vršenju funkcije interne revizije i Povelju interne revizije s Centralnom jedinicom za internu reviziju MFT BiH. Iako se ova jedinica više puta obraćala Predsjedništvu BiH radi potpisivanja Sporazuma o vršenju funkcije interne revizije i Povelje interne revizije, posljednji put u maju 2024. godine (dopis broj: 12-16-7-3512/24 od 13.05.2024. godine), do perioda izrade ovog izvještaja, Predsjedništvo BiH nije potpisalo Sporazum i Povelju s Centralnom jedinicom interne revizije MFT BiH.

Ovakvo postupanje Predsjedništva BiH dovelo je do izostanka potpune pokrivenosti budžeta institucija BiH³¹ funkcijom interne revizije. Napominjemo da je i CHJ MFT BiH u prethodnom periodu u više navrata ukazivala Predsjedništvu BiH na ulogu i značaj koju ima interna revizija u unapređenju sistema internih kontrola u institucijama BiH, ukazujući istovremeno i na neophodnost poštovanja modaliteta uspostavljanja interne revizije u institucijama BiH, a koji se zasniva na pricipima ekonomičnog, efikasnog i efektivnog pružanja usluge interne revizije.

U izvještajnom periodu Jedinica interne revizije MFT BiH vršila je reviziju, u skladu s usvojenim strateškim i godišnjim planovima rada, u sljedećim institucijama: Ministarstvu finansija i trezora BiH, Agenciji za državnu službu BiH, Agenciji za javne nabavke BiH, Agenciji za osiguranje u BiH, Agenciji za statistiku BiH, Arhivi BiH, Generalnom sekretarijatu Vijeća ministara BiH, Direkciju za evropske integracije BiH, Direkciji za ekonomsko planiranje BiH, Uredi koordinatora za reformu javne uprave, Memorijalnom centru Srebrenica – Potočari, Odboru državne službe za žalbe, Uredu za zakonodavstvo BiH i Centralnoj harmonizacijskoj jedinici MFT BiH. Također, u izvještajnom periodu provedene su i naknadne revizije u Ministarstvu finansija i trezora BiH, Direkciji za evropske integracije BiH i Centralnoj harmonizacijskoj jedinici MFT BiH, u svrhu praćenja realizacije preporuka iz revizorskih izvještaja sačinjenih u prethodnom periodu. Detalji o institucijama u kojim je u izvještajnom periodu vršena revizija, kao i o obavljenim internim revizijama prikazani su u tabelarnim pregledima (tabela br. 2, 3. i 4).

- *Jedinica interne revizije Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH* nadležna je za vršenje funkcije interne revizije u:

- Ministarstvu za ljudska prava i izbjeglice BiH,
- Institutu za nestale osobe BiH i
- Fondu za povratak BiH.

Jedinica interne revizije Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH potpisala je Povelju interne revizije i Sporazum o vršenju funkcije interne revizije sa svim institucijama iz svoje nadležnosti.

³¹ Budžet Predsjedništva BiH za 2024. godinu iznosi 10.560.000 KM.

U izvještajnom periodu ova jedinica obavljala je internu reviziju, u skladu s usvojenim strateškim i godišnjim planovima rada, u Ministarstvu za ljudska prava i izbjeglice BiH, Institutu za nestale osobe BiH i Fondu za povratak BiH, što je detaljno prikazano u tabelama br. 2, 3 i 4.

– *Jedinica interne revizije Ministarstva pravde BiH* nadležna je za vršenje funkcije interne revizije u:

- Ministarstvu pravde BiH,
- Pravobranilaštvu BiH,
- Visokom sudskom i tužilačkom vijeću BiH i
- Zavodu za izvršenje krivičnih sankcija, pritvora i drugih mjera BiH.

Jedinica interne revizije Ministarstva pravde BiH potpisala je Povelju interne revizije i Sporazum o vršenju funkcije interne revizije sa svim institucijama za koje je nadležna da pruža usluge interne revizije. U izvještajnom periodu ova jedinica je obavljala internu reviziju, u skladu s odobrenim strateškim i godišnjim planovima, u Ministarstvu pravde BiH, Visokom sudskom i tužilačkom vijeću BiH i Zavodu za izvršenje krivičnih sankcija, pritvora i drugih mjera BiH. Detaljniji podaci o izvršenim revizijama prikazani su u tabelarnim pregledima u nastavku Izvještaja (tabela br. 2, 3 i 4).

– *Jedinica interne revizije Ministarstva civilnih poslova BiH* nadležna je za vršenje funkcije interne revizije u:

- Ministarstvu civilnih poslova BiH,
- Agenciji za antidoping kontrolu BiH,
- Agenciji za lijekove i medicinska sredstva BiH,
- Agenciji za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje u BiH,
- Agenciji za rad i zapošljavanje u BiH,
- Agenciji za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta u BiH,
- Državnoj regulatornoj agenciji za radijacijsku i nuklearnu sigurnost BiH,
- Komisiji za očuvanje nacionalnih spomenika BiH,
- Centru za informiranje i priznavanje dokumenata iz oblasti visokog obrazovanja u BiH i
- Centru za uklanjanje mina u BiH - *BHMAC*.

Jedinica interne revizije Ministarstva civilnih poslova BiH potpisala je Povelju interne revizije i Sporazum o vršenju funkcije interne revizije sa svim institucijama za koje je nadležna da pruža usluge interne revizije. U izvještajnom periodu ova jedinica vršila je reviziju, u skladu s odobrenim strateškim i godišnjim planovima, u Agenciji za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje BiH, Agenciji za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta u BiH, Centru za informiranje i priznavanje dokumenata iz oblasti visokog obrazovanja u BiH, Agenciji za lijekove i medicinska sredstva BiH i Centru za uklanjanje mina u BiH – *BHMAC*. Provedeni su i naknadni revizorski pregledi u Komisiji za očuvanje nacionalnih spomenika BiH, Državnoj regulatornoj agenciji za radijacijsku i nuklearnu sigurnost BiH, Agenciji za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje u BiH, Agenciji za razvoj visokog obrazovanja i osiguranja kvaliteta u BiH, Centru za informiranje i priznavanje dokumenata iz oblasti visokog obrazovanja u BiH, Agenciji za lijekove i medicinska sredstva BiH i u Agenciji za antidoping kontrolu BiH. Također, u izvještajnom periodu započete su redovne revizije u Ministarstvu civilnih poslova BiH i Agenciji za rad i zapošljavanje BiH.

– *Jedinica interne revizije Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH* nadležna je za vršenje funkcije interne revizije u:

- Ministarstvu vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH,
- Agenciji za sigurnost hrane BiH,
- Agenciji za nadzor nad tržištem BiH,
- Agenciji za promociju stranih ulaganja u BiH,

- Institutu za akreditiranje BiH,
- Institutu za intelektualno vlasništvo BiH,
- Institutu za mjeriteljstvo BiH,
- Institutu za standardizaciju BiH,
- Instituciji ombudsmana za zaštitu potrošača u BiH,
- Uredu za veterinarstvo BiH,
- Uredu za harmonizaciju i koordinaciju sistema plaćanja u poljoprivredi, ishrani i ruralnom razvoju u BiH,
- Komisiji za koncesije BiH,
- Konkurencijskom vijeću BiH,
- Upravi BiH za zaštitu zdravlja bilja,
- Vijeću za državnu pomoć BiH i
- Državnoj regulatornoj komisiji za električnu energiju.

Jedinica interne revizije Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH potpisala je Povelju interne revizije i Sporazum o vršenju funkcije interne revizije sa svim institucijama za koje je nadležna da pruža usluge interne revizije.

U izvještajnom periodu ova jedinica vršila je reviziju, u skladu s usvojenim strateškim i godišnjim planovima Jedinice u Uredu za harmonizaciju i koordinaciju sistema plaćanja u poljoprivredi, ishrani i ruralnom razvoju BiH, Institutu za standardizaciju u BiH, Konkurencijskom vijeću BiH, Institutu za mjeriteljstvo BiH, dok su u Vijeću za državnu pomoć BiH, Komisiji za koncesije BiH, Državnoj regulatornoj komisiji za električnu energiju BiH i Ministarstvu vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH provedene naknadne revizije u svrhu praćenja realizacije preporuka datih u prethodnoj godini, što je detaljno prikazano u tabelama br. 2, 3 i 4.

- *Jedinica interne revizije Ministarstva komunikacija i prometa BiH* nadležna je za vršenje funkcije interne revizije u:
 - Ministarstvu komunikacija i prometa BiH,
 - Agenciji za poštanski saobraćaj BiH,
 - Direkciji za civilno zrakoplovstvo BiH,
 - Regulatornoj agenciji za komunikacije i
 - Regulatornom odboru željeznica BiH.

Jedinica interne revizije Ministarstva komunikacija i prometa BiH potpisala je Povelju interne revizije i Sporazum o vršenju funkcije interne revizije sa svim institucijama za koje je nadležna da vrši internu reviziju. U izvještajnom periodu ova jedinica obavljala je internu reviziju, u skladu s usvojenim strateškim i godišnjim planovima rada, u Ministarstvu komunikacija i prometa BiH, te je započeta revizija u Regulatornoj agenciji za komunikacije BiH.³² Također, u skladu s usvojenim strateškim i godišnjim planovima rada, u izvještajnom periodu obavljene su i dvije naknadne revizije i to u Direkciji za civilno zrakoplovstvo BiH i Agenciji za poštanski saobraćaj BiH.

Jedinica interne revizije MKT BiH obavijestila je CHJ MFT BiH da procesi koje revidira u Ministarstvu komunikacija i prometa BiH i preporuke koje iz istih proizlaze važe i primjenjuju se i na Regulatorni odbor željeznica BiH³³.

³² JIR MKT BiH je navela u svom Godišnjem izvještaju za 2024. godinu da je u izvještajnom periodu započeta revizija u Regulatornoj agenciji za komunikacije BiH, a da će ista biti prenesena u 2025. godinu zbog povećanja obima revidiranog područja, na zahtjev rukovodstva, kao i zbog nepredviđenih odsustva.

³³ Zakonom o željeznicama Bosne i Hercegovine regulirani su nadležnost i odgovornosti Regulatornog odbora željeznica BiH. Sredstva za finansiranje rada Regulatornog odbora željeznica BiH odobravaju se kroz budžet Ministarstva komunikacija i prometa BiH. U MKT BiH je u 2024. godini planirano obavljanje revizija procesa Praćenje realizacije ugovora. S obzirom na to da se sve aktivnosti navedenog procesa (zahtjevi za nabavkom se odobravaju u MKT BiH, odluke o dodjeli ugovora i dr) obavljaju u MKT BiH, nije planirana posebna revizija za Regulatorni odbor željeznica BiH.

– *Jedinica interne revizije Ministarstva sigurnosti BiH* nadležna je za vršenje funkcije interne revizije u:

- Ministarstvu sigurnosti BiH,
- Agenciji za policijsku podršku,
- Agenciji za forenzička ispitivanja i vještačenja,
- Agenciji za školovanje i stručno osposobljavanje kadrova i
- Službi za poslove sa strancima BiH.

Sa svim institucijama za koje je nadležna da pruža usluge interne revizije ova jedinica je potpisala Povelju interne revizije i Sporazum o vršenju funkcije interne revizije.

U izvještajnom periodu Jedinica interne revizije Ministarstva sigurnosti BiH vršila je reviziju u Ministarstvu sigurnosti BiH, u skladu s odobrenim strateškim i godišnjim planom rada interne revizije.

– *Jedinica interne revizije Suda BiH* nadležna je za vršenje funkcije interne revizije u:

- Sudu BiH i
- Tužilaštvu BiH.

Jedinica interne revizije Suda BiH potpisala je Sporazum o vršenju funkcije interne revizije i Povelju interne revizije s Tužilaštvom BiH, dok je u matičnoj instituciji (Sud BiH), također, donesena Povelja interne revizije, kako je to i predviđeno relevantnim propisima.

U izvještajnom periodu Jedinica interne revizije Suda BiH vršila je reviziju, u skladu s odobrenim strateškim i godišnjim planovima rada, u Sudu BiH i Tužilaštvu BiH.

Svaka od 19 jedinica interne revizije u institucijama BiH, kao i jedinica interne revizije u javnom preduzeću Radio-televizija BiH, koliko ih je ukupno uspostavljeno, imala je obavezu da, u skladu s čl. 15. i 19. Zakona o internoj reviziji institucija BiH, dostavi godišnji izvještaj koji je osnova za izradu Godišnjeg konsolidiranog izvještaja interne revizije u institucijama BiH. Godišnji izvještaj interne revizije za 2024. godinu dostavile su sve jedinice interne revizije. Detalji o izvršenim revizijama dati su u tabelama br. 2, 3 i 4.

4.3. Godišnji izvještaji jedinica interne revizije

Jedinice interne revizije u institucijama BiH, njih 19 od ukupno 20 uspostavljenih, su u skladu sa zakonskim obavezama sačinile strateške (trogodišnje) planove interne revizije i na osnovu njih odgovarajuće godišnje planove.

Planovi jedinica interne revizije odobreni su od strane rukovodioca institucije u svim institucijama u kojima su jedinice, u skladu s raspoloživim resursima, planirale vršiti reviziju u izvještajnom periodu. Interna revizija BHANSA-e nije dostavila CHJ MFT BiH svoj Godišnji izvještaj za 2024. godinu (što je obavezna u skladu sa Zakonom o internoj reviziji institucija BiH), pa samim tim CHJ MFT BiH ne raspolaže podacima o planovima interne revizije BHANSA-e.

U narednoj tabeli dat je pregled jedinica interne revizije i institucija u kojima je u izvještajnom periodu vršena interna revizija, zajedno s podacima o potpisanim poveljama interne revizije³⁴ i planovima interne revizije, kao i planiranim i realiziranim internim revizijama.

³⁴ Podaci o svim institucijama koje su potpisale Povelju interne revizije, kao i institucija koje nisu potpisale Povelju, navedeni su u tački 4.2. ovog izvještaja, dok su u Tabeli br. 2 navedeni podaci samo za institucije u kojima je vršena revizija u 2024. godini.

Tabela br. 2

R. br.	JIR / institucije koje su bile predmet revidiranja u izvještajnom periodu	Potpisana Povelja IR	Donesen Strateški plan IR	Donesen Godišnji plan IR	Planiran broj redovnih ³⁵ i naknadnih ³⁶ revizija u GP IR	Realiziran broj redovnih i naknadnih revizija iz GP	Realiziran broj redovnih IR	Realiziran broj naknadnih IR	Realiziran broj <i>ad hoc</i> ³⁷ IR	% izvršenja redovnih i naknadnih revizija iz GP IR (Kolona (7) / (6))
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)
1.	JIR Parlamentarne skupštine BiH	Podaci navedeni 1.1-1.8.			8	7+1 ³⁸	2+1*	5	-	88%
1.1 .	Parlamentarna skupština BiH	Da	Da	Da	2	1	-	1	-	50%
1.2 .	Agenciji za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije	Da	Da	Da	1	1	1	-	-	100%
1.3 .	Agencija za zaštitu ličnih podataka u BiH	Da	Da	Da	1	1	-	1	-	100%
1.4 .	Ured za razmatranje žalbi	Da	Da	Da	1	1	-	1	-	100%
1.5 .	Institucija ombudsmena za ljudska prava BiH	Da	Da	Da	1	1	1	-	-	100%
1.6 .	Službeni list BiH	Da	Da	Da	1	1	-	1	-	100%
1.7 .	Centralna izborna komisija BiH	Da	Da	Da	1	2*	1*	1	-	100%
1.8 .	*U izvještajnom periodu JIR PS BiH provela je i jednu redovnu reviziju u Centralnoj izbornoj komisiji BiH, koja je bila planirana Strateškim planom rada za period (2023-2025) i Godišnjim planom rada za 2023. godinu.									
2.	Centralna jedinica za internu reviziju MFT BiH – JIR MFT BiH	Podaci navedeni 2.1- 2.14.			19	19	14	5	-	100%
2.1 .	Ministarstvo finansija i trezora BiH	Da	Da	Da	4	4	1	3	-	100%

³⁵ Pod "redovnim internim revizijama" podrazumijeva se pružanje nezavisnog, objektivnog uvjeravanja (što uključuje objektivni pregled i ocjenu dokaza od strane interne revizije radi osiguravanja mišljenja i zaključaka o predmetu revizije) i savjetodavnih usluga, koje su planirane Strateškim i Godišnjim planovima interne revizije odobrenim od rukovodioca institucije.

³⁶ "Naknadne interne revizije" provode se, u skladu s relevantnim propisima i odobrenim planovima interne revizije, u određenom periodu nakon izvršene redovne revizije u svrhu utvrđivanja da li su realizirane preporuke iz revizorskih izvještaja.

³⁷ Revizije pokrenute na zahtjev rukovodioca institucije.

³⁸ U izvještajnom periodu JIR PS BiH provela je i jednu redovnu reviziju u Centralnoj izbornoj komisiji BiH, koja je bila planirana Strateškim planom rada za period (2023-2025) i Godišnjim planom rada za 2023. godinu. Broj izvještaja o obavljenoj reviziji: 03/16-16-8-2672-2/23 od 09.05.2024. godine

R. br.	JIR / institucije koje su bile predmet revidiranja u izvještajnom periodu	Potpisana Povelja IR	Donesen Strateški plan IR	Donesen Godišnji plan IR	Planiran broj redovnih i naknadnih ³⁵ i ³⁶ revizija u GP IR	Realiziran broj redovnih i naknadnih revizija iz GP	Realiziran broj redovnih IR	Realiziran broj naknadnih IR	Realiziran broj <i>ad hoc</i> ³⁷ IR	% izvršenja redovnih i naknadnih revizija iz GP IR (Kolona (7) / (6))
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)
2.2 .	Agencija za državnu službu BiH	Da	Da	Da	1	1	1	-	-	100%
2.3 .	Agencija za javne nabavke BiH	Da	Da	Da	1	1	1	-	-	100%
2.4 .	Agencija za osiguranje BiH	Da	Da	Da	1	1	1	-	-	100%
2.5 .	Agencija za statistiku BiH	Da	Da	Da	1	1	1	-	-	100%
2.6 .	Arhiv BiH	Da	Da	Da	1	1	1	-	-	100%
2.7 .	Generalni sekretarijat Vijeća ministara BiH	Da	Da	Da	1	1	1	-	-	100%
2.8 .	Direkcija za evropske integracija BiH	Da	Da	Da	2	2	1	1	-	100%
2.9 .	Direkcija za ekonomsko planiranje BiH	Da	Da	Da	1	1	1	-	-	100%
2.1 0	Ured koordinatora za reformu javne uprave	Da	Da	Da	1	1	1	-	-	100%
2.1 1	Memorijalni centar Srebrenica - Potočari	Da	Da	Da	1	1	1	-	-	100%
2.1 2	Odbor državne službe za žalbe	Da	Da	Da	1	1	1	-	-	100%
2.1 3	Ured za zakonodavstvo BiH	Da	Da	Da	1	1	1	-	-	100%
2.1 4	CHJ MFT BiH	Da	Da	Da	2	2	1	1	-	100%
3.	JIR Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH	Podaci navedeni 3.1-3.3.			7	7	4	3	-	100%
3.1 .	Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH	Da	Da	Da	3	3	2	1	-	100%
3.2 .	Institut za nestale osobe BiH	Da	Da	Da	2	2	1	1	-	100%
3.3 .	Fond za povratak BiH	Da	Da	Da	2	2	1	1	-	100%
4.	JIR Ministarstva vanjskih poslova BiH	Da	Da	Da	10	10	8	2	1	100%

R. br.	JIR / institucije koje su bile predmet revidiranja u izvještajnom periodu	Potpisana Povelja IR	Donesen Strateški plan IR	Donesen Godišnji plan IR	Planiran broj redovnih i naknadnih ³⁵ i GP IR	Realiziran broj redovnih i naknadnih revizija iz GP	Realiziran broj redovnih IR	Realiziran broj naknadnih IR	Realiziran broj <i>ad hoc</i> ³⁷ IR	% izvršenja redovnih i naknadnih revizija iz GP IR (Kolona (7) / (6))
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)
5.	JIR Ministarstva civilnih poslova BiH	Podaci navedeni 5.1-5.10.			15	12	5	7	-	80%
5.1.	Ministarstvo civilnih poslova BiH	Da	Da	Da	2 ³⁹	-	-	-	-	- ⁴⁰
5.2.	Agencija za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje BiH	Da	Da	Da	2	2	1	1	-	100%
5.3.	Agencija za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta BiH	Da	Da	Da	2	2	1	1	-	100%
5.4.	Centar za informiranje i priznavanje dokumenata iz oblasti visokog obrazovanja u BiH	Da	Da	Da	2	2	1	1	-	100%
5.5.	Agencija za lijekove i medicinska sredstva BiH	Da	Da	Da	2	2	1	1	-	100%
5.6.	Centar za uklanjanje mina u BiH – BHMACH	Da	Da	Da	1	1	1	-	-	100%
5.7.	Komisija za očuvanje nacionalnih spomenika BiH	Da	Da	Da	1	1	-	1	-	100%
5.8.	Državna regulatorna agencija za radijacijsku i nuklearnu sigurnost BiH	Da	Da	Da	1	1	-	1	-	100%
5.9.	Agencija za antidoping kontrolu BiH	Da	Da	Da	1	1	-	1	-	100%
5.10.	Agencija za rad i zapošljavanje BiH	Da	Da	Da	1	-	-	-	-	- ⁴¹
6.	JIR Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH	Podaci navedeni 6.1-6.8.			8	8	4	4	-	100%
6.1.	Ured za harmonizaciju i koordinaciju sistema plaćanja u poljoprivredi, ishrani i ruralnom razvoju BiH	Da	Da	Da	1	1	1	-	-	100%

³⁹ Godišnjim planom interne revizije za 2024. godinu, predviđeno je da JIR MCP BiH provede dvije redovne revizije i započne jednu redovnu reviziju u Ministarstvu civilnih poslova BiH.

⁴⁰ U izvještajnom periodu JIR MCP BiH je započela tri redovne revizije u Ministarstvu civilnih poslova BiH.

⁴¹ U izvještajnom periodu JIR MCP BiH je započela jednu redovnu reviziju u Agenciji za rad i zapošljavanje BiH.

R. br.	JIR / institucije koje su bile predmet revidiranja u izvještajnom periodu	Potpisana Povelja IR	Donesen Strateški plan IR	Donesen Godišnji plan IR	Planiran broj redovnih i naknadnih ³⁶ revizija u GP IR	Realiziran broj redovnih i naknadnih revizija iz GP	Realiziran broj redovnih IR	Realiziran broj naknadnih IR	Realiziran broj <i>ad hoc</i> ³⁷ IR	% izvršenja redovnih i naknadnih revizija iz GP IR (Kolona (7) / (6))
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)
6.2.	Institut za standardizaciju u BiH	Da	Da	Da	1	1	1	-	-	100%
6.3.	Konkurencijsko vijeće BiH	Da	Da	Da	1	1	1	-	-	100%
6.4.	Institut za mjeriteljstvo BiH	Da	Da	Da	1	1	1	-	-	100%
6.5.	Vijeće za državnu pomoć BiH	Da	Da	Da	1	1	-	1	-	100%
6.6.	Komisija za koncesije BiH	Da	Da	Da	1	1	-	1	-	100%
6.7.	Državna regulatorna komisija za električnu energiju BiH	Da	Da	Da	1	1	-	1	-	100%
6.8.	Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH	Da	Da	Da	1	1	-	1	-	100%
7.	JIR Ministarstva pravde BiH	Podaci navedeni 7.1-7.3.			8	8	4	4	-	100%
7.1.	Ministarstvo pravde BiH	Da	Da	Da	4	4	2	2	-	100%
7.2.	Visoko sudsko i tužilačko vijeće BiH	Da	Da	Da	2	2	1	1	-	100%
7.3.	Zavod za izvršenje krivičnih sankcija, pritvora i drugih mjera BiH	Da	Da	Da	2	2	1	1	-	100%
8.	JIR Ministarstva komunikacija i prometa	Podaci navedeni 8.1-8.4.			4	3	1 ⁴²	2	-	75%
8.1.	Ministarstvo komunikacija i prometa BiH	Da	Da	Da	1	1	1	-	-	100%
8.2.	Regulatorna agencija za komunikacije BiH	Da	Da	Da	1	-	-	-	-	- ⁴³
8.3.	Direkcija za civilno zrakoplovstvo BiH	Da	Da	Da	1	1	-	1	-	100%
8.4.	Agencija za poštanski saobraćaj BiH	Da	Da	Da	1	1	-	1	-	100%

⁴² JIR MKT BiH je, u izvještajnom periodu, započela redovnu reviziju i u Regulatornoj agenciji za komunikacije BiH. Obaviješteni smo da je, zbog povećanja obima revidiranog područja, a na zahtjev rukovodstva i nepredviđenih odsustva, ista prenesena u 2025. godinu.

⁴³ Revizija započeta tokom 2024. godine, ista je prenesena u 2025. godinu (pogledati prethodnu napomenu).

R. br.	JIR / institucije koje su bile predmet revidiranja u izvještajnom periodu	Potpisana Povelja IR	Donesen Strateški plan IR	Donesen Godišnji plan IR	Planiran broj redovnih ³⁵ i naknadnih ³⁶ revizija u GP IR	Realiziran broj redovnih i naknadnih revizija iz GP	Realiziran broj redovnih IR	Realiziran broj naknadnih IR	Realiziran broj <i>ad hoc</i> ³⁷ IR	% izvršenja redovnih i naknadnih revizija iz GP IR (Kolona (7) / (6))
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)
Napomena: U MKT BiH je u 2024. godini planirano obavljanje revizije procesa Praćenja realizacije ugovora. S obzirom na to da se sve aktivnosti navedenog procesa obavljaju u Ministarstvu, nije planirana posebna revizija za Regulatorni odbor željeznica BiH. ⁴⁴										
9.	JIR Uprave za indirektno oporezivanje BiH	Da	Da	Da	8	8	5	3	-	100%
10.	JIR Državne agencije za istrage i zaštitu – SIPA	Da	Da	Da	8	8	3	5	-	100%
11.	JIR Agencije za identifikacione dokumenta, evidenciju i razmjenu podataka	Da	Da	Da	6	6	3	3	-	100%
12.	JIR Službe za zajedničke poslove institucija BiH	Da	Da	Da	8	8	3	5	-	100%
13.	JIR Suda BiH	Podaci navedeni 13.1- 13.2.			9	9	4	5	-	100%
13.1	Sud BiH	Da	Da	Da	4	4	2	2	-	100%
13.2	Tužilaštvo BiH	Da	Da	Da	5	5	2	3	-	100%
14.	JIR Obavještajno-sigurnosne agencije BiH	Da	Da	Da	3	3	3	-	-	100%
15.	JIR Ministarstva odbrane BiH	Da	Da	Da	9	7	4	3	-	77,78% ⁴⁵
16.	JIR Ministarstva sigurnosti BiH	Da	Da	Da	1	1	1	-	-	100%
17.	JIR Granične policije BiH	Da	Da	Da	3	3	-	3	1	100%
18.	JIR Direkcije za koordinaciju policijskih tijela BiH	Da	Da	Da	4	4	2	2	-	100%

⁴⁴ JIR MKT BiH obavijestila je CHJ MFT BiH da su Zakonom o željeznicama BiH regulirani nadležnost i odgovornosti Regulatornog odbora željeznica BiH, te da se sredstva za finansiranje rada Regulatornog odbora željeznica BiH odobravaju kroz budžet Ministarstva komunikacija i prometa BiH.

⁴⁵ Godišnjim planom za 2024. godinu je planirano 9 revizija, ali je zbog opravdanih razloga (bolovanje jednog internog revizora duži period u 2024. godini) izvršeno 7 revizija (nije izvršena jedna redovna i jedna naknadna revizija prema Godišnjem planu).

R. br.	JIR / institucije koje su bile predmet revidiranja u izvještajnom periodu	Potpisana Povelja IR	Donesen Strateški plan IR	Donesen Godišnji plan IR	Planiran broj redovnih ³⁵ i naknadnih ³⁶ revizija u GP IR	Realiziran broj redovnih i naknadnih revizija iz GP	Realiziran broj redovnih IR	Realiziran broj naknadnih IR	Realiziran broj <i>ad hoc</i> ³⁷ IR	% izvršenja redovnih i naknadnih revizija iz GP IR (Kolona (7) / (6))
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)
19.	JIR Agencije za pružanje usluga u zračnoj plovidbi – BHANSA	-	-	-	-	-	-	-	-	⁴⁶
20.	JIR Radio-televizije BiH	Da	Da	Da	8	8	4	4	-	100%
Ukupno u 2024. godini							75	65	2	-
							142 (redovne + naknadne + <i>ad hoc</i> revizije)			
Ukupno u 2023. godini							70	52	5	-
							127 (redovne + naknadne + <i>ad hoc</i> revizije)			
Ukupno u 2022. godini							61	76	1	-
							138 (redovne + naknadne + <i>ad hoc</i> revizije)			
Ukupno u 2021. godini							74	56	3	-
							133 (redovne + naknadne + <i>ad hoc</i> revizije)			
Ukupno u 2020. godini							50	47	3	-
							100 (redovne + naknadne + <i>ad hoc</i> revizije)			

⁴⁶ S obzirom na to da jedinica interne revizije BHANSA-e nije dostavila CHJ MFT BiH svoj Godišnji izvještaj za 2024. godinu (što je obavezna u skladu sa Zakonom o internoj reviziji institucija BiH), CHJ MFT BiH ne raspolaže podacima o planovima interne revizije, kao i planiranim i realiziranim internim revizijama.

Iz prethodne tabele uočava se da je u 2024. godini 19 jedinica interne revizije (bez podataka interne revizije BHANSA-e) sačinilo ukupno 142 revizorska izvještaja. Od broja ukupno izvršenih revizija (142), 77 izvještaja odnosi se na revizije u kojima su revizori, na osnovu revizorskih nalaza, dali stručno revizorsko mišljenje o revidiranim područjima (75 redovnih revizija i 2 *ad hoc* revizije).

U izvještajnom periodu obavljeno je i 65 naknadnih pregleda kroz koje je praćena primjena preporuka datih u ranijim izvještajima. Ono što značajno utiče na prosjek broja obavljenih internih revizija u institucijama BiH u 2024. godini, pored toga što ne raspolažemo podacima o broju obavljenih revizija u BHANSA-i⁴⁷, jeste i podatak da Jedinica interne revizije Granične policije BiH nije izvršila niti jednu redovnu reviziju, a jedinice interne revizije Ministarstva sigurnosti BiH i Ministarstva komunikacija i prometa BiH samo po jednu redovnu reviziju. Međutim, prosjek obavljenih internih revizija po JIR i pored navedenih činjenica, porastao je u odnosu na prethodnu godinu (7,47 internih revizija po JIR u 2024. godini).

U svrhu praćenja učinka i efikasnosti jedinica interne revizije, u prethodnoj tabeli navedeni su i podaci o broju ukupno provedenih revizija iz prethodna četiri godišnja konsolidirana izvještaja koje je sačinila CHJ.

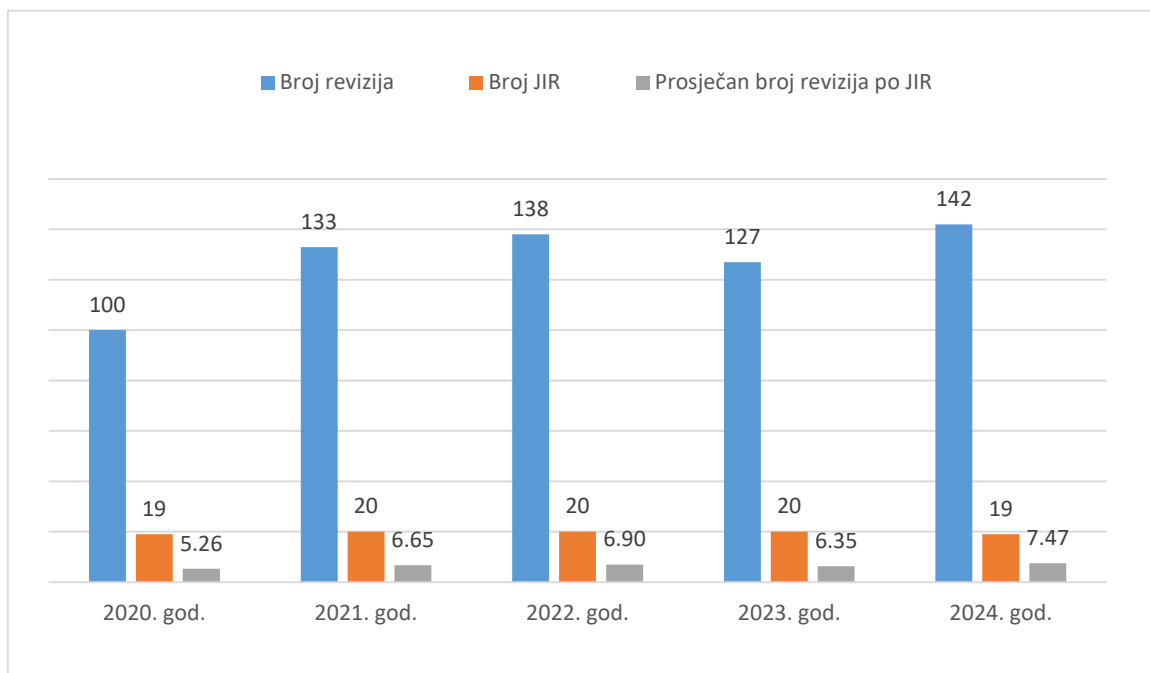
U nastavku navodimo ukupan broj izvršenih revizija po godinama, zajedno s podacima o ukupnom broju uspostavljenih jedinica interne revizije za predmetnu godinu i vrsti revizija:

- U 2024. godini 19 jedinica interne revizije sačinilo je ukupno 142 revizorska izvještaja, od kojih je 75 redovnih revizija, dvije *ad hoc* revizije i 65 naknadnih revizija;
- U 2023. godini 20 jedinica interne revizije sačinilo je ukupno 127 revizorskih izvještaja, od kojih je 70 redovnih revizija, pet *ad hoc* revizija i 52 naknadne revizije;
- U 2022. godini 20 jedinica interne revizije sačinilo je ukupno 138 revizorskih izvještaja, od kojih je 61 redovna revizija, jedna *ad hoc* revizija i 76 naknadnih revizija;
- U 2021. godini 20 jedinica interne revizije sačinilo je ukupno 133 revizorska izvještaja, od kojih su 74 redovne revizije, tri *ad hoc* revizije i 56 naknadnih revizija;
- U 2020. godini 19 jedinica interne revizije izvršilo je ukupno 100 revizija, od kojih je 50 redovnih, tri *ad hoc* i 47 naknadnih revizija;

Naredni grafički prikaz daje pregled na godišnjem nivou ukupnog broja izvršenih revizija, broja uspostavljenih jedinica interne revizije i prosječnog broja izvršenih revizija po jedinici interne revizije, za period 2020 – 2024. godina.

⁴⁷ IR BHANSA-e nije dostavila CHJ MFT BiH svoj Godišnji izvještaj interne revizije za 2024. godinu.

Grafički prikaz broj 1.

Iz prethodnog grafikona uočava se da je u posmatranom petogodišnjem periodu najmanje izvršeno revizija u 2020. godini, kada je prosječan broj izvršenih revizija po jedinici interne revizije (JIR) iznosio 5,26 revizija. Važno je napomenuti da smo 2020. godine bili suočeni sa izmijenjenim režimom rada usljed epidemije korona virusa, što se zasigurno odrazilo i na broj realiziranih revizija u institucijama BiH.

Ono što je posebno važno istaći jeste da je u ovom izvještajnom periodu (2024. godina) evidentno povećanje prosječnog broja revizija po JIR u odnosu na 2020. godinu, za dvije revizije. Naime, sa 5,26 koliko je iznosio prosječan broj revizija po JIR u 2020. godini, došlo je do povećanja prosječnog broja obavljenih internih revizija po JIR tako da je u 2024. godini 19 JIR realiziralo u prosjeku 7,47 revizija po JIR.

Prosječan broj izvršenih revizija, posmatrano po jedinici interne revizije, za navedeni petogodišnji period iznosi 6,53 revizije po JIR (640 revizija / 98 JIR; zbirni podaci za pet godina).

Kada se izvrši uporedna analiza podataka o ukupnom broju izvršenih revizija i vrstama revizija (podaci navedeni u tabeli broj 2) za posljednje dvije izvještajne godine (2023. i 2024. godinu), u kojima je isti broj uspostavljenih jedinica interne revizije (20), i ako uzmemo u obzir da se ovogodišnji izvještaj odnosi na 19 JIR, a ne na 20 JIR⁴⁸ može se konstatirati da je u 2024. godini došlo do povećanja ukupnog broja izvršenih revizija u odnosu na prethodnu godinu i to za 12% (sa 127 na 142 interne revizije), kao i do povećanja broja redovnih revizija za oko 7 % (za 5 revizija, sa 70 revizija koliko je realizirano u 2023. godini došlo je do povećanja na 75 redovnih revizija provedenih u 2024. godini).

Povećanje broja redovnih revizorskih angažmana je značajan podatak koji ukazuje da su jedinice interne revizije planirale da revidiraju veći broj područja i oblasti poslovanja u odnosu na prethodnu godinu (2023. godinu). Naime, kao i u svakoj profesiji očekuje se da i interna revizija, uporedo s razvojem znanja, vještina i iskustva osoblja, unapređuje segment planiranja i organizacije rada, a što doprinosi većoj efikasnosti u radu i u konačnici povećanju broja obavljenih revizija i datih preporuka, kao krajnjem rezultatu rada interne revizije.

⁴⁸ JIR BHANSA-e nije dostavila CHJ MFT BiH svoj Godišnji izvještaj interne revizije za 2024. godinu.

Registar povelja interne revizije u kojem je evidentirano, zaključno sa 31.12.2024. godine, ukupno 76 povelja, takođe vodi CHJ MFT BiH, što pokazuje da je 19 jedinica interne revizije potpisalo sa 76 institucija BiH dokument kojim su rukovodioci ovih institucija upoznati s načinom rada interne revizije, zadacima i ovlaštenjima internih revizora, u skladu s relevantnim propisima. Takođe, jedinica interne revizije u javnom preduzeću Radio-televiziji BiH donijela je u proteklom periodu Povelju interne revizije, koja je usklađena s tekstem Povelje CHJ MFT BiH, te time ukupan broj potpisanih povelja u Registru koji vodi CHJ MFT BiH iznosi 77.

Podaci po institucijama o broju sačinjenih izvještaja interne revizije i datim preporukama, te područjima revidiranja u izvještajnom periodu, zajedno s podacima o broju internih revizora u nadležnoj jedinici interne revizije dati su u tabeli broj 3.

Tabela br. 3.

R. br.	Naziv institucije – nadležna JIR	Broj osoba – blja IR u JIR	Broj konačnih izvještaja interne revizije	Broj datih preporuka IR	Teme obuhvaćene izvještajima interne revizije
1.1.	Parlamentarna skupština BiH – JIR PS BiH	2	1 naknadna revizija	-	- Naknadna revizija;
1.2.	Agencija za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije – JIR PS BiH		1 redovna revizija	5 preporuka	- Revizija planiranja i izvršenja budžeta;
1.3.	Agencija za zaštitu ličnih podataka – JIR PS BiH		1 naknadna revizija	-	- Naknadna revizija;
1.4.	Ured za razmatranje žalbi – JIR PS BiH		1 naknadna revizija	-	- Naknadna revizija;
1.5.	Institucija ombudsmana za ljudska prava – JIR PS BiH		1 redovna revizija	4 preporuke	- Revizija ugovorenih i drugih posebnih usluga;
1.6.	Službeni list BiH JIR PS BiH		1 naknadna revizija	-	- Naknadna revizija;

R. br.	Naziv institucije – nadležna JIR	Broj osoba – IR u JIR	Broj konačnih izvještaja interne revizije	Broj datih preporuka IR	Teme obuhvaćene izvještajima interne revizije
1.7.	Centralna izborna komisija BiH – JIR PS BiH		2 (1 redovna* i 1 naknadna revizija)	6* preporuka	- *Revizija ugovorenih i drugih posebnih usluga (<i>planirana u 2023. godini, prenesena u 2024. godinu</i>) ⁴⁹ ; - Naknadna revizija;
2.1.	Ministarstvo finansija i trezora BiH – JIR MFT BiH	4	4 (1 redovna i 3 naknadne revizije)	preporuka	- Upravljanje stalnim sredstvima; - Naknadne revizije;
2.2.	Agencija za državnu službu BiH - JIR MFT BiH		1 redovna revizija	2 preporuke	- Upravljanje stalnim sredstvima;
2.3.	Agencija za javne nabavke BiH - JIR MFT BiH		1 redovna revizija	4 preporuke	- Upravljanje stalnim sredstvima;
2.4.	Agencija za osiguranje BiH - JIR MFT BiH		1 redovna revizija	3 preporuke	- Upravljanje stalnim sredstvima;
2.5.	Agencija za statistiku BiH - JIR MFT BiH		1 redovna revizija	5 preporuka	- Upravljanje stalnim sredstvima;
2.6.	Arhiv BiH - JIR MFT BiH		1 redovna revizija	3 preporuke	- Upravljanje stalnim sredstvima;
2.7.	Generalni sekretarijat Vijeća ministara BiH - JIR MFT BiH		1 redovna revizija	1 preporuka	- Upravljanje stalnim sredstvima;
2.8.	Direkcija za evropske integracije BiH - JIR MFT BiH		2 (1 redovna i 1 naknadna revizija)	3 preporuke	- Upravljanje stalnim sredstvima; - Naknadna revizija;
2.9.	Direkcija za ekonomsko planiranje BiH -		1 redovna revizija	6 preporuka	- Upravljanje stalnim sredstvima;

⁴⁹ JIR PS BiH dostavila je CHJ MFT BiH izvještaj prenesene redovne revizije iz 2023. godine, *Revizija ugovorenih i drugih posebnih usluga u Centralnoj izbornoj komisiji BiH*, broj: 03/16-16-8-2672-2/23 od 09.05.2024. godine u kojoj je dato 6 preporuka.

R. br.	Naziv institucije – nadležna JIR	Broj osoba u JIR	Broj konačnih izvještaja interne revizije	Broj datih preporuka IR	Teme obuhvaćene izvještajima interne revizije
	JIR MFT BiH				
2.10	Ured koordinatora za reformu javne uprave – JIR MFT BiH		1 redovna revizija	2 preporuke	- Upravljanje stalnim sredstvima;
2.11	Memorijalni centar Srebrenica - Potočari		1 redovna revizija	2 preporuke	- Upravljanje stalnim sredstvima;
2.12	Odbor državne službe za žalbe – JIR MFT BiH		1 redovna revizija	4 preporuke	- Upravljanje stalnim sredstvima;
2.13	Ured za zakonodavstvo BiH		1 redovna revizija	1 preporuka	- Upravljanje stalnim sredstvima;
2.14	Centralna harmonizacijska jedinica MFT BiH – JIR MFT BiH		2 (1 redovna i 1 naknadna revizija)	4 preporuke	- Upravljanje stalnim sredstvima; - Naknadna revizija;
3.1.	Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH – JIR MLJP BiH	2	3 (2 redovne i 1 naknadna revizija)	11 preporuka	- Planiranje javnih nabavki; - Obračun i isplata naknada za službeno putovanje i refundacija ostalih troškova; - Naknadna revizija;
3.2.	Institut za nestale osobe BiH – JIR MLJP BiH		2 (1 redovna i 1 naknadna)	4 preporuke	- Službena putovanja; - Naknadna revizija;
3.3.	Fond za povratak BiH – JIR MLJP BiH		2 (1 redovna i 1 naknadna revizija)	4 preporuke	- Javne nabavke; - Naknadna revizija;
4.	Ministarstvo vanjskih poslova BiH – JIR MVP BiH	3	11 (8 redovnih, 2 naknadne revizije i 1 <i>ad hoc</i> revizija)	49 preporuka	- Elektronsko blagajničko poslovanje; - Ocjenjivanje rada zaposlenih; - Nabavka roba, usluga i radova – direktni sporazumi; - Poslovanje Ambasade BiH u Moskvi;

R. br.	Naziv institucije – nadležna JIR	Broj osoba – blja IR u JIR	Broj konačnih izvještaja interne revizije	Broj datih preporuka IR	Teme obuhvaćene izvještajima interne revizije
					- Poslovanje Ambasade BiH u Ankari; - Poslovanje Generalnog konzulata BiH u Istanbulu; - Provođenje Aneksa B Sporazuma o sukcesiji imovine bivše SFRJ – pokretna imovina; - Poslovanje Ambasade BiH u Amanu; - Naknadne revizije; - <i>Ad hoc</i> revizija – Poslovanje Generalnog konzulata BiH u Frankfurtu;
5.1.	Agencija za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje BiH – JIR MCP BiH	3	2 (1 redovna i 1 naknadna revizija)	5 preporuka	- Sačinjavanje i praćenje izvršenja budžeta; - Naknadna revizija;
5.2.	Agencija za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta u BiH – JIR MCP BiH		2 (1 redovna i 1 naknadna revizija)	7 preporuka	- Sačinjavanje i praćenje izvršenja budžeta; - Naknadna revizija;
5.3.	Centar za informiranje i priznavanje dokumenata iz oblasti visokog obrazovanja u BiH – JIR MCP BiH		2 (1 redovna i 1 naknadna revizija)	1 preporuka	- Sačinjavanje i praćenje izvršenja budžeta; - Naknadna revizija;
5.4.	Agencija za lijekove i medicinska sredstva BiH – JIR MCP BiH		2 (1 redovna i 1 naknadna revizija)	15 preporuka	- Sačinjavanje i praćenje izvršenja budžeta; - Naknadna revizija;
5.5.	Centar za uklanjanje mina u BiH – BHMACH – JIR MCP BiH		1 redovna revizija	13 preporuka	- Sačinjavanje i praćenje izvršenja budžeta;

R. br.	Naziv institucije – nadležna JIR	Broj osoba – broj IR u JIR	Broj konačnih izvještaja interne revizije	Broj datih preporuka IR	Teme obuhvaćene izvještajima interne revizije
5.6.	Komisija za očuvanje nacionalnih spomenika BiH – JIR MCP BiH		1 naknadna revizija	-	- Naknadna revizija;
5.7.	Državna regulatorna agencija za radijacijsku i nuklearnu sigurnost BiH – JIR MCP BiH		1 naknadna revizija	-	- Naknadna revizija;
5.8.	Agencija za antidoping kontrolu BiH – JIR MCP BiH		1 naknadna revizija	-	- Naknadna revizija;
6.1.	Ured za harmonizaciju i koordinaciju sistema plaćanja u poljoprivredi, ishrani i ruralnom razvoju BiH - JIR MVTEO BiH	3	1 redovna revizija	5 preporuka	- Finansijsko upravljanje i kontrola;
6.2.	Institut za standardizaciju u BiH- JIR MVTEO BiH		1 redovna revizija	9 preporuka	- Finansijsko upravljanje i kontrola;
6.3.	Konkurencijsko vijeće BiH - JIR MVTEO BiH		1 redovna revizija	4 preporuke	- Planiranje budžeta;
6.4.	Institut za mjeriteljstvo BiH - JIR MVTEO BiH		1 redovna revizija	4 preporuke	- Planiranje budžeta;
6.5.	Vijeće za državnu pomoć BiH – JIR MVTEO BiH		1 naknadna revizija	-	- Naknadna revizija;
6.6.	Komisija za koncesije BiH – JIR MVTEO BiH		1 naknadna revizija	-	- Naknadna revizija;
6.7.	Državna regulatorna komisija za električnu energiju – JIR		1 naknadna revizija	-	- Naknadna revizija;

R. br.	Naziv institucije – nadležna JIR	Broj osoba u JIR	Broj konačnih izvještaja interne revizije	Broj datih preporuka IR	Teme obuhvaćene izvještajima interne revizije
6.8.	MVTEO BiH Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH – JIR MVTEO BiH	3	1 naknadna revizija	-	- Naknadna revizija;
7.1.	Ministarstvo pravde BiH – JIR MP BiH		4 (1 redovna, 2 naknadne revizije i *1 savjetodavni angažman)	15 preporuka	- Javne nabavke; - Naknadne revizije; - *Savjetodavne usluge interne revizije – dodatne aktivnosti zaposlenih za koje se plaća naknada;
7.2.	Zavod za izvršenje krivičnih sankcija, pritvora i drugih mjera BiH – JIR MP BiH		2 (1 redovna i 1 naknadna revizija)	10 preporuka	- Obračun plata i naknada plata; - Naknadna revizija;
7.3.	Visoko sudsko i tužilačko vijeće BiH – JIR MP BiH		2 (1 redovna i 1 naknadna revizija)	5 preporuka	- Službena putovanja; - Naknadna revizija;
8.1.	Ministarstvo komunikacija i prometa BiH – JIR MKT BiH	2	1 redovna revizija	9 preporuka	- Praćenje realizacije ugovora;
8.2.	Direkcija za civilno zrakoplovstvo BiH – JIR MKT BiH		1 naknadna revizija	-	- Naknadna revizija;
8.3.	Agencija za poštanski saobraćaj BiH - JIR MKT BiH		1 naknadna revizija	-	- Naknadna revizija;
9.	Uprava za indirektno oporezivanje BiH - JIR UIO BiH	4	8 (4 redovne, 3 naknadne revizije i *1 savjetodavna revizija)	71 preporuka	- Upravljanje obavještajnim radom usmjerenim na otkrivanje i sprečavanje krijumčarenja i povreda propisa o indirektnom oporezivanju; - Pokretanje i okončanje prekršajnih postupaka proizašlih iz postupaka kontrole obveznika indirektnih poreza;

R. br.	Naziv institucije – nadležna JIR	Broj osoba u JIR	Broj konačnih izvještaja interne revizije	Broj datih preporuka IR	Teme obuhvaćene izvještajima interne revizije
					- Mjerenje učinka osnovnih organizacionih jedinica i izvještavanja o ostvarenom učinku; - Upravljanje kompetencijama zaposlenih na poslovima informisanja obveznika; - Naknadne revizije; - *Savjetodavna revizija Stručnoj radnoj grupi za uspostavu i razvoj sistema FUK-a;
10.	Državna agencija za istrage i zaštitu – JIR SIPA BiH	2	8 (3 redovne i 5 naknadnih revizija)	15 preporuka	- Javne nabavke – Aneks II; - Obuke, treninzi, usavršavanje i provjera psihofizičke sposobnosti; - Upravljanje ljudskim, administrativnim i materijalno – tehničkim resursima; - Naknadne revizije;
11.	Agencija za identifikacione dokumente, evidenciju i razmjenu podataka BiH – JIR IDDEEA	2	6 (3 redovne i 3 naknadne revizije)	14 preporuka	- Razvoj sistema FUK-a; - Personalizacija pasoša; - Obuke i usavršavanje zaposlenih; - Naknadne revizije;
12.	Služba za zajedničke poslove institucija BiH – JIR SZP BiH	2	8 (3 redovne i 5 naknadnih revizija)	40 preporuka	- Podrška institucijama BiH u Mostaru; - Tekuće održavanje zgrade i infrastrukture u objektima institucija BiH; - Proces otvorenog postupka – revizija iz javnih nabavki; - Naknadne revizije;
13.1.	Sud BiH – JIR Suda BiH	2	4 (2 redovne i 2 naknadne revizije)	12 preporuka	- Evidentiranje i naplata sudskih taksi; - Planiranje i izvršenje budžeta; - Naknadne revizije;
13.2.	Tužilaštvo BiH – JIR Suda BiH		5 (2 redovne, 3 naknadne)	6 preporuka	- FUK; - Javne nabavke; - Naknadne revizije;

R. br.	Naziv institucije – nadležna JIR	Broj osoba – blja IR u JIR	Broj konačnih izvještaja interne revizije	Broj datih preporuka IR	Teme obuhvaćene izvještajima interne revizije
14.	Obavještajno-sigurnosna agencija BiH – JIR OSA BiH	2 ⁵⁰	3 redovne revizije	4 preporuke	- Sistem blagajničkog poslovanja; - Metodologija raspoređivanja zaposlenog unutar platnog razreda; - FUK;
15.	Ministarstvo odbrane BiH – JIR MO BiH	3 ⁵¹	7 (4 redovne i 3 naknadne revizija)	15 preporuka	- Evidentiranje i realizacija potraživanja finansijskih sredstava isplaćenih vojno – diplomatskim predstavnicima u inostranstvu; - Proces realizacije Plana nabavke MO BiH; - Proces kompletiranja računa i plaćanja računa prema dobavljačima; - Proces nabavke sredstava i izvršenja sitnih popravki u objektu MO BiH; - Naknadne revizije;
16.	Ministarstvo sigurnosti BiH - JIR MSB BiH	1 ⁵²	1 redovna revizija	2 preporuke	- Planiranje i izvršenje budžeta;
17.	Granična policija BiH – JIR GP BiH	1 ⁵³	4 (3 naknadne i 1 <i>ad hoc</i> revizija)	5 preporuka	- Naknadne revizije; - <i>Ad hoc</i> revizija – prijem, kontrola i plaćanje obaveza;

⁵⁰ Popunjena je pozicija rukovodioca JIR od 01.01.2024. godine (CHJ MFT BiH dala Saglasnost na izbor RJIR br. 02-1-02-4-89-2/24 od 08.02.2024. godine), a pozicija internog revizora popunjena od 01.08.2024. godine (CHJ MFT BiH zaprimila obavještenje OSA BiH o imenovanju internog revizora u JIR OSA BiH, br. 10-40934/24 od 06.09.2024. godine).

⁵¹ Obaviješteni smo od Ministarstva odbrane BiH kroz dostavljenu Informaciju o realizaciji zaključaka Vijeća ministara BiH da je u toku 2024. godine MO BiH raspisalo Javni konkurs za popunu radnog mjesta rukovodioca JIR MO BiH, te da je konkursna procedura u toku.

⁵² U martu 2024. godine CHJ MFT BiH je dala Saglasnost na izbor rukovodioca JIR MSB BiH (akt broj: 02-1-02-4-118-5/24 od 20.03.2024. godine). Obaviješteni smo od Ministarstva sigurnosti BiH kroz dostavljenu Informaciju o realizaciji zaključaka Vijeća ministara BiH, da će ovo Ministarstvo u narednom periodu izvršiti popunjavanje upražnjenog radnog mjesta interni revizor u JIR MSB BiH kako bi jedinica mogla funkcionirati u punom kapacitetu.

⁵³ U izvještajnom periodu su bili smanjeni kapaciteti JIR GP BiH usljed odlaska rukovodioca JIR u penziju po osnovu ispunjenosti zakonskih uslova, zaključno sa 12. decembrom 2023. godine. JIR GP BiH nas je kroz Godišnji izvještaj za 2024. godinu obavijestila da je u toku konkursna procedura za popunu upražnjenog radnog mjesta RJIR GP BiH.

R. br.	Naziv institucije – nadležna JIR	Broj osoba – blja IR u JIR	Broj konačnih izvještaja interne revizije	Broj datih preporuka IR	Teme obuhvaćene izvještajima interne revizije
18.	Direkcija za koordinaciju policijskih tijela – JIR DKPT BiH	1 ⁵⁴	4 (2 redovne, i 2 naknadne revizije)	9 preporuka	- Vođenje evidencija prisustva na radu; - Korištenje službenih vozila; - Naknadne revizije;
19.	Agencija za pružanje usluga u zračnoj plovidbi	1	-	-	_55
20.	Radio-televizija BiH – JIR BHRT	2	8 (4 redovne i 4 naknadne revizije)	32 preporuke	- Blagajničko poslovanje; - Javne nabavke; - TV prava (programske licence); - Obračun, evidencija i isplata ugovora o djelu; - Naknadne revizije;
Ukupno u 2024. godini		45	142*	455	-
Ukupno u 2023. godini		44	127**	481	-
Ukupno u 2022. godini		42 ⁵⁶	138***	348	-
Ukupno u 2021. godini		41 ⁵⁷	133****	457	-
Ukupno u 2020. godini		40	100*****	302	-
Napomena: *Zbir od 142 interne revizije čini 75 redovnih, 65 naknadnih i dvije <i>ad hoc</i> revizije, za 19 JIR (bez BHANSA-e) **Zbir od 127 internih revizija čini 70 redovnih, 52 naknadne i pet <i>ad hoc</i> revizija. ***Zbir od 138 internih revizija čini 61 redovna, 76 naknadnih i jedna <i>ad hoc</i> revizija. ****Zbir od 133 interne revizije čini 74 redovnih, 56 naknadnih i tri <i>ad hoc</i> revizije. *****Zbir od 100 internih revizija čini 50 redovnih, 47 naknadnih i tri <i>ad hoc</i> revizije.					

U prethodnoj tabeli, pored detaljnih podataka o izvršenim revizijama (broj i vrsta revizija, područje revidiranja, broj preporuka) u izvještajnom periodu za svaku od jedinica interne revizije sadržani su i zbirni podaci za sve jedinice interne revizije na godišnjem nivou za prethodni petogodišnji period o: izvršenim revizijama, datim preporukama i internim revizorima.

Navedeni zbirni podaci (za sve JIR, po godinama) prikazani su i u sljedećem grafičkom prikazu.

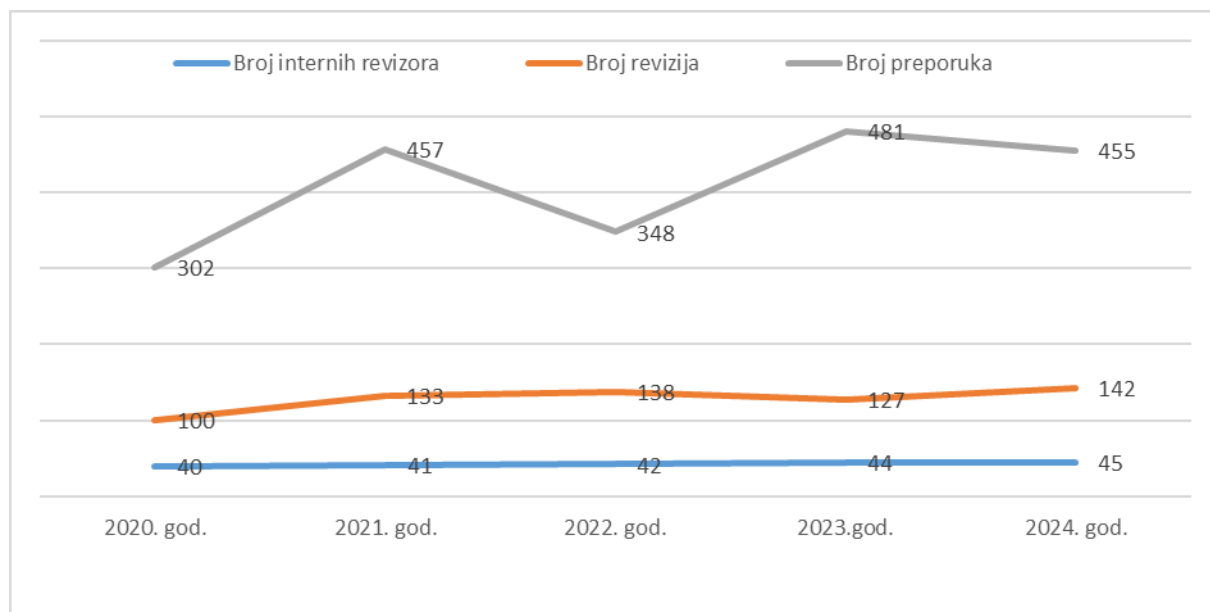
⁵⁴ Od 30.06.2023. godine do momenta izrade ovog izvještaja, popunjena je jedna pozicija internog revizora u Direkciji.

⁵⁵ JIR BHANSA-e nije dostavila CHJ MFT BiH svoj Godišnji izvještaj interne revizije za 2024. godinu, pa samim tim ne raspolazemo podacima o broju sačinjenih izvještaja interne revizije i datim preporukama, te područjima revidiranja u izvještajnom periodu.

⁵⁶ Odnosi se na broj osoba na dan 31.12.2022. godine i nije uključeno osoblje kojem je prestao radni odnos u toku godine (jednom internom revizoru u MFT BiH prestao je radni odnos 17.10.2022)

⁵⁷ U ovaj broj (41) nije uključen interni revizor JIR MKT BiH kojem je prestao radni odnos u JIR 12.09.2021. g.

Grafički prikaz broj 2.

Iz prethodnog grafičkog prikaza uočavaju se značajne oscilacije u broju ukupno datih preporuka po godinama, a isto se kreće u rasponu od 302 (u 2020. godini) do 481 preporuka (u 2023. godini). Važno je istaći da do razlike u broju datih preporuka po godinama dolazi iz razloga što je različit broj provedenih redovnih i *ad hoc* revizorskih angažmana u kojima su na osnovu utvrđenih nalaza date preporuke za otklanjanjem uočenih slabosti. Prema podacima koji su dostupni u posljednjoj rubrici tabele br. 3, vidljivo je da je u 2024. godini realizirano ukupno 77 revizorskih angažmana (75 redovnih i dvije *ad hoc* revizije), što je za 24 revizije više u odnosu na 2020. godinu, kada su realizirana ukupno 53 revizorska angažmana (50 redovnih i 3 *ad hoc* revizije).

Napominjemo da funkciju interne revizije, u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u institucijama BiH, vrši ukupno 20 jedinica interne revizije, ali da se u ovom izvještajnom periodu navedeni podaci odnose na 19 JIR (18 JIR uspostavljenih u institucijama BiH i jedna u javnom preduzeću - BHRT) s obzirom na to da IR BHANSA-e nije dostavila CHJ MFT BiH godišnji izvještaj interne revizije za 2024. godinu.

Na oscilacije u broju planiranih i realiziranih revizija po godinama značajan uticaj ima i fluktuacija zaposlenih u jedinicama interne revizije koja je bila evidentna u posmatranom petogodišnjem periodu. Naime, prema podacima iz registara jedinica interne revizije i internih revizora koje vodi CHJ MFT BiH, u proteklih pet godina za 10 zaposlenih je prestao radni odnos, dok je 17 novozaposlenih u jedinicama interne revizije (odnosi se na period 2020-2024. godina). Iz ovih podataka uočava se i da je došlo do očekivanog porasta broja revizora, sa 40 revizora u 2020. godini, broj revizora je povećan na 45 u 2024. godini, što predstavlja ukupno povećanje u petogodišnjem periodu za pet revizora ili za 12%.

U 142 izvještaja interne revizije sačinjenih u toku 2024. godine, od kojih je 75 redovnih i 2 *ad hoc* revizije, dato je ukupno 455 preporuka od strane 19 jedinica interne revizije. Generalno, najveći broj preporuka koje su interni revizori u svojim izvještajima u 2024. godini dali odnosi se na preporuke u vezi sa:

- procesom javnih nabavki i realizacijom ugovora na osnovu javnih nabavki,
- upravljanjem stalnim sredstvima,
- planiranjem i izvršenjem budžeta,

- unapređenjem procesa finansijskog upravljanja i kontrole,
- službenim putovanjima i
- oblastima vezanim za specifičnosti poslovanja institucija.

U narednoj tabeli dat je pregled preporuka po institucijama za prethodne dvije godine (2023. i 2024. godinu), zajedno sa podacima o njihovoj realizaciji.

Tabela br. 4

R. br.	Naziv institucije (nadležna JIR)	Godina	Broj datih preporuka interne revizije	Broj realiziranih preporuka IR	Realizirane preporuke u %	Broj nerealiziranih preporuka IR	Nerealizirane preporuke u %	Broj preporuka IR kojima nije istekao rok za realizaciju	Djelimično realizirane preporuke IR
1.	Parlamentarna skupština BiH (JIR PS BiH)	2023.	8 ⁵⁸	-	-	2	25%	3	-
		2024.	-	-	-	-	-	-	-
2.	Agencija za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije (JIR PS BiH)	2023.	-	-	-	-	-	-	-
		2024.	5	-	-	-	-	5	-
3.	Agencija za zaštitu ličnih podataka u BiH (JIR PS BiH)	2023.	5 ⁵⁹	5	100%	-	-	-	-
		2024.	-	-	-	-	-	-	-
4.	Ured za razmatranje žalbi (JIR PS BiH)	2023.	8	4	50%	1	12,50%	2	1
		2024.	-	-	-	-	-	-	-
5.	Institucija ombudsmena za ljudska prava (JIR PS BiH)	2023.	-	-	-	-	-	-	-
		2024.	4	-	-	-	-	4	-
6.	Službeni list BiH (JIR PS BiH)	2023.	10	9	90%	-	-	1	-
		2024.	-	-	-	-	-	-	-
7.	Centralna izborna komisija BiH (JIR PS BiH)	2023.	-	-	-	-	-	-	-
		2024.	6	-	-	4	67%	-	2
8.	Ministarstvo finansija i trezora BiH (JIR MFT BiH)	2023.	6	2	33,33%	-	-	3	1
		2024.	5	3	60%	-	-	2	-

⁵⁸ Obaviješteni smo od JIR PS BiH da od ukupno datih preporuka (8) (ovaj podatak je bio naveden u Godišnjem izvještaju JIR PS za prethodnu (2023) godinu, te stoga i u GKI IR za 2023. godinu), 3 preporuke nisu prihvaćene od strane revidirane institucije, tj. od strane Parlamentarne skupštine BiH.

⁵⁹ Obaviješteni smo od JIR PS BiH da su u Godišnjem izvještaju, koji je dostavljen za prethodnu (2023) godinu, greškom upisali 6 umjesto 5 preporuka, koliko su ukupno dali u revizorskom angažmanu koji je proveden u ovoj Agenciji. Stoga se podatak o ukupnom broju datih preporuka u Agenciji za zaštitu ličnih podataka, u odnosu na GKI IR za 2023. godinu razlikuje za jednu preporuku.

R. br.	Naziv institucije (nadležna JIR)	Godina	Broj datih preporuka interne revizije	Broj realiziranih preporuka IR	Realizirane preporuke u %	Broj nerealiziranih preporuka IR	Nerealizirane preporuke u %	Broj preporuka IR kojima nije istekao rok za realizaciju	Djelimično realizirane preporuke IR
9.	Agencija za državnu službu BiH (JIR MFT BiH)	2023.	-	-	-	-	-	-	-
		2024.	2	-	-	-	-	2	-
10.	Agencija za javne nabavke BiH (JIR MFT BiH)	2023.	-	-	-	-	-	-	-
		2024.	4	-	-	-	-	4	-
11.	Agencija za osiguranje BiH (JIR MFT BiH)	2023.	-	-	-	-	-	-	-
		2024.	3	-	-	-	-	3	-
12.	Agencija za statistiku BiH (JIR MFT BiH)	2023.	-	-	-	-	-	-	-
		2024.	5	-	-	-	-	5	-
13.	Arhiv BiH (JIR MFT BiH)	2023.	-	-	-	-	-	-	-
		2024.	3	-	-	-	-	3	-
14.	Generalni sekretarijat Vijeća ministara BiH (JIR MFT BiH)	2023.	-	-	-	-	-	-	-
		2024.	1	-	-	-	-	1	-
15.	Direkcija za evropske integracije BiH (JIR MFT BiH)	2023.	-	-	-	-	-	-	-
		2024.	3	3	100%	-	-	-	-
16.	Direkcija za ekonomsko planiranje BiH - (JIR MFT BiH)	2023.	-	-	-	-	-	-	-
		2024.	6	-	-	-	-	6	-
17.	Ured koordinatora za reformu javne uprave (JIR MFT BiH)	2023.	-	-	-	-	-	-	-
		2024.	2	-	-	-	-	2	-
18.	Memorijalni centar Srebrenica – Potočari (JIR MFT BiH)	2023.	-	-	-	-	-	-	-
		2024.	2	-	-	-	-	2	-
19.	Odbor državne službe za žalbe (JIR MFT BiH)	2023.	-	-	-	-	-	-	-
		2024.	4	-	-	-	-	4	-
20.	Ured za zakonodavstvo BiH (JIR MFT BiH)	2023.	-	-	-	-	-	-	-
		2024.	1	-	-	-	-	1	-
21.	Centralna harmonizacijska jedinica MFT BiH (JIR MFT BiH)	2023.	5	-	-	-	-	4	1
		2024.	4	-	-	-	-	4	-

R. br.	Naziv institucije (nadležna JIR)	Godina	Broj datih preporuka interne revizije	Broj realiziranih preporuka IR	Realizirane preporuke u %	Broj nerealiziranih preporuka IR	Nerealizirane preporuke u %	Broj preporuka IR kojima nije istekao rok za realizaciju	Djelimično realizirane preporuke IR
22.	Ministarstvo za ljudska prava izbjeglice BiH (JIR MLJP BiH)	2023.	9	4	44,44 %	1	11,11 %	-	4
		2024.	11	4	36,36 %	1	9,09 %	6 ⁶⁰	-
23.	Fond za povratak BiH (JIR MLJP BiH)	2023.	4	4	100%	-	-	-	-
		2024.	4	2	50%	-	-	1	1
24.	Institut za nestale osobe BiH (JIR MLJP BiH)	2023.	10	9	90%	-	-	-	1
		2024.	4	2	50%	-	-	-	2
25.	Ministarstvo vanjskih poslova BiH (JIR MVP BiH)	2023.	29	9	31,03 %	13	44,83 %	-	7
		2024.	49	24	48,98 %	5	10,20 %	13	7
26.	Ministarstvo civilnih poslova BiH (JIR MCP BiH)	2023.	10	2	20%	8	80%	-	-
		2024.	-	-	-	-	-	-	-
27.	Državna regulatorna agencija za radijacijsku i nuklearnu sigurnost BiH (JIR MCP BiH)	2023.	15	10	66,67 %	4	26,67 %	1	-
		2024.	-	-	-	-	-	-	-
28.	Agencija za rad i zapošljavanje BiH (JIR MCP BiH)	2023.	9	9	100%	-	-	-	-
		2024.	-	-	-	-	-	-	-
29.	Agencija za antidoping kontrolu BiH (JIR MCP BiH)	2023.	7	7	100%	-	-	-	-
		2024.	-	-	-	-	-	-	-
30.	Agencija za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje BiH – (JIR MCP BiH)	2023.	-	-	-	-	-	-	-
		2024.	5	4	80%	-	-	1	-
31.	Agencija za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta u BiH (JIR MCP BiH)	2023.	-	-	-	-	-	-	-
		2024.	7	7	100%	-	-	-	-

⁶⁰ Za reviziju “Planiranje javnih nabavki”, obavljenju u Ministarstvu za ljudska prava i izbjeglice BiH, date su 4 preporuke kojima nije utvrđen status. Poduzete aktivnosti za realizaciju datih preporuka od strane revidiranih organizacionih jedinica bit će utvrđene u 2025. godini – kada je i planirana naknadna revizija.

R. br.	Naziv institucije (nadležna JIR)	Godina	Broj datih preporuka interne revizije	Broj realiziranih preporuka IR	Realizirane preporuke u %	Broj nerealiziranih preporuka IR	Nerealizirane preporuke u %	Broj preporuka IR kojima nije istekao rok za realizaciju	Djelimično realizirane preporuke IR
32.	Centar za informiranje i priznavanje dokumenata iz oblasti visokog obrazovanja u BiH (JIR MCP BiH)	2023.	-	-	-	-	-	-	-
		2024.	1	1	100%	-	-	-	-
33.	Agencija za lijekove i medicinska sredstva BiH (JIR MCP BiH)	2023.	-	-	-	-	-	-	-
		2024.	15	7	46,67 %	5	33,33 %	3	-
34.	Centar za uklanjanje mina u BiH – BHMACH – (JIR MCP BiH)	2023.	-	-	-	-	-	-	-
		2024.	13	-	-	-	-	13	-
35.	Komisija za očuvanje nacionalnih spomenika BiH (JIR MCP BiH)	2023.	8	4	50%	4	50%	-	-
		2024.	-	-	-	-	-	-	-
36.	Ured za harmonizaciju i koordinaciju sistema plaćanja u poljoprivredi, ishrani i ruralnom razvoju BiH (JIR MVTEO BiH)	2023.	-	-	-	-	-	-	-
		2024.	5	-	-	-	-	5	-
37.	Institut za standardizaciju u BiH (JIR MVTEO BiH)	2023.	-	-	-	-	-	-	-
		2024.	9	-	-	-	-	9	-
38.	Konkurencijsko vijeće BiH (JIR MVTEO BiH)	2023.	-	-	-	-	-	-	-
		2024.	4	-	-	-	-	4	-
39.	Institut za mjeriteljstvo BiH (JIR MVTEO BiH)	2023.	-	-	-	-	-	-	-
		2024.	4	-	-	-	-	4	-
40.	Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH (JIR MVTEO BiH)	2023.	2	2	100%	-	-	-	-
		2024.	-	-	-	-	-	-	-
41.	Državna regulatorna komisija za električnu energiju BiH (JIR MSVEO BiH)	2023.	4	4	100%	-	-	-	-
		2024.	-	-	-	-	-	-	-
42.	Komisija za koncesije BiH (JIR MVTEO BiH)	2023.	4	1	25%	1	25%	-	2
		2024.	-	-	-	-	-	-	-

R. br.	Naziv institucije (nadležna JIR)	Godina	Broj datih preporuka interne revizije	Broj realiziranih preporuka IR	Realizirane preporuke u %	Broj nerealiziranih preporuka IR	Nerealizirane preporuke u %	Broj preporuka IR kojima nije istekao rok za realizaciju	Djelimično realizirane preporuke IR
43.	Vijeće za državnu pomoć BiH (JIR MVTEO BiH)	2023.	4	4	100%	-	-	-	-
		2024.	-	-	-	-	-	-	-
44.	Ministarstvo pravde BiH (JIR MP BiH)	2023.	10	10	100%	-	-	-	-
		2024.	15	7	46,67 %	-	-	8	-
45.	Visoko sudsko i tužilačko vijeće BiH (JIR MP BiH)	2023.	3	2	66,67%	-	-	-	1
		2024.	5	2	40%	1	20%	-	2
46.	Zavod za izvršenje krivičnih sankcija, pritvora i drugih mjera (JIR MP BiH)	2023.	9	9	100%	-	-	-	-
		2024.	10	-	-	-	-	10	-
47.	Ministarstvo komunikacija i prometa BiH (JIR MKT BiH)	2023.	-	-	-	-	-	-	-
		2024.	9	-	-	-	-	9	-
48.	Direkcija za civilno zrakoplovstvo BiH (JIR MKT BiH)	2023.	4	4	100%	-	-	-	-
		2024.	-	-	-	-	-	-	-
49.	Agencija za poštanski saobraćaj BiH (JIR MKT BiH)	2023.	8	3	37,50 %	1	12,50%	2	2
		2024.	-	-	-	-	-	-	-
50.	Uprava za indirektno oporezivanje BiH (JIR UIO BiH)	2023.	60	57	95%	-	-	2	1
		2024.	71	-	-	-	-	71	-
51.	Državna agencija za istrage i zaštitu (JIR SIPA BiH)	2023.	18	9	50%	5	27,78%	-	4
		2024.	15	-	-	-	-	15	-
52.	Agencija za identifikacione dokumente, evidenciju i razmjenu podataka (JIR IDDEEA BiH)	2023.	18	10	55,56 %	1	5,56 %	-	7
		2024.	14	5	35,71 %	1	7,14 %	8	-
53.	Služba za zajedničke poslove institucija BiH (JIR SZP BiH)	2023.	65	5	7,69%	26	40%	27	7
		2024.	40	4	10%	4	10%	32	-

R. br.	Naziv institucije (nadležna JIR)	Godina	Broj datih preporuka interne revizije	Broj realiziranih preporuka IR	Realizirane preporuke u %	Broj nerealiziranih preporuka IR	Nerealizirane preporuke u %	Broj preporuka IR kojima nije istekao rok za realizaciju	Djelimično realizirane preporuke IR
54.	Sud BiH (JIR Suda BiH)	2023.	10	9	90%	-	-	-	1
		2024.	12	5	41,67 %	-	-	7 ⁶¹	-
55.	Tužilaštvo BiH (JIR Suda BiH)	2023.	14	14	100%	-	-	-	-
		2024.	6	4	66,67 %	-	-	2 ⁶²	-
56.	Obavještajno-sigurnosna agencija (JIR OSA BiH)	2023.	- ⁶³	-	-	-	-	-	-
		2024.	4	4	100%	-	-	-	-
57.	Ministarstvo odbrane BiH (JIR MO BiH)	2023.	17	3	17,65 %	2	11,7 6%	6 ⁶⁴	6
		2024.	15	-	-	-	-	15 ⁶⁵	-
58.	Ministarstvo sigurnosti BiH (JIR MSB BiH)	2023.	6	-	-	-	-	6	-
		2024.	2	-	-	-	-	2	-
59.	Granična policija BiH (JIR GP BiH)	2023.	12	6	50%	2	16,6 7%	-	4
		2024.	5	-	-	-	-	5	-
60.	Direkcija za koordinaciju policijskih tijela BiH (JIR DKPT BiH)	2023.	17	17	100%	-	-	-	-
		2024.	9	-	-	-	-	9	-
61.	Agencija za pružanje usluga u zračnoj plovodbi (JIR BHANSA)	2023.	9	1	11,11 %	-	-	8 ⁶⁶	-
		2024.	- ⁶⁷	-	-	-	-	-	-

⁶¹ Revizije su izvršene u 2024. godini, a JIR Sud-a BiH planira tokom 2025. godine, u zakonski predviđenom roku, naknadnim pregledom utvrditi status datih preporuka.

⁶² Revizije su izvršene u 2024. godini, a JIR Sud-a BiH planira tokom 2025. godine, u zakonski predviđenom roku, naknadnim pregledom utvrditi status datih preporuka.

⁶³ JIR OSA nije imala preporuke u revizorskim angažmanima koje je provela u 2023. godini.

⁶⁴ Za 5 preporuka datih u revizorskim izvještajima u 2023. godini, JIR Ministarstva odbrane BiH nije uspjela utvrditi status (do perioda izrade Godišnjeg izvještaja), usljed nedostatka resursa za provođenje naknadne revizije u 2024. godine. Dok se ne utvrdi status njihove realizacije, ove preporuke su prikazane u dijelu "nije istekao rok realizacije."

⁶⁵ Status preporuka će biti utvrđen vršenjem naknadne revizije u 2025. godini.

⁶⁶ Interna revizija BHANSA-e nije dostavila CHJ MFT BiH svoj Godišnji izvještaj za 2024. godinu, u kojem je obavezna izvijestiti i o stepenu realizacije preporuka datih u prethodnoj godini. Stoga, CHJ MFT BiH ne raspolaže podacima o statusu realizacije za 8 od ukupno 9 datih preporuka.

⁶⁷ Interna revizija BHANSA-e nije dostavila CHJ MFT BiH svoj Godišnji izvještaj za 2024. godinu, pa ne raspolažemo podacima o datim preporukama u izvještajnom periodu, kao ni sa podacima o njihovoj realizaciji.

R. br.	Naziv institucije (nadležna JIR)	Godina	Broj datih preporuka interne revizije	Broj realiziranih preporuka IR	Realizirane preporuke u %	Broj nerealiziranih preporuka IR	Nerealizirane preporuke u %	Broj preporuka IR kojima nije istekao rok za realizaciju	Djelimično realizirane preporuke IR
62.	Radio-televizija BiH (JIR BHRT)	2023.	43	2	4,65%	18	41,86%	3	20
		2024.	32	-	-	-	-	32	-
Ukupno u 2023. godina			481	250	52%	89	18,5%	68	70
Ukupno u 2024. godina ⁶⁸			455	88	-	21	-	332	14

U Tabeli br. 4 prikazani su podaci o ukupnom broju datih preporuka i stepenu njihove realizacije za svaku od institucija u kojoj je vršena interna revizija u protekle dvije godine. S obzirom na to da za većinu preporuka datih u 2024. godini nije istekao rok za realizaciju, ne može se navesti i izračunati konačan procenat učešća realiziranih i nerealiziranih preporuka u ukupnom broju datih preporuka za ovu godinu. Stepenn realizacije ovih preporuka (iz 2024) bit će utvrđen u narednom periodu. Na osnovu podataka iz prethodne tabele za 2023. godinu uočava se da je nešto više od polovine ukupno datih preporuka (481) u potpunosti i realizirano (250 od 481 ili 52%), dok je djelimično realizirano 70 preporuka (14,5%), a za 68 preporuka (14%) još nije istekao rok za realizaciju i za iste će u narednom periodu biti utvrđen stepenn realizacije.

Procenat nerealiziranih preporuka u ukupnom broju datih preporuka (481) u 37 institucija BiH, u kojima su u 2023. godini u revizorskim izvještajima date preporuke, iznosi 18,5%.

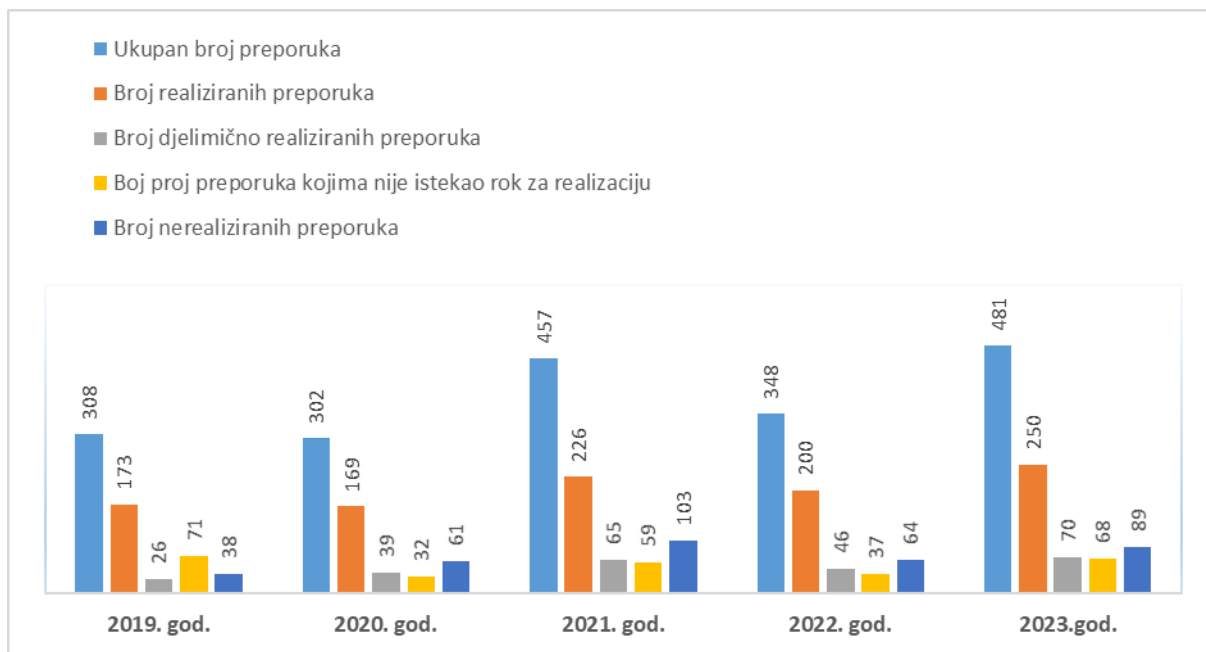
Najslabija realizacija preporuka interne revizije zabilježena je u:

- Ministarstvu civilnih poslova BiH, procenat nerealiziranih preporuka je 80% za preporuke date u 2023. godini,
- Komisiji za očuvanje nacionalnih spomenika BiH, procenat nerealiziranih preporuka je 50% za preporuke date u 2023. godini,
- Ministarstvu vanjskih poslova BiH, procenat nerealiziranih preporuka je 45% za preporuke date u 2023. godini,
- Radio – televiziji BiH, procenat nerealiziranih preporuka je 41,9% za preporuke date u 2023. godini i
- Službi za zajedničke poslove institucija BiH, procenat nerealiziranih preporuka je 40% za preporuke date u 2023. godini.

⁶⁸ Zbirni podaci u 2024. godini odnose se na 19 od ukupno 20 uspostavljenih jedinica interne revizije, s obzirom na to da ne raspolažemo podacima interne revizije BHANSA-e (nije dostavljen CHJ MFT BiH godišnji izvještaj za 2024. godinu).

Na osnovu podataka iz ovog izvještaja, kao i godišnjih konsolidiranih izvještaja interne revizije za 2019, 2020, 2021, 2022. i 2023. godinu, koji su dostupni na internet stranici MFT BiH u dijelu koji se odnosi na CHJ MFT BiH, u narednom grafikonu prikazani su podaci o realizaciji preporuka, zbirno za sve institucije, na godišnjem nivou za period 2019 – 2023. godina.

Grafički prikaz broj 3.

U svrhu jasnijeg sagledavanja brojčanih podataka koji su prezentirani na prethodnom grafikonu, u nastavku su iskazani procentualni iznosi realiziranih i nerealiziranih preporuka, po godinama.

- Godina 2019: realiziranih preporuka je 56,2% (173/308), a nerealiziranih 12,3% (38/308);
- Godina 2020: realiziranih preporuka je 56% (169/302), a nerealiziranih 20% (61/302);
- Godina 2021: realiziranih preporuka je 49,5% (226/457), a nerealiziranih 22,5% (103/457);
- Godina 2022: realiziranih preporuka je 58% (200/348), a nerealiziranih 18% (64 /348);
- Godina 2023: realiziranih preporuka je 52% (250/481), a nerealiziranih 18,5% (89 /481).

Napominjemo da prethodno navedeni podaci koji se odnose na stepen realizacije preporuka nisu konačni. Iz grafičkog prikaza vidi se da u svakoj posmatranoj godini ima određeni broj preporuka kojima nije istekao rok za realizaciju. Podacima o statusu njihove realizacije (preporuke za koje je utvrđen duži rok, nekad i višegodišnji period provođenja) CHJ MFT BiH ne raspolaže.

Očekujemo da će primjena PIFC aplikacije⁶⁹ (koja je u vrijeme izrade Izvještaja ponovo stavljena u funkciju i na raspolaganje internim revizorima) olakšati jedinicama interne revizije praćenje i izvještavanje o realizaciji preporuka, a CHJ MFT BiH omogućiti izradu sveobuhvatnijih i potpunijih konsolidiranih izvještaja koji će sadržavati i podatke o statusu realizacije preporuka, koje imaju duži rok realizacije. Međutim, za ovaj konsolidirani izvještaj nisu se mogli koristiti podaci iz PIFC aplikacije⁷⁰. Više riječi o ponovnom funkcionisanju PIFC aplikacije u institucijama BiH dato je u nastavku ovog izvještaja, u okviru tačke 4.5.

4.4. Pregled uspostavljanja i razvoja sistema interne revizije institucija BiH

Na osnovu prethodno navedenih podataka može se konstatirati da je u dosadašnjem razvoju sistema interne revizije u institucijama BiH postignut značajan napredak u smislu da se funkcija i uloga interne revizije sve jasnije prepoznaju u institucijama BiH, kao dio ukupnog sistema internih finansijskih kontrola javnog sektora BiH. Funkcija interne revizije u institucijama BiH jasno je definirana i utemeljena Zakonom o internoj reviziji institucija BiH, te u jednoobraznoj i usaglašenoj metodologiji rada za interne revizore, koja uključuje i Standarde interne revizije.

Način organizacije jedinica interne revizije u institucijama BiH baziran je na decentraliziranom modelu koji je zasnovan na principima "3E" (ekonomičnost, efektivnost i efikasnost), s jasno definiranim nadležnostima jedinica interne revizije u pogledu vršenja funkcije interne revizije u institucijama BiH.

Etičkim kodeksom internih revizora u institucijama BiH, Poveljom interne revizije, Priručnikom za internu reviziju, Standardima interne revizije i Sporazumom o vršenju funkcije interne revizije definirana su u institucijama BiH osnovna načela i odnosi pružalaca usluga – internih revizora i rukovodilaca jedinica interne revizije, s jedne, i korisnika usluga interne revizije – menadžmenta institucija, s druge strane.

Uslovi za zapošljavanje internih revizora i rukovodilaca jedinica interne revizije u institucijama BiH temelje se na identičnim općim i dodatnim uslovima za zapošljavanje internih revizora u svakoj od institucija BiH. Svi zaposleni interni revizori u institucijama BiH ispunjavaju uslove propisane Zakonom o internoj reviziji institucija BiH i Pravilnikom o zapošljavanju internih revizora u institucijama BiH.

Također, u sistemu interne revizije institucija BiH omogućeno je poštovanje principa "ista plata za isti ili sličan posao", a koji podrazumijeva da zaposleni u institucijama Bosne i Hercegovine koji obavljaju iste ili slične poslove primaju istu osnovnu platu, odnosno da će se radna mjesta iz različitih institucija Bosne i Hercegovine na kojima se obavljaju slični poslovi svrstati u isti platni razred. Upravo takva su radna mjesta internih revizora i rukovodilaca jedinica interne revizije.

U Tabeli br. 5 dat je pregled preduzetih aktivnosti, u periodu do 31.12.2024. godine, na uspostavljanju jedinica interne revizije od strane institucija BiH, koje su obavezne uspostaviti internu reviziju, kao i pregled kadrovske popunjenosti interne revizije u ovim institucijama.

⁶⁹ IT aplikacija namijenjena unapređenju i daljem razvoju FUK-a i interne revizije u javnom sektoru BiH, koja je razvijena u okviru Projekta "PIFC-3" finansirano iz sredstava Evropske unije.

⁷⁰ PIFC aplikacija nije bila u funkciji u periodu izrade ovog GKI IR. Naime, 12.02.2024. godine došlo je do prekida u pristupu Aplikaciji što je onemogućilo institucijama BiH da istu koriste u svrhu izrade godišnjih izvještaja o FUK-u i internoj reviziji, a CHJ MFT BiH da izradi GKI za FUK i GKI za IR uz pomoć PIFC aplikacije.

Tabela br. 5

R. br.	Naziv institucije	Prijedlog pravilnika o un. org. dostavljen CHJ	Dobijena saglasnost CHJ	Pravilnik upućen VM BiH na usvajanje	VM BiH usvojilo Pravilnik o un.org.	Pravilnikom odobreni broj izvršilaca u JIR	Popunjeno osoblje u JIR do 31.12.2024. godine	% popunjenosti JIR	Komentar
1.	Parlamentarna skupština BiH	Da	Da	Da	Da	2	2	100%	-
2.	Ministarstvo finansija i trezora BiH	Da	Da	Da	Da	4	4	100%	-
3.	Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH	Da	Da	Da	Da	2	2	100%	-
4.	Ministarstvo vanjskih poslova BiH	Da	Da	Da	Da	3	3	100%	-
5.	Ministarstvo civilnih poslova BiH	Da	*	Da*	Da*	3	3	100%	* CHJ MFT BiH je izdala saglasnost broj: 02-1-02-4-88-2/13 od 30.04.2013. godine na Prijedlog pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji MCP BiH, u dijelu koji se odnosi na internu reviziju, a koji je dostavljen uz akt MCP BiH broj: 01-02-2-989-MG/13 od 18.04.2013. godine.
6.	Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH	Da	Da	Da	Da	3	3	100%	-

R. br.	Naziv institucije	Prijedlog pravilnika o un. org. dostavljen CHJ	Dobijena saglasnost CHJ	Pravilnik upućen VM BiH na usvajanje	VM BiH usvojilo Pravilnik o un.org.	Pravilnikom odobreni broj izvršilaca u JIR	Popunjeno osoblje u JIR do 31.12.2024. godine	% popunjenosti JIR	Komentar
7.	Ministarstvo pravde BiH	Da	Da	Da	Da	3	3	100%	-
8.	Ministarstvo komunikacija i prometa BiH	Da	Da	Da	Da	2	2	100%	-
9.	Uprava za indirektno oporezivanje BiH	Da	Da	Da	Da	4	4	100%	-
10.	Državna agencija za istrage i zaštitu – SIPA	Da	Da	Da	Da	2	2	100%	-
11.	Agencija za identifikacione dokumente, evidenciju i razmjenu podataka BiH - IDDEEA	Da	Da	Da	Da	2	2	100%	-
12.	Služba za zajedničke poslove institucija BiH	Da	Da	Da	Da	2	2	100%	-
13.	Sud BiH	Da	Da	*	*	2	2	100%	*Sud BiH nije obavezan dostaviti Vijeću ministara BiH pravilnik na usvajanje.
14.	Obavještajno-sigurnosna agencija BiH	Da	Da	Da	Da	2	2*	100%	*U toku 2024. godine popunjena je upražnjena pozicija rukovodioca JIR kao i upražnjena pozicija internog revizora. ⁷¹

⁷¹ Od 01.01.2024. godine popunjena je upražnjena pozicija rukovodioca JIR u OSA BiH, na osnovu Rješenja OSA BiH o raspoređivanju interne revizorke na poziciju rukovodioca JIR OSA BiH, na šta je CHJ MFT BiH dala saglasnost u februaru 2024. godine. Od OSA BiH zaprimili smo obavještenje o imenovanju internog

R. br.	Naziv institucije	Prijedlog pravilnika o un. org. dostavljen CHJ	Dobijena saglasnost CHJ	Pravilnik upućen VM BiH na usvajanje	VM BiH usvojilo Pravilnik o un.org.	Pravilnikom odobreni broj izvršilaca u JIR	Popunjeno osoblje u JIR do 31.12.2024. godine	% popunjenosti JIR	Komentar
15.	Ministarstvo odbrane BiH	Da	Da	Da	Da	4	3*	75%	*Upražnjena pozicija rukovodioca JIR ⁷²
16.	Ministarstvo sigurnosti BiH	Da	Da	Da	Da	2	1*	50%	*Popunjena je pozicija rukovodioca JIR, dok je ostala upražnjena pozicija internog revizora ⁷³
17.	Granična policija BiH	Da	Da	Da	Da	2	1*	50%	*Upražnjena pozicija rukovodioca JIR ⁷⁴

revizora u JIR OSA BiH, br. 10-40934/24 od 06.09.2024. godine, u skladu s kojim je ovo mjesto popunjeno od 01.08.2024. godine.

⁷² Obaviješteni smo od Ministarstva odbrane BiH kroz dostavljenu Informaciju o realizaciji zaključaka Vijeća ministara BiH da je u toku 2024. godine MO BiH raspisalo javni konkurs za popunu radnog mjesta rukovodioca JIR MO BiH, te da je konkursna procedura u toku.

⁷³ Ministarstvo sigurnosti BiH obavijestilo je CHJ MFT BiH (akt broj: 01-7-16-1-8334-2/23 od 14.02.2024. godine) da je u toku procedura za popunjavanje upražnjene pozicije rukovodioca JIR. U martu 2024. godine CHJ MFT BiH je dala saglasnost na izbor rukovodioca MB BiH (akt broj: 02-1-02-4-118-5/24 od 20.03.2024. godine). Obaviješteni smo od Ministarstva sigurnosti BiH kroz dostavljenu Informaciju o realizaciji zaključaka Vijeća ministara BiH da će Ministarstvo u narednom periodu izvršiti popunjavanje upražnjenog radnog mjesta Interni revizor u JIR MSB BiH, kako bi jedinica mogla funkcionirati u punom kapacitetu.

⁷⁴ Od 12.12.2023. godine upražnjena je pozicija rukovodioca JIR u GP BiH, kojem je prestao radni odnos po osnovu ispunjenosti uslova za odlazak u penziju. Kroz godišnji izvještaj za 2024. godinu JIR GP BiH nas je obavijestila da je u toku konkursna procedura za popunu upražnjenog radnog mjesta.

R. br.	Naziv institucije	Prijedlog pravilnika o un. org. dostavljen CHJ	Dobijena saglasnost CHJ	Pravilnik upućen VM BiH na usvajanje	VM BiH usvojilo Pravilnik o un.org.	Pravilnikom odobreni broj izvršilaca u JIR	Popunjeno osoblje u JIR do 31.12.2024. godine	% popunjenosti JIR	Komentar
18.	Direkcija za koordinaciju policijskih tijela	Da	Da	Da*	Ne	1**	1**	**	*Pravilnik u proceduri izmjene ⁷⁵ . **Popunjena pozicija internog revizora na osnovu važećeg pravilnika koji nije usklađen sa propisima iz oblasti interne revizije ⁷⁶
19.	Agencija za pružanje usluga u zračnoj plovidbi - BHANSA	Ne	Ne	Ne	Ne	-	1*	-	*Popunjena pozicija internog revizora na osnovu važećeg Pravilnika koji nije usklađen sa propisima iz oblasti interne revizije ⁷⁷

⁷⁵ Direkcija za koordinaciju policijskih tijela BiH obavijestila je CHJ MFT BiH (aktom broj: 20-01-02-5-2577-3/24 od 10.02.2025. godine) da je izradila izmjene Pravilnika u dijelu koji se odnosi na uspostavu JIR u skladu s propisima, pribavila neophodna mišljenja nadležnih institucija, pribavila saglasnost CHJ MFT BiH i dostavila Prijedlog Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji, putem Ministarstva sigurnosti BiH, Generalnom sekretarijatu VM BiH. MSB BiH je aktom broj: 04-02-1-7902-24/20 od 11.01.2024. godine, obavijestilo DKPT da je tražilo od GS VM BiH da se Prijedlog Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji Direkcije koji se odnosi na internu reviziju uvrsti na dnevni red sjednice VM BiH, ali je GS VM BiH vratio prijedlog Pravilnika s ciljem znanavljanja mišljenja nadležnih institucija, zbog znatnog protoka vremena od kada su pribavljena. Na osnovu dostavljene obavijesti DKPT od strane GS VM BiH broj: 05-02-2-1531-5/24 od 25.09.2024. godine i MSB BiH broj: 04-02-2-4190-14/24 od 08.10.2024. godine, tražena je dopuna dokumentacije u vezi sa dostavljenim Prijedlogom Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta. Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji DKPT BiH je 16.10.2024. godine vraćen Direkciji od strane VM BiH putem MSB BiH, te više neće biti vraćan u proceduru usvajanja jer nije dobio pozitivno mišljenje od Ministarstva pravde BiH. MP BiH je naložilo DKPT da pristupi izradi cjelokupnog Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji u skladu s Odlukom o načelima za utvrđivanje unutrašnje organizacije organa uprave BiH i Odlukom o razvrstavanju radnih mjesta i kriterijima za opis poslova radnih mjesta u institucijama BiH). U skladu s navedenim, imenovana je radna grupa za izradu novog prijedloga Pravilnika, čiji je zadatak da sagleda realne potrebe unutrašnjih organizacionih jedinica Direkcije. Dakle, u izvještajnom periodu, sve je vraćeno u početnu fazu izrade Pravilnika.

⁷⁶ Pravilnikom na koji je CHJ MFT BiH dala saglasnost predviđene su ukupno dvije pozicije i to: rukovodilac JIR i interni revizor.

⁷⁷ S obzirom na to da IR BHANSA-e nije dostavila CHJ MFT BiH MFT BiH svoj Godišnji izvještaj interne revizije za 2024. godinu, podaci koji su navedeni u tabeli su podaci iz 2023. godine, s tim da naglašavamo da CHJ, u izvještajnom periodu, nije dobila zahtjev za saglasnost na Prijedlog pravilnika o unutrašnjoj organizaciji BHANSA-e, u dijelu koji se odnosi na internu reviziju. Napominjemo, BHANSA je obavezna, u skladu sa Odlukom o kriterijima za uspostavu jedinica interne revizije ("Službeni glasnik BiH", broj 77/24) i zaključcima Vijeća ministara BiH, sa 54. sjednice održane 28.07.2022. godine, 14. sjednice održane 07.06.2023. godine i 49.

R. br.	Naziv institucije	Prijedlog pravilnika o un. org. dostavljen CHJ	Dobijena saglasnost CHJ	Pravilnik upućen VM BiH na usvajanje	VM BiH usvojilo Pravilnik o un.org.	Pravilnikom odobreni broj izvršilaca u JIR	Popunjeno osoblje u JIR do 31.12.2024. godine	% popunjenosti JIR	Komentar
20.	Radio-televizija BiH	Da	Da	-*	-*	2	2	100%	*RTVBiH nije obavezna dostaviti VM BiH pravilnik na saglasnost.

Iz prethodne tabele vidimo da je, zaključno sa 31.12.2024. godine, ukupno 18 od 20 organizacija okončalo proceduru izmjene pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i uspostavilo internu reviziju u skladu s propisima iz oblasti interne revizije, dok ukupno 15 organizacija⁷⁸ ima u potpunosti kadrovski popunjenu jedinicu interne revizije. Uspostavljanje jedinica interne revizije u skladu s propisima iz oblasti interne revizije, što podrazumijeva usklađivanje opisa poslova i uslova za zapošljavanje osoblja interne revizije, te njihovo kvalitetno kadrovsko popunjavanje neophodni su preduslovi za daljnji napredak u razvoju i unapređivanju funkcije interne revizije u institucijama BiH.

Kadrovska nepopunjenost jedinica interne revizije višestruko utiče na stanje i funkcioniranje sistema interne revizije i to, s jedne strane tako što smanjuje broj i obim izvršenih revizorskih angažmana, a s druge strane što onemogućava dosljedno poštovanje Standarda interne revizije koji jasno definiraju način funkcioniranja interne revizije, te ujedno predstavljaju i osnovu za ocjenu kvaliteta rada interne revizije.

U svrhu procjene efektivnosti i efikasnosti aktivnosti interne revizije i identificiranja mogućnosti za njeno unapređenje, Standardi interne revizije nalažu donošenje i održavanje Programa osiguranja i unapređenja kvaliteta interne revizije koji, između ostalog, obuhvata i stalni nadzor učinka aktivnosti interne revizije od strane rukovodioca jedinice interne revizije⁷⁹, kao i eksterno ocjenjivanje od strane kvalificiranog, nezavisnog ocjenjivača ili tima ocjenjivača, koje se provodi barem jednom u pet godina.

Interno i eksterno ocjenjivanje interne revizije može dati prave rezultate samo u jedinicama interne revizije koje su u potpunosti popunjene, tj. imaju rukovodioca jedinice interne revizije i jednog ili više internih revizora.

sjednice održane 20.05.2024. godine, uskladiti Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji u dijelu koji se odnosi na internu reviziju s relevantnim propisima.

⁷⁸ U ovaj broj je uključeno i javno preduzeće Radio-televizija BiH, koje je dostavilo CHJ MFT BiH dokumentaciju o uspostavljanju i kadrovskom popunjavanju JIR u skladu s relevantnim propisima.

⁷⁹ Pored stalnog nadzora učinka aktivnosti interne revizije, interna ocjenjivanja uključuju prema Standardima interne revizije i periodična samoocjenjivanja koje je obavezan provesti rukovodilac JIR ili ocjenjivanja koja vrše druga lica iz organizacije koja imaju dovoljno poznavanja prakse interne revizije.

4.5. Pregled primjene metodologije rada i učinka jedinica interne revizije institucija BiH

Kroz godišnje izvještaje jedinica interne revizije institucija BiH i na osnovu stalne komunikacije s rukovodiocima jedinica interne revizije i internim revizorima koja se odvija kroz sastanke, obuke, izdavanje mišljenja i obavještenja na upite, CHJ MFT BiH vrši, u skladu s Pravilnikom o provođenju osiguranja i unapređenja kvaliteta interne revizije u institucijama Bosne i Hercegovine⁸⁰ i koristeći preporuke iz Vodiča za ocjenu kvaliteta interne revizije u javnom sektoru⁸¹, nadzor nad poštovanjem metodologije rada interne revizije i prati učinak jedinica za internu reviziju institucija BiH. U skladu s Pravilnikom, CHJ MFT BiH je od 2023. godine otpočela i s aktivnostima na provođenju periodičnog pregleda primjene metodologije rada i relevantnih propisa "na licu mjesta", kroz uvid u revizorsku dokumentaciju jedinica interne revizije. Rezultati provedenog nadzora za izvještajni period navedeni su u okviru tačke 5. ovog izvještaja.

PIFC aplikacija – funkcioniranje i primjena

PIFC aplikacija, kao što je ranije rečeno u ovom izvještaju, podrazumijeva aplikaciju za praćenje, upravljanje i izvještavanje o sistemu finansijskog upravljanja i kontrole i interne revizije u javnom sektoru BiH, koja u dijelu koji se odnosi na internu reviziju omogućava upravljanje procesom planiranja i vršenja revizija, evidentiranje svih provedenih aktivnosti i izvještavanje pomoću kompjuterskih alata.

U periodu od 01.03.2023. godine, od kada je počela primjena Aplikacije u dijelu koji se odnosi na internu reviziju, do 12.02.2024. godine kada je nastupio prekid u pristupu Aplikaciji usljed nedostatka memorije na serveru, u institucijama BiH bili smo suočeni s više prekida u korištenju Aplikacije. Interni revizori u 2023. godini nisu bili u mogućnosti da u kontinuitetu koriste Aplikaciju, već povremeno i u prekidima. Zaključeno je da je zastoj uzrokovan kroz nedostatak prostora – memorije za rad i pohranu podataka koji se unose u Aplikaciju.

U toku 2024. godine CHJ MFT BiH je preduzela neophodne aktivnosti, u saradnji sa stručnim službama Ministarstva finansija i trezora BiH, kako bi se našlo adekvatno rješenje za otklanjanje zastoja u korištenju Aplikacije do kojeg je došlo početkom februara 2024. godine. Nakon što je u novembru 2024. godine CHJ MFT BiH okončala postupak javne nabavke za pružanje usluga održavanja PIFC aplikacije, CHJ MFT BiH je s odabranim ponuđačem zaključila Ugovor o pružanju usluga održavanja PIFC aplikacije (20.12.2024.) i Ugovor o pružanju usluga najma *Cloud* infrastrukture (27.12.2024.) za potrebe CHJ MFT BiH. U toku januara 2025. godine provedene su, od strane odabranog pružaoca usluge za održavanje Aplikacije i stručne službe MFT BiH, potrebne aktivnosti na osiguranju funkcioniranja Aplikacije. Od 14.02.2025. godine Aplikacija je ponovo u funkciji i obavezni su je koristiti interni revizori u institucijama BiH u svom radu.

PIFC aplikacija kreirana je i da doprinese i omogući CHJ MFT BiH kontinuirani uvid u rad jedinica interne revizije i primjenu metodologije rada. Prvih deset mjeseci 2024. godine izostanak održavanja i potrebne tehničke (IT) podrške, u dijelu koji se odnosi na samu PIFC aplikaciju, ali i server na kojem je instalirana PIFC aplikacija, doveo je do prekida u korištenju i primjeni PIFC aplikacije u provođenju internih revizija u institucijama BiH.

⁸⁰ Odluka o donošenju Pravilnika objavljena u "Službenom glasniku BiH" broj 74/21.

⁸¹ Vodič je izdat u martu 2016. godine od strane Zajednice prakse za internu reviziju (IACOP) mreže za Upravljanje javnom potrošnjom – učenje uz međusobnu podršku (PEMPAL-a), koja je pokrenuta od strane Svjetske banke 2006. godine i obuhvata 21 zemlju, dostupan na www.pempal.org.

Ni CHJ MFT BiH nije mogla koristiti PIFC aplikaciju u toku 2024. godine u svrhu praćenja primjene metodologije rada i Standarda interne revizije, niti "povući" i koristiti podatke iz Aplikacije prilikom izrade ovog Godišnjeg konsolidiranog izvještaja interne revizije. Usljed nefunkcioniranja PIFC aplikacije u kontinuitetu u periodu 2023-2024. godina, CHJ MFT BiH nema podatak ni za 2023, a ni za 2024. godinu o broju obavljenih internih revizija kroz Aplikaciju, kao ni podatak o stepenu korištenja Aplikacije od strane internih revizora.

U narednom tabelarnom pregledu dati su podaci koje su u svojim godišnjim izvještajima dostavile jedinice interne revizije o poštovanju i primjeni propisane metodologije rada, Etičkog kodeksa i Standarda interne revizije tokom vršenja interne revizije od strane internih revizora u jedinicama interne revizije institucija BiH. Dati su i podaci o provođenju interne i eksterne ocjene kvaliteta i o saradnji jedinica interne revizije s Uredom za reviziju institucija BiH.

Tabela br. 6

R. br.	Naziv JIR	Rad u skladu s Priručnikom	Poštovanje Standarda interne revizije	Poštovanje Etičkog kodeksa	Periodično samoocjenjivanje JIR	Stalni nadzor u toku vršenja revizija	Eksterna ocjena kvaliteta	Dostavljen CHJ MFT BiH Izvještaj o programu osiguranja i unapređenja kvaliteta	Saradnja s Uredom za reviziju institucija BiH	Komentar
1.	JIR Parlamentarne skupštine BiH	Da	Da	Da	Ne *	Da	Ne	Da	Da	*Pravilnikom o provođenju osiguranja i unapređenja kvaliteta interne revizije u institucijama BiH predviđeno je da se ovaj vid ocjene vrši jednom u dvije godine. Ova JIR je isto izvršila u periodu 2022-2023. godine na način kako je to predviđeno metodologijom rada.

R. br.	Naziv JIR	Rad u skladu s Priručnikom	Poštovanje Standarda interne revizije	Poštovanje Etičkog kodeksa	Periodično samooocjenjivanje JIR	Stalni nadzor u toku vršenja revizija	Eksterna ocjena kvaliteta	Dostavljen CHJ MFT BiH Izvještaj o programu osiguranja i unapređenja kvaliteta	Saradnja s Uredom za reviziju institucija BiH	Komentar
2.	CJIR Ministarstva finansija i trezora BiH	Da	Da	Da	Ne *	Da	Ne	Da	Da	*Pravilnikom o provođenju osiguranja i unapređenja kvaliteta interne revizije u institucijama BiH predviđeno je da se ovaj vid ocjene vrši jednom u dvije godine. Ova JIR je isto izvršila u periodu 2022-2023. godine na način kako je to predviđeno metodologijom rada.
3.	JIR Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH	Da	Da	Da	Ne *	Da	Ne	Da	Da	*Pravilnikom o provođenju osiguranja i unapređenja kvaliteta interne revizije u institucijama BiH predviđeno je da se ovaj vid ocjene vrši jednom u dvije godine. Ova JIR je isto izvršila u periodu 2022-2023. godine na način kako je to predviđeno metodologijom rada.

R. br.	Naziv JIR	Rad u skladu s Priručnikom	Poštovanje Standarda interne revizije	Poštovanje Etičkog kodeksa	Periodično samoocjenjivanje JIR	Stalni nadzor u toku vršenja revizija	Eksterna ocjena kvaliteta	Dostavljen CHJ MFT BiH Izvještaj o programu osiguranja i unapređenja kvaliteta	Saradnja s Uredom za reviziju institucija BiH	Komentar
4.	JIR Ministarstva vanjskih poslova BiH	Da	Da	Da	Da	Da	Ne	Da	Da	-
5.	JIR Ministarstva civilnih poslova BiH	Da	Da	Da	*	Da	Ne	Da	Da	*Nije dokumentirano da je interno ocjenjivanje izvršeno na osnovu predviđenog Upitnika za periodično samoocjenjivanje ⁸²
6.	JIR Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH	Da	Da	Da	Da	Da	Ne	Da	Da	-
7.	JIR Ministarstva pravde BiH	Da	Da	Da	Ne *	Da	Ne	Da	Da	*Pravilnikom o provođenju osiguranja i unapređenja kvaliteta interne revizije u institucijama BiH predviđeno je da se ovaj vid

⁸² U skladu s Pravilnikom o provođenju osiguranja i unapređenja kvaliteta interne revizije u institucijama BiH ("Službeni glasnik BiH" br. 74/21) CHJ MFT BiH je, u skladu s preporukama eksperata Projekta EU "PIFC -3" i primjera dobre prakse, pripremila Upitnik za periodično samoocjenjivanje JIR koji sadrži set pitanja na osnovu kojih su rukovodioci JIR obavezni izvršiti samooprocjenu usklađenosti funkcije interne revizije sa Standardima interne revizije i relevantnim propisima. Upitnik je CHJ MFT BiH dostavila svim jedinicama interne revizije. Navedenim pravilnikom predviđeno je da se ovaj vid ocjene vrši jednom u dvije godine. Do sada ova JIR nije provela interno ocjenjivanje na osnovu predviđenog Upitnika za periodično samoocjenjivanje. U Izvještaju o programu osiguranja i unapređenja kvaliteta interne revizije, broj 13-16-5-1022/18 od 31.12.2024. godine, ova JIR je navela da su periodični pregledi izvršeni kroz ocjenjivanje od strane revidiranih subjekata i kroz stalni nadzor učinka aktivnosti interne revizije od strane rukovodioca JIR MCP BiH.

R. br.	Naziv JIR	Rad u skladu s Priručnikom	Poštovanje Standarda interne revizije	Poštovanje Etičkog kodeksa	Periodično samoocjenjivanje JIR	Stalni nadzor u toku vršenja revizija	Eksterna ocjena kvaliteta	Dostavljen CHJ MFT BiH Izvještaj o programu osiguranja i unapređenja kvaliteta	Saradnja s Uredom za reviziju institucija BiH	Komentar
										ocjene vrši jednom u dvije godine. Ova JIR je isto izvršila u periodu 2022-2023. godine na način kako je to predviđeno metodologijom rada.
8.	JIR Ministarstva komunikacija i prometa BiH	Da	Da	Da	Da	Da	Ne	Da	Da	-
9.	JIR Uprave za indirektno oporezivanje BiH	Da	Da	Da	Da	Da	Da *	Da	Da	*Eksterna ocjena provedena u 2020. god. u okviru <i>Twinning light</i> projekta EU
10.	JIR Državne agencije za istrage i zaštitu	Da	Da	Da	Da	Da	Ne	Da	Da	-
11.	JIR Agencije za identifikacione dokumente, evidenciju i razmjenu podataka	Da	Da	Da	Da	Da	Ne	Da	Da	-
12.	JIR Službe za zajedničke poslove institucija BiH	Da	Da	Da	Da	Da	Ne	Da	Da	-
13.	JIR Suda BiH	Da	Da	Da	Ne *	Da	Ne	Da	Da	*Pravilnikom o provođenju osiguranja i unapređenja

R. br.	Naziv JIR	Rad u skladu s Priručnikom	Poštovanje Standarda interne revizije	Poštovanje Etičkog kodeksa	Periodično samooocjenjivanje JIR	Stalni nadzor u toku vršenja revizija	Eksterna ocjena kvaliteta	Dostavljen CHJ MFT BiH Izvještaj o programu osiguranja i unapređenja kvaliteta	Saradnja s Uredom za reviziju institucija BiH	Komentar
										kvaliteta interne revizije u institucijama BiH predviđeno je da se ovaj vid ocjene vrši jednom u dvije godine. Ova JIR je isto izvršila u periodu 2022-2023. godine na način kako je to predviđeno metodologijom rada.
14.	JIR Obavještajno-sigurnosne agencije	Da	Da	Da	Da	Da	Ne	Da	Da	-
15.	JIR Ministarstva odbrane BiH	Da	Da	Da	Da	Da	Ne	Da	Da	-
16.	JIR Ministarstva sigurnosti BiH	Da	Da	Da	Ne *	Da	Ne	Ne*	Da	*Interno ocjenjivanje nije provedeno, niti je donesen Program osiguranja i unapređenja kvaliteta. ⁸³

⁸³ Iako od marta 2024. godine ova JIR ima popunjenu poziciju rukovodioca JIR (pozicija internog revizora je upražnjena) interno ocjenjivanje nije provedeno, niti je donesen Program osiguranja i unapređenja kvaliteta, a samim tim ni Izvještaj o Programu osiguranja i unapređenja kvaliteta, u skladu s Pravilnikom o provođenju osiguranja i unapređenja kvaliteta u institucijama BiH ("Službeni glasnik BiH", broj 74/21). Obaveze rukovodioca JIR, između ostalog, podrazumijevaju i provođenje internog ocjenjivanja interne revizije, u skladu s relevantnim propisima, a sve u svrhu poboljšanja funkcije interne revizije u ovom ministarstvu.

R. br.	Naziv JIR	Rad u skladu s Priručnikom	Poštovanje Standarda interne revizije	Poštovanje Etičkog kodeksa	Periodično samooocjenjivanje JIR	Stalni nadzor u toku vršenja revizija	Eksterna ocjena kvaliteta	Dostavljen CHJ MFT BiH Izvještaj o programu osiguranja i unapređenja kvaliteta	Saradnja s Uredom za reviziju institucija BiH	Komentar
17.	JIR Granične policije BiH	Da	Da	Da	Da	Djeli-mično *	Ne	Da	Da	Nije popunjena pozicija rukovodioca JIR koji je obavezan vršiti nadzor, te se nadzor provodi u mjeri u kojoj je to moguće od strane internog revizora.
18.	JIR Direkcije za koordinaciju policijskih tijela BiH	Da	Da	Da	Ne *	Djeli-mično **	Ne	Da	Da	*Pravilnikom o provođenju osiguranja i unapređenja kvaliteta interne revizije u institucijama BiH predviđeno je da se ovaj vid ocjene vrši jednom u dvije godine. Ova JIR je isto izvršila u periodu 2022-2023. godine na način kako je to predviđeno metodologijom rada. **Nije popunjena pozicija rukovodioca JIR koji je obavezan vršiti nadzor, te se nadzor

R. br.	Naziv JIR	Rad u skladu s Priručnikom	Poštovanje Standarda interne revizije	Poštovanje Etičkog kodeksa	Periodično samooocjenjivanje JIR	Stalni nadzor u toku vršenja revizija	Eksterna ocjena kvaliteta	Dostavljen CHJ MFT BiH Izvještaj o programu osiguranja i unapređenja kvaliteta	Saradnja s Uredom za reviziju institucija BiH	Komentar
										provodi u mjeri u kojoj je to moguće od strane internog revizora.
19.	JIR Agencije za pružanje usluga u zračnoj plovidbi – BHANSA*	-	-	-	-	-	-	-	- ⁸⁴	*JIR BHANSA nije dostavila CHJ MFT BiH svoj Godišnji izvještaj interne revizije za 2024. godinu.
20.	JIR Radio-televizije BiH	Da	Da	Da	Ne *	Da	Ne	Da	- ⁸⁵	*Pravilnikom o provođenju osiguranja i unapređenja kvaliteta interne revizije u institucijama BiH predviđeno je da se ovaj vid ocjene vrši jednom u dvije godine. Ova JIR je isto izvršila u periodu 2022-2023. godine na način kako je to predviđeno metodologijom rada.

⁸⁴ Prema Zakonu o BHANSA-i, reviziju vrši nezavisna revizorska agencija. Ured za reviziju institucija BiH nije obavezna vršiti reviziju u BHANSA-i.

⁸⁵ U skladu sa Zakonom o javnom RTV servisu BiH, BHRT ima obavezu angažiranja jednom godišnje nezavisne revizorske kuće za obavljanje revizije finansijskih izvještaja, dok Ured za reviziju institucija BiH vrši reviziju isključivo po osnovu zaključaka Parlamentarne skupštine BiH ili Doma naroda PS BiH, te je zadnja revizija od strane Ureda za reviziju institucija BiH bila 2016. godine.

Iz prethodne tabele uočava se da su sve jedinice interne revizije, osim BHANSA-e⁸⁶ (njih ukupno 19) obavijestile CHJ MFT BiH da su interni revizori u svim jedinicama interne revizije u toku provođenja revizorskih angažmana poštovali i pridržavali se propisane metodologije rada, Standarda interne revizije i Etičkog kodeksa.

Međutim, kada je riječ o primjeni propisa iz oblasti kontrole kvaliteta uočava se da nisu sve jedinice interne revizije u potpunosti ispoštovale relevantne propise, odnosno:

- Jedna od 19 jedinica interne revizije u institucijama BiH nije dostavila CHJ MFT BiH izvještaj o Programu osiguranja i unapređenja kvaliteta, a što su obavezni u skladu s Pravilnikom o provođenju osiguranja i unapređenja kvaliteta interne revizije u institucijama BiH. Riječ je o Jedinici interne revizije Ministarstva sigurnosti BiH. Napominjemo da nesačinjavanje i nesprovođenje Programa osiguranja i unapređenja kvaliteta dovodi do izostanka zahtijevanih procedura kojima se osigurava usaglašenost s relevantnim propisima kao osnova za održavanje kvaliteta u pružanju usluga interne revizije.

- Periodično samoocjenjivanje nije uopće izvršeno u Jedinici interne revizije Ministarstva sigurnosti BiH, a Jedinica interne revizije Ministarstva civilnih poslova BiH je u svom Izvještaju o programu osiguranja i unapređenja kvaliteta za 2024. godinu, u tački 1. *Rezime*, konstatirala da je ova JIR izvršila interno ocjenjivanje putem stalnog nadzora učinka aktivnosti interne revizije od strane rukovodioca JIR i kroz Upitnik za revidirani subjekat, odnosno da su periodični pregledi izvršeni kroz ocjenjivanje od strane revidiranih subjekata⁸⁷. Također, 10 od ukupno 19 JIR provele su periodično samoocjenjivanje tokom izvještajnog perioda, a sedam od ukupno 19 JIR nije provelo periodično samoocjenjivanje u 2024. godini, s obzirom na to da su ove JIR isto izvršile u periodu 2022-2023. godine, a kako je predviđeno Pravilnikom o provođenju osiguranja i unapređenja kvaliteta interne revizije u institucijama BiH, ovaj vid ocjene vrši se jednom u dvije godine. Važno je napomenuti da periodično samoocjenjivanje interne revizije čini važan segment internog ocjenjivanja kojeg su rukovodioci jedinica interne revizije obavezni provesti u skladu sa Standardima interne revizije, u svrhu identificiranja mogućnosti za unapređenjem funkcije interne revizije. Uzimajući u obzir iskustva drugih zemalja u provođenju kontrole kvaliteta, te uvažavajući određene specifičnosti jedinica interne revizije u institucijama BiH⁸⁸, CHJ MFT BiH je u prethodnom periodu u saradnji s ekspertima Projekta EU "PIFC-3" pripremila metodologiju kojom su precizno definirane procedure provođenja kontrole kvaliteta interne revizije u institucijama BiH. Pravilnik o provođenju osiguranja i unapređenja kvaliteta interne revizije u institucijama Bosne i Hercegovine objavljen je u decembru 2021. godine.

CHJ MFT BiH je, u skladu s Pravilnikom, pripremila i Upitnik za periodično samoocjenjivanje usklađenosti interne revizije sa Standardima interne revizije, Etičkim kodeksom i drugim relevantnim propisima kojim se uređuje način uspostavljanja i vršenja funkcije interne revizije institucija BiH, i isti dostavila u novembru 2022. godine jedinicama interne revizije. Upitnik je pripremljen na osnovu analize prijedloga dostavljenih od strane eksperata Projekta "PIFC-3" u toku izrade Pravilnika, a u skladu s primjerima dobre prakse zemalja iz okruženja.

⁸⁶ JIR BHANSA-e nije dostavila CHJ MFT BiH svoj Godišnji izvještaj interne revizije za 2024. godinu, pa ne raspolazemo podacima o poštovanju i primjeni propisane metodologije rada, Etičkog kodeksa i Standarda interne revizije tokom vršenja interne revizije od strane internog revizora u JIR BHANSA-e.

⁸⁷ JIR MCP BiH nije dokumentirala da je periodičnu samoprocjenu izvršila kroz Upitnik za periodično samoocjenjivanje koji je pripremila CHJ MFT BiH.

⁸⁸ Posmatrano s aspekta veličine JIR (broja osoblja), Globalni institut internih revizora (*The Institute of Internal Auditors*) je dao određene preporuke u Vodiču za primjenu (Standard 1320 – Izvještavanje o Programu osiguranja i unapređenja kvaliteta, MOPP) za provođenje samoprocjene, u zavisnosti od broja internih revizora u JIR i zrelosti aktivnosti interne revizije.

Ovim je osigurana jednoobraznost i potpunost u provođenju kontrole kvaliteta od strane rukovodilaca jedinica interne revizije institucija BiH u postupku internog ocjenjivanja, shodno Standardima.

Interno ocjenjivanje podrazumijeva stalno praćenje aktivnosti i učinka interne revizije, prikupljanje povratnih informacija od revidiranih subjekata, kao i periodično samoocjenjivanje kako bi se osigurala usklađenost s Etičkim kodeksom i Standardima interne revizije, a time osiguralo i ostvarenje ciljeva, zahtijevani kvalitet rada i unapređenje aktivnosti interne revizije. Evidencija o obavljenom internom i eksternom ocjenjivanju, kao i pregledima koje provodi CHJ MFT BiH, dokumentira se i čuva, a rezultati izvršenih ocjenjivanja saopćavaju se rukovodiocu institucije i CHJ MFT BiH prilikom podnošenja godišnjeg izvještaja o radu, u formi izvještaja o Programu osiguranja i unapređenja kvaliteta, u skladu s Pravilnikom o provođenju osiguranja i unapređenja kvaliteta interne revizije u institucijama BiH. Analiza podataka o dostavljenim izvještajima sadržana je u tački 5. ovog izvještaja.

Važno je napomenuti da je jedan od ciljeva kojem treba doprinijeti primjena PIFC aplikacije, koja je izrađena u okviru Projekta EU "PIFC-3", upravo potreba za osiguranjem dosljedne primjene zahtjeva Standarda interne revizije, a na osnovu kojih je izrađen i Priručnik za internu reviziju u institucijama BiH kao metodološki okvir koji pruža detaljna uputstva i smjernice za rad internih revizora. U segmentu internog ocjenjivanja PIFC aplikacija sadrži sve zahtijevane procedure i postupke o internom ocjenjivanju što, između ostalog, podrazumijeva da se revizorski angažmani obavljaju uz kontinuirano usmjeravanje od strane rukovodioca jedinice interne revizije. Također, u Aplikaciji je predviđeno i praćenje realizacije Godišnjeg plana interne revizije i mjerenje učinka revizije, uključujući i prikupljanje povratnih informacija revidiranih subjekata, kao i povremeno (periodično) samoocjenjivanje jedinice interne revizije u svrhu identificiranja mogućnosti za unapređenjem usluga koje pruža interna revizija. Prethodno navedene procedure čine set mjera predviđenih u okviru internog ocjenjivanja koje su jedinice interne revizije obavezne provoditi u skladu sa Standardima, a čija primjena će kroz softversko-aplikativno rješenje (PIFC aplikaciju) biti značajno olakšana.

Na osnovu podataka sadržanih u prethodnoj tabeli (tabela br. 6) posebno ističemo i podatak da u jedinicama interne revizije, koje nisu kadrovski u potpunosti popunjene, angažiranja internih revizora nisu nadzirana i usmjeravana na odgovarajući način, a što je neophodno kako bi se osiguralo ostvarenje ciljeva, osiguranje kvaliteta i razvoj zaposlenih, kako je to predviđeno relevantnim propisima. Naime, u jedinicama interne revizije u kojima je zaposlen samo jedan izvršilac, a to su jedinice u sljedećim institucijama: Ministarstvo sigurnosti BiH, Direkcija za koordinaciju policijskih tijela BiH, Granična policija BiH i BHANSA, onemogućeno je dosljedno i potpuno provođenje propisanih procedura stalnog nadzora u provođenju internih revizija.

Kada je riječ o eksternoj ocjeni kvaliteta, u proteklom periodu samo je u jednoj jedinici izvršen ovaj vid procjene usklađenosti njenog funkcioniranja sa Standardima interne revizije. U toku 2020. godine u Jedinici interne revizije Uprave za indirektno oporezivanje BiH provedena je, u okviru *Twinning light* projekta "Podrška razvoju efektivne interne kontrole i revizorskog okruženja u UIO BiH" finansiranog od strane Evropske unije, eksterna ocjena kvaliteta funkcije interne revizije⁸⁹.

⁸⁹ Na osnovu dobijene saglasnosti rukovodioca UIO BiH, rukovodilac JIR-a zatražio je od eksperata *Twinning light* projekta EU da izvrše eksternu ocjenu funkcije interne revizije. Ista je provedena u periodu septembar – decembar 2020, u formi samoocjenjivanja koje je proveo rukovodilac JIR-a s nezavisnom eksternom potvrdom. U Izvještaju o eksternom ocjenjivanju data je potvrda da je funkcija interne revizije u UIO BiH u skladu s Međunarodnim standardima interne revizije ("Generalno usaglašena").

Napominjemo da eksterna ocjena kvaliteta, prema Standardima interne revizije, mora biti provedena od strane kvalificiranog, nezavisnog ocjenjivača ili tima ocjenjivača koji su izvan organizacije, uz poštovanje odredbi Pravilnika⁹⁰ kojim je definiran način i procedura izbora eksternog ocjenjivača. Sve jedinice interne revizije, koje su uspostavljene u institucijama BiH u kojim Ured za reviziju institucija BiH vrši reviziju⁹¹, konstatirale su da su surađivale s revizorima Ureda za reviziju institucija BiH kroz razmjenu revizorske dokumentacije i revizorskih izvještaja. Sastavni dio internog ocjenjivanja koje provode rukovodioci jedinica interne revizije je i postavljanje indikatora uspješnosti kako bi se kontinuirano težilo unapređenju usluga koje pruža interna revizija.

Kao pomoć rukovodiocima jedinica interne revizije za što objektivnije utvrđivanje ovih indikatora, u narednom tabelarnom prikazu (tabela br. 7) sadržani su ključni kvantitativni pokazatelji neophodni za uporedne analize i samoprocjene. Naime, u tabeli br. 7. dat je pregled jedinica interne revizije zajedno s podacima o ukupnom broju izvršenih revizija i datih preporuka po jedinici interne revizije, ukupnom broju dana koje su JIR provele na vršenju revizija, kao i o vrsti revizija i područjima revidiranja.

Tabela br. 7

R. br.	Naziv JIR	Broj osob-lja IR u JIR	Broj konačnih izvještaja IR u 2024.	Broj datih preporuka IR u 2024.	Broj ostvarenih revizorskih dana ⁹² JIR	Broj revizorskih dana JIR po izvještaju (kolona 6 / 4)	Područja revidiranja u 2024. godini
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
1.	JIR Parlamentarne skupštine BiH	2	8 ⁹³	15	418	52	- Ugovorene i druge posebne usluge; - Planiranje i izvršenje budžeta; - Naknadne revizije;
2.	JIR Ministarstva finansija i trezora BiH	4	19	45	741	39	- Upravljanje stalnim sredstvima; - Naknadne revizije;
3.	JIR Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH	2	7	19	411	59	- Planiranje javnih nabavki; - Obračun i isplata naknada za službeno putovanje i refundacija ostalih troškova; - Javne nabavke; - Službena putovanja; - Naknadne revizije;

⁹⁰ Pravilnik o provođenju osiguranja i unapređenja kvaliteta interne revizije u institucijama BiH, stupio na snagu 1.1.2022. godine (Odluka o donošenju Pravilnika objavljena u "Službenom glasnik BiH", broj 74/21).

⁹¹ Nisu uključene interna revizija BHANSA-e i JIR BHRT u kojima, prema relevantnim zakonima, eksternu reviziju vrši nezavisna revizorska agencija. Ured za reviziju institucija BiH nije obavezan vršiti reviziju u ovim dvjema organizacijama.

⁹² Podaci dobijeni iz godišnjih izvještaja jedinica interne revizije.

4.	JIR Ministarstva vanjskih poslova BiH	3	11	49	680	62	- Elektronsko blagajničko poslovanje; - Ocjenjivanje rada zaposlenih; - Nabavka roba, usluga i radova – direktni sporazumi; - Poslovanje Ambasade BiH u Moskvi; - Poslovanje Ambasade BiH u Ankari; - Poslovanje Generalnog konzulata BiH u Istanbulu; - Provođenje Aneksa B Sporazuma o sukcesiji imovine bivše SFRJ – pokretna imovina; - Poslovanje Ambasade BiH u Amanu; - Naknadne revizije; - <i>Ad hoc</i> revizija – Poslovanje Generalnog konzulata BiH u Frankfurtu;
5.	JIR Ministarstva civilnih poslova BiH	3	12 ⁹⁴	41	539	45	- Sačinjavanje i praćenje izvršenja budžeta; - Naknadne revizije;
6.	JIR Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH	3	8	22	586	73	- Finansijsko upravljanje i kontrola; - Planiranje budžeta; - Naknadne revizije;
7.	JIR Ministarstva pravde BiH	3	8	30	576	72	- Javne nabavke; - Službena putovanja; - Obračun plata i naknada; - Savjetodavni angažman – dodatne aktivnosti zaposlenih; - Naknadne revizije;
8.	JIR Ministarstva komunikacija i prometa BiH	2	3	9	300	100	- Praćenje realizacije ugovora; - Naknadne revizije;

⁹³ U izvještajnom periodu JIR PS BiH provela je jednu redovnu reviziju u Centralnoj izbornoj komisiji BiH, koja je bila planirana Strateškim planom rada za period (2023-2025) i Godišnjim planom rada za 2023. godinu (broj izvještaja o obavljenoj prenesenoj reviziji: 03/16-16-8-2672-2/23 od 09.05.2024. godine).

⁹⁴ Pored navedenog broja realiziranih revizija, JIR MCP BiH započela je u 2024. godini i tri redovne revizije u Ministarstvu civilnih poslova BiH i jednu redovnu reviziju u Agenciji za rad i zapošljavanje BiH.

9.	JIR Uprave za indirektno oporezivanje BiH	4	8	71	720	90	- Upravljanje obavještajnim radom usmjerenim na otkrivanje i sprečavanje krijumčarenja i povreda propisa o indirektnom oporezivanju; - Pokretanje i okončanje prekršajnih postupaka proizašlih iz postupaka kontrole obveznika indirektnih poreza; - Mjerenje učinka osnovnih organizacionih jedinica i izvještavanja o ostvarenom učinku; - Upravljanje kompetencijama zaposlenih na poslovima informiranja obveznika; - Naknadne revizije; - *Savjetodavna revizija Stručnoj radnoj grupi za uspostavu i razvoj sistema FUK-a;
10.	JIR Državne agencije za istrage i zaštitu BiH	2	8	15	406	51	- Javne nabavke – Aneks II; - Obuke, treninzi, usavršavanje i provjera psiho – fizičke sposobnosti; - Upravljanje ljudskim, administrativnim i materijalno – tehničkim resursima; - Naknadne revizije;
11.	JIR Agencije za identifikacione dokumente, evidenciju i razmjenu podataka	2	6	14	380	63	- Razvoj sistema FUK-a; - Personalizacija pasoša; - Obuke i usavršavanje zaposlenih; - Naknadne revizije;
12.	JIR Službe za zajedničke poslove BiH	2	8	40	392	49	- Podrška institucijama BiH u Mostaru; - Tekuće održavanje zgrade i infrastrukture u objektima institucija BiH; - Proces otvorenog postupka – revizija iz javnih nabavki; - Naknadne revizije;

13.	JIR Suda BiH	2	9	18	420	47	- Evidentiranje i naplata sudskih taksi; - Planiranje i izvršenje budžeta; - FUK; - Javne nabavke - Naknadne revizije;
14.	JIR Obavještajno-sigurnosne agencije BiH	2 ⁹⁵	3	4	289	96	- Sistem blagajničkog poslovanja; - Metodologija za raspoređivanje zaposlenog unutar platnog razreda; - FUK;
15.	JIR Ministarstva odbrane BiH	3 ⁹⁶	7	15	664	95	- Evidentiranje i realizacija potraživanja finansijskih sredstava isplaćenih vojno – diplomatskim predstavnicima u inostranstvu; - Proces realizacije Plana nabavke MO BiH; - Proces kompletiranja računa i plaćanja računa prema dobavljačima; - Proces nabavke sredstava i

⁹⁵ Do 01.06.2023. godine JIR OSA BiH imala je popunjene obje sistematizacijom predviđene pozicije (rukovodilac JIR i interni revizor). Od 01.06.2023. upražnjena je pozicija rukovodioca JIR kojem je prestao radni odnos po osnovu ispunjenosti uslova za penziju. Rješenjem OSA-e interna revizorka je od 01.01.2024. godine raspoređena na poziciju rukovodioca JIR (CHJ MFT BIHdala saglasnost u februaru 2024. godine). Od OSA BiH zaprimili smo obavještenje o imenovanju internog revizora u JIR OSA BiH, br. 10-40934/24 od 06.09.2024. godine, u skladu s kojim je ovo mjesto popunjeno od 01.08.2024. godine, te je ova JIR sada kadrovski potpuno popunjena.

⁹⁶ Upražnjena pozicija rukovodioca JIR MO BiH od 24.05.2021. godine, kojem je prestao radni odnos na osnovu ispunjenosti uslova za odlazak u penziju. Obavješteni smo od Ministarstva odbrane BiH kroz dostavljenu Informaciju o realizaciji zaključaka Vijeća ministara BiH da je u toku 2024. godine MO BiH raspisalo javni konkurs za popunu radnog mjesta rukovodioca JIR MO BiH, te da je konkursna procedura u toku.

							izvršenja sitnih popravki u - objektu MO BiH; - Naknadne revizije;
16.	JIR Ministarstva sigurnosti BiH	1 ⁹⁷	11	2	208	208	- Planiranje i izvršenje budžeta u MSB BiH;
17.	JIR Granične policije BiH	1 ⁹⁸	4	5	178	45	- Naknadne revizije; - <i>Ad hoc</i> revizija – prijem, kontrola i plaćanje obaveza
18.	JIR Direkcije za koordinaciju policijskih tijela BiH	1 ⁹⁹	4	9	225	56	- Vođenje evidencija prisustva na radu; - Korištenje službenih vozila; - Naknadne revizije;
19.	JIR Agencije za pružanje usluga u zračnoj plovidbi–BHANS ¹⁰⁰	1	-	-	-	-	-
20.	JIR Radio-televizije BiH	2	8	32	442	55	- Blagajničko poslovanje; - Javne nabavke; - TV prava (programske licence); - Obračun, evidencija i isplata ugovora o djelu; - Naknadne revizije;
Ukupno u 2024. godini		45	142	455	8.575 ¹⁰¹	60	*75 redovnih, 65 naknadnih i 2 <i>ad hoc</i> revizije
Ukupno u 2023. godini		44	127*	481	() ¹⁰²	()	*70 redovnih, 52 naknadne i 5 <i>ad hoc</i> revizija

⁹⁷ Popunjena je pozicija rukovodioca jedinice interne revizije MSB BiH (CHJ MFT BiH dala saglasnost na izbor rukovodioca JIR MSB BiH, br. 02-1-02-4-118-5/24 od 20.03.2024. godine), dok je upražnjena pozicija internog revizora. Obaviješteni smo od Ministarstva sigurnosti BiH kroz dostavljenu Informaciju o realizaciji zaključaka Vijeća ministara BiH da će Ministarstvo u narednom periodu izvršiti popunjavanje upražnjenog radnog mjesta Interni revizor u JIR MSB BiH, kako bi jedinica mogla da funkcioniše u punom kapacitetu.

⁹⁸ U izvještajnom periodu bili su smanjeni kapaciteti JIR GP BiH, s obzirom na to da je od 12.12.2023. godine prestao radni odnos rukovodiocu JIR po osnovu ispunjenosti uslova za penziju. Od 12.12.2023. godine upražnjena je pozicija rukovodioca JIR u GP BiH. Kroz godišnji izvještaj za 2024. godinu JIR GP BiH nas je obavijestila da je u toku konkursna procedura za popunu upražnjenog radnog mjesta.

⁹⁹ Do 30.06.2023. godine DKPT je imala popunjene dvije pozicije internog revizora. Od navedenog datuma do dana izrade ovog izvještaja je popunjena jedna pozicija internog revizora, usljed svojevoljnog premještanja jedne interne revizorka na drugu poziciju u DKPT BiH.

¹⁰⁰ IR BHANS¹⁰⁰-e nije dostavila CHJ MFT BiH svoj Godišnji izvještaj interne revizije za 2024. godinu, pa samim tim CHJ MFT BiH ne raspolaže podacima o ukupnom broju izvršenih revizija i datih preporuka, kao ni o ukupnom broju dana koje je JIR provela na vršenju revizija, niti o vrsti revizija i područjima revidiranja.

¹⁰¹ Ukupan broj provedenih radnih dana, za 19 jedinica interne revizije, na provođenju internih revizija uključujući i aktivnosti na izradi planova interne revizije i izvještaja o radu.

¹⁰² JIR Ministarstva sigurnosti BiH nije za 2023. godinu dostavila podatke o broju dana koje je ova jedinica provela u obavljanju zadataka interne revizije, a što je neophodno u svrhu praćenja potpune uposlenosti osoblja IR.

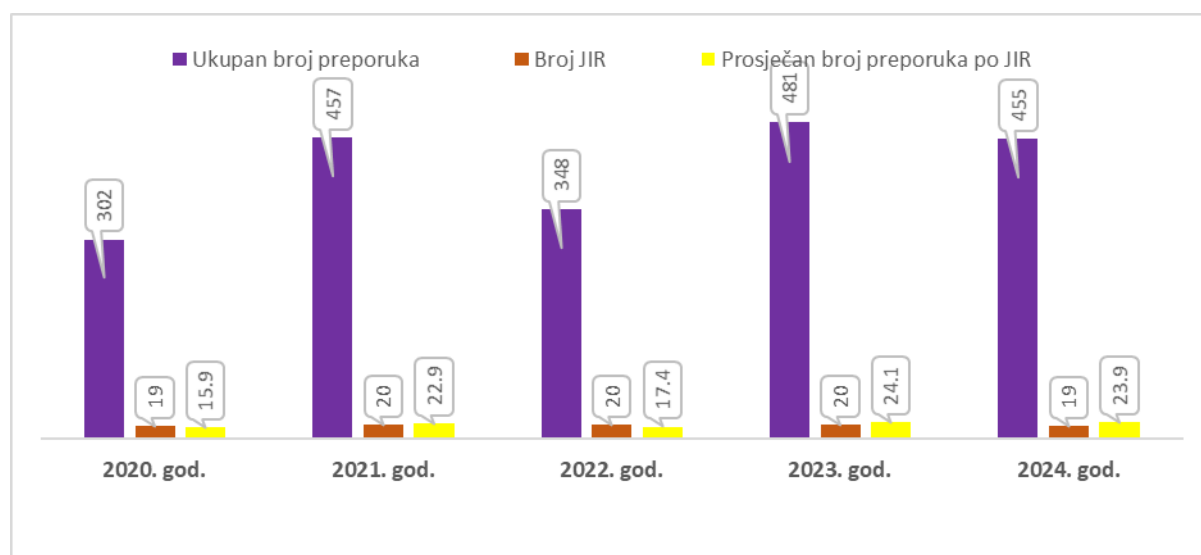
Ukupno u 2022. godini	42	138*	348	()¹⁰³	()	*61 redovna, 76 naknadnih i jedna <i>ad hoc</i> revizija
Ukupno u 2021. godini	41	133*	457	7.954	60	*74 redovne, 56 naknadnih i tri <i>ad hoc</i> Revizije
Ukupno u 2020. godini	40	100*	302	6.912	69	*50 redovnih, 47 naknadnih i tri <i>ad hoc</i> revizije

Tabela broj 7. daje prikaz pojedinih pokazatelja rezultata rada jedinica interne revizije te zajedno s podacima iz godišnjih konsolidiranih izvještaja za prethodne godine stvaraju osnovu za praćenje i analizu rada pojedinačno svake jedinice interne revizije. Prilikom analize potrebno je uzeti u obzir i utvrđeni prosjek na nivou jedinica interne revizije institucija BiH za prethodne godine (prosječan broj obavljenih revizija, datih preporuka i utrošenog vremena na provođenju revizija) koji je sadržan u ovom dijelu izvještaja. Ovi podaci mogu poslužiti rukovodiocima jedinica interne revizije prilikom samoprocjene efikasnosti rada jedinice u svrhu poboljšanja iskorištenosti raspoloživih kapaciteta. U nastavku navodimo podatke o prosječnom broju revizija po jedinicama interne revizije, po godinama na nivou institucija BiH, koji su sadržani u prethodnoj tabeli. Ovi podaci su ilustrirani u grafičkom prikazu broj 1. u ovom izvještaju.

- Godina 2020: prosječan broj revizija po JIR je 5,26 (100 revizija / 19 JIR);
- Godina 2021: prosječan broj revizija po JIR je 6,65 (133 revizija / 20 JIR);
- Godina 2022: prosječan broj revizija po JIR je 6,90 (138 revizija / 20 JIR);
- Godina 2023: prosječan broj revizija po JIR je 6,35 (127 revizija / 20 JIR);
- Godina 2024: prosječan broj revizija po JIR je 7,47 (142 revizija / 19 JIR).

U skladu s podacima iz prethodne tabele, a na osnovu konsolidiranih godišnjih izvještaja, u sljedećem grafičkom prikazu prezentirani su podaci o ukupnom broju preporuka datim u revizorskim izvještajima zbirno za sve jedinice interne revizije na nivou institucija BiH, za period 2020-2024. godine. Prezentirani su i podaci po godinama o broju uspostavljenih jedinica interne revizije i podaci o prosječnom broju preporuka po jedinici interne revizije.

Grafički prikaz broj 4.

¹⁰³ JIR Ministarstva sigurnosti BiH nije dostavila podatke o broju dana koje je ova jedinica provela u obavljanju zadataka interne revizije, a što je neophodno u svrhu praćenja potpune uposlenosti osoblja interne revizije.

Iz grafičkog prikaza broj 4. primjetno je da je prisutna oscilacija u prosječnom broju datih preporuka po jedinici interne revizije (JIR), po godinama, a isti se kreće u rasponu od 15,9 preporuka po JIR u 2020. godini do 24,1 preporuka po JIR u 2023. godini. S tim u vezi napominjemo da je broj preporuka u direktnoj korelaciji s brojem izvršenih revizija. Uočava se da je u godini u kojoj je najmanji prosječan broj datih preporuka (2020. godina: 15,9 preporuka po JIR), ujedno i godina u kojoj je izvršeno najmanje revizija (ukupno 100 revizija, podaci dostupni u tabeli broj 7).

Kao što je već u obrazloženju grafičkog prikaza broj 2. u ovom izvještaju navedeno, a u kojem su prezentirani godišnji podaci o ukupnom broju revizija i broju datih preporuka, može se pretpostaviti da su na manji broj provedenih revizija u 2020. godini, a time i datih preporuka, u odnosu na ostali posmatrani vremenski period, uticali vanredni uslovi rada izazvani pandemijom korona virusa. Dodatno, napominjemo i da je u proteklom petogodišnjem periodu u institucijama BiH prisutna značajna fluktuacija zaposlenih u jedinicama interne revizije (za 10 zaposlenih je prestao radni odnos, a 17 je novozaposlenih), što se odrazilo i na broj provedenih revizija i datih preporuka.

Kada se posmatraju posebno podaci u tabeli broj 7. za posljednja dva izvještajna perioda uočava se da su u 2024. godini od strane 19 jedinica interne revizije izvršene ukupno 142 revizije u kojima je dato 455 preporuka, što u odnosu na 2023. godinu, kada je 20 jedinica interne revizije sačinilo 127 izvještaja i dalo ukupno 481 preporuku, predstavlja povećanje prosječnog broja izvršenih revizija po jedinici interne revizije (za 15 revizija ili za oko 12%). Sa 6,35 revizija po jedinici interne revizije, koliko su u prosjeku provele jedinice interne revizije u 2023. godini, došlo je do povećanja (za 1,12 %) na 7,47 revizija po jedinici interne revizije u 2024. godini.

Prosječan broj datih preporuka po JIR u 2024. godini je neznatno manji u odnosu na prethodnu godinu za 0,2 preporuke (za 0,83%) i iznosi 24 preporuke po JIR (koliko i u 2023. godini).¹⁰⁴

Kada se posmatra ukupan broj svih revizija na godišnjem nivou (redovne, naknadne i *ad hoc* revizije) može se konstatirati da je došlo do povećanja prosječnog broja obavljenih revizija po internom revizoru za 0,3 revizije po revizoru. Naime, u 2024. godini u 142 obavljene interne revizije učestvovalo je ukupno 45 internih revizora, na osnovu čega proizlazi da je prosječan broj obavljenih revizija po internom revizoru 3,2, dok je u 2023. godini taj broj iznosio 2,9 (obavljeno je ukupno 127 internih revizija u kojima su učestvovala 44 interna revizora). Važno je napomenuti da je u 2024. godini provedeno nešto više redovnih i *ad hoc* revizija u odnosu na prethodnu 2023. godinu (za dvije više), a iste su značajno složenije u odnosu na naknadne revizije koje se provode u svrhu utvrđivanja statusa realizacije preporuka datih u redovnim i *ad hoc* revizijama, te da je u 2024. godini novozaposlen jedan interni revizor.

U prethodnoj tabeli sadržani su i podaci o ukupno ostvarenom broju revizorskih dana, pojedinačno, za svaku od jedinica koja je dostavila Godišnji izvještaj interne revizije za 2024. godinu. Ovaj broj predstavlja ukupan broj radnih dana koji je osoblje interne revizije u jedinici interne revizije provelo na vršenju revizija i provođenju ostalih aktivnosti interne revizije i isti ne uključuje obaveznu edukaciju internih revizora, kao ni druge vrste odsustva s posla. U jedinicama interne revizije koje vrše funkciju interne revizije u nekoliko institucija ovaj broj se odnosi na sve institucije iz njihove nadležnosti u kojima su vršile reviziju.

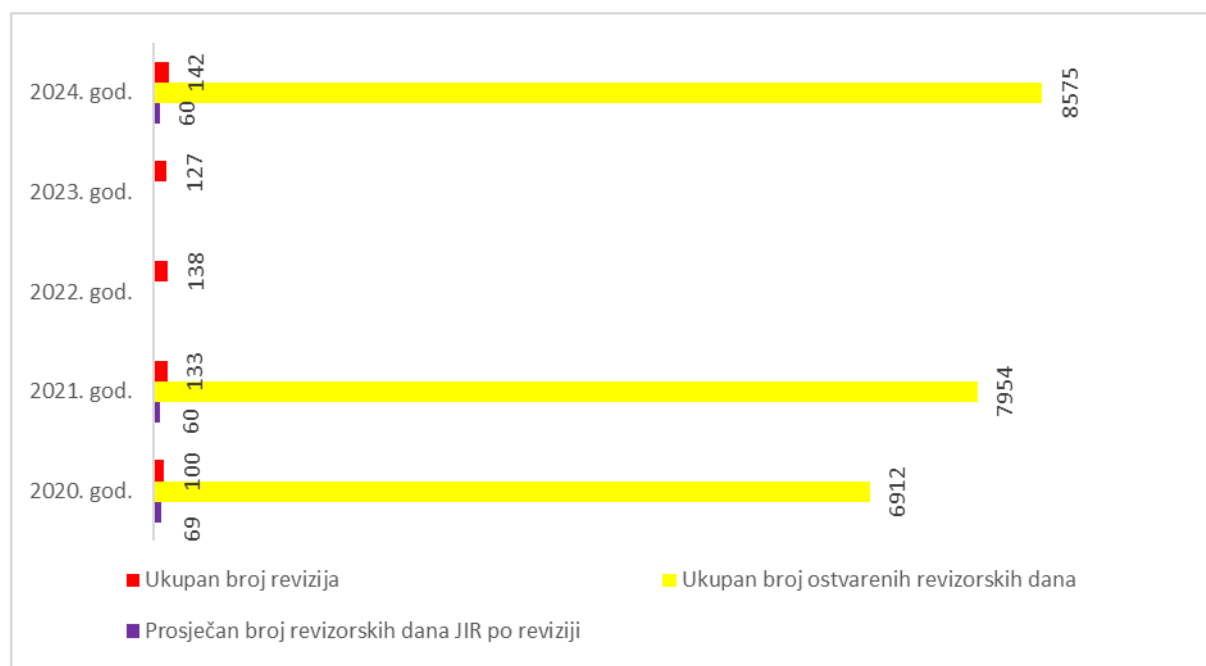
¹⁰⁴ Treba uzeti u obzir da se prosječan broj datih preporuka po JIR u 2024. godini, odnosi na 19 JIR, a ne na 20 koliko ih je ukupno uspostavljeno, jer JIR BHANSA-e nije dostavila Godišnji izvještaj interne revizije za 2024. godinu.

Broj revizorskih dana jedinica interne revizije razlikuje se između jedinica zbog razlike u broju osoblja interne revizije i zbog razlike u broju raspoloživih revizorskih dana u toku godine na koji značajno utiče blagovremeno donošenje planova rada interne revizije.

Također, iz prethodne tabele vide se i podaci o prosječnom broju revizorskih dana po reviziji, pojedinačno za svaku JIR, za 2024. godinu¹⁰⁵. Ovaj broj također se razlikuje između jedinica, a isti, pored broja osoblja interne revizije i odsustva s posla internih revizora, zavisi i od broja ukupno izvršenih revizija. Na broj revizija koji u toku godine realiziraju jedinice utiče više faktora, između ostalih i popunjenost jedinice predviđenim brojem izvršilaca, usklađenost godišnjih planova rada JIR s raspoloživim kapacitetima i rezultatima praćenja učinka JIR, vrste revizija¹⁰⁶, složenost područja revidiranja, obim revizija, stručnost i stečeno iskustvo u radu osoblja interne revizije. U jedinicama koje nemaju popunjenu poziciju rukovodioca jedinice interne revizije, a to su: Granična policija BiH, Direkcija za koordinaciju policijskih tijela, Ministarstvo odbrane BiH i Agencija za pružanje usluga u zračnoj plovidbi (BHANSA)¹⁰⁷, interni revizori obavljaju i poslove rukovodioca JIR u vezi sa sačinjavanjem planova interne revizije i periodičnih izvještaja.

U tabeli broj 7. sadržani su i podaci o ukupnom broju ostvarenih revizorskih dana zbirno za sve jedinice interne revizije na godišnjem nivou, kao i podaci o prosječnom broju revizorskih dana JIR po reviziji. Riječ je o podacima za trogodišnji period (2020, 2021. i 2024. godina), dok podaci za 2022. i 2023. godinu nisu iskazani jer CHJ MFT BiH ne raspolaže kompletnim podacima za sve jedinice interne revizije o ukupnom broju ostvarenih revizorskih dana po JIR. Naime, Jedinica interne revizije Ministarstva sigurnosti BiH nije dostavila navedene podatke za svoju jedinicu za 2022. i 2023. godinu.

Grafički prikaz broj 5.

¹⁰⁵ Nisu sadržani podaci za JIR MSB BiH koja nije dostavila tražene podatke, a koja je u 2023. godini obavila samo jednu reviziju.

¹⁰⁶ Redovne, naknadne i *ad hoc* interne revizije. Posmatrano s aspekta potrebnog vremena za njihovo provođenje naknadne traju znatno kraće od redovnih i *ad hoc* revizija.

¹⁰⁷ S obzirom na to da JIR BHANSA-e nije dostavila CHJ MFT BiH svoj Godišnji izvještaj interne revizije za 2024. godinu, ne raspolažemo podacima o tome da li je interni revizor blagovremeno donio planove rada interne revizije i periodične izvještaje.

U prethodnom grafičkom prikazu prezentirani su podaci o ukupnom broju revizija koje su jedinice interne revizije u institucijama BiH realizirale po godinama za prethodni petogodišnji period (2020-2024. godina).

Prezentirani su i podaci o ukupnom fondu ostvarenih (utrošenih) dana po godinama (zbirno za sve JIR) i prosječnom broju revizorskih dana JIR po reviziji, za trogodišnji period (2020, 2021. i 2024. godinu). Na osnovu podataka prezentiranih na grafičkom prikazu broj 5. o ukupnom broju ostvarenih revizorskih dana po godinama za period 2020, 2021. i 2024. godina, zbirno za sve JIR, uočava se da je prisutan trend rasta koji je i očekivan. Naime, u posmatranom trogodišnjem periodu povećao se broj jedinica interne revizije, s 19 koliko je bilo u 2020. godini, a zatim na 20 JIR u 2021. godini, koliko ih je i u ovom izvještajnom periodu uspostavljeno (naglašavamo da se podaci iz ovog izvještaja odnose na 19 od ukupno 20 JIR, s obzirom na to da BHANSA nije dostavila svoj Godišnji izvještaj interne revizije za 2024. godinu). Također, na osnovu podataka iz tabele broj 7. vidljivo je da je povećan i broj zaposlenih, za ukupno pet. Sa 40 revizora u 2020. godini došlo je do povećanja na 45 revizora u 2024. godini.

Kada je riječ o prosječnom broju revizorskih dana JIR po reviziji, uočava se da taj broj varira po godinama, u periodu 2020, 2021. i 2024. godine. Naime, u 2020. godini je jednoj JIR u prosjeku trebalo 69 revizor dana za jednu reviziju, dok je u 2021. godini i 2024. godini, ovaj broj isti, odnosno jednoj JIR u prosjeku je trebalo 60 revizor dana za jednu reviziju.

Smatramo važnim napomenuti da je riječ o kompleksnom pokazatelju na koji utiču brojni faktori, kao što su: blagovremeno donošenje godišnjih planova, složenost i obim područja revidiranja, iskustvo i stručnost revizora, popunjenost JIR, fluktuacije zaposlenih i drugi faktori, a kako je to u prethodnom dijelu ove tačke obrazloženo.

4.6. Kontinuirana profesionalna edukacija internih revizora u institucijama BiH

Kontinuirana profesionalna edukacija (KPE) internih revizora predstavlja sveobuhvatan proces u kojem interni revizori u institucijama BiH održavaju nivo svoje stručnosti i kvalitet usluga koje pružaju, te iste razvijaju i nadograđuju usvajanjem novih znanja kroz dalji profesionalni razvoj. Zakonom o internoj reviziji institucija BiH i Poveljom interne revizije definirana je obaveza rukovodioca jedinice interne revizije da osigura visok kvalitet aktivnosti interne revizije i da radi na osiguranju potrebnih obuka internih revizora, što uključuje pripremu i dostavljanje godišnjeg plana obuke rukovodiocu institucije radi odobravanja i osiguravanja njegovog provođenja.

Obavezu kontinuirane profesionalne edukacije internih revizora u institucijama BiH definiraju sljedeći propisi:

- Standardi interne revizije i to:
 - Standard 1230 - *Kontinuirano profesionalno usavršavanje* - propisuje da su interni revizori dužni unapređivati svoje znanje, vještine i ostale sposobnosti kroz kontinuirano profesionalno usavršavanje.
 - Standard 1210 - *Stručnost* - nalaže da interni revizori moraju posjedovati znanje, vještine i druge sposobnosti potrebne za izvršavanje njihovih dužnosti.
- Etički kodeks;
Jedno od načela Etičkog kodeksa jeste "*Kompetentnost internih revizora*" koje, između ostalog, nalaže da interni revizori pružaju samo one usluge za koje imaju potrebna znanja, vještine i iskustvo, ali i da su obavezni kontinuirano unapređivati svoju stručnost, efektivnost i kvalitet svojih usluga.
- Program obuke i certificiranja internih revizora u institucijama BiH;

Program definira obavezu kontinuirane profesionalne edukacije internih revizora u institucijama BiH, teme iz područja i oblasti koje su predmet obuka za KPE, vrste kontinuirane profesionalne edukacije, te obavezu izvještavanja i vođenja evidencije o KPE internih revizora u jedinici interne revizije. U skladu s Programom, CHJ MFT BiH je obavezna na osnovu izvještaja jedinica interne revizije voditi registar KPE internih revizora u institucijama BiH.

- Odluka o načinu bodovanja, evidentiranja i izvještavanja o KPE internih revizora u institucijama BiH;

Odluka definira način bodovanja svake od vrsta KPE koje su definirane Programom, minimalan broj bodova koji su interni revizori u institucijama BiH obavezni ostvariti na godišnjem nivou, kao i način priznavanja kontinuirane profesionalne edukacije obuka koje organiziraju domaći i/ili međunarodni pružaoci usluga/izvođači obuka.

- Uputstvo o KPE internih revizora u institucijama BiH;

Uputstvo definira način prijavljivanja internih revizora na obuke iz oblasti KPE, dokumentaciju koja je neophodna za priznavanje obuka kao KPE, način vođenja evidencije o KPE internih revizora u jedinici interne revizije i izvještavanja CHJ MFT BiH o kontinuiranoj profesionalnoj edukaciji internih revizora.

Navedenim propisima definirano je i da CHJ MFT BiH priprema i/ili organizira obuke u vezi s temama iz područja i oblasti koje su predmet obuka za KPE i dostavlja internim revizorima u institucijama BiH informacije o održavanju obuka koje organizira samostalno ili u saradnji s domaćim ili međunarodnim pružaocima usluga/izvođačima obuka. Na osnovu dostavljenih zahtjeva jedinica interne revizije CHJ MFT BiH daje, također, u skladu s navedenim propisima, mišljenje o ispunjavanju uslova za bodovanje i prihvatljivost obuka koje organiziraju domaći i/ili međunarodni izvođači obuka, kao kontinuirane profesionalne edukacije internih revizora u institucijama BiH.

U skladu s propisima iz oblasti kontinuirane profesionalne edukacije (KPE), CHJ MFT BiH je i u ovom izvještajnom periodu organizirala obuke za interne revizore u institucijama BiH na teme definirane Programom obuke i certificiranja internih revizora u institucijama BiH, a koje su predviđene Planom i programom obuka za interne revizore u institucijama BiH za 2024. godinu koji je donijela CHJ MFT BiH¹⁰⁸. Održane su ukupno tri obuke i to: dvije iz oblasti interne revizije i jedna iz oblasti finansijskog upravljanja i kontrole tokom kojih su prezentirane teme predviđene Planom i programom obuka za interne revizore u institucijama BiH za 2024. godinu.

Pored navedenih obuka u 2024. godini i Koordinacioni odbor CJH organizirao je i održao Konferenciju za interne revizore u javnom sektoru BiH, na sva tri nivoa vlasti i Brčko distriktu, na temu: "Primjena novih međunarodnih standarda interne revizije / Globalnih standarda interne revizije" koja je održana u drugom kvartalu 2024. godine i također se svrstava u dio kontinuirane profesionalne edukacije internih revizora u institucijama BiH.

Prema evidencijama o prisustvu, na obukama koje su organizirali CHJ MFT BiH i Koordinacioni odbor CJH, učestvovalo je u prosjeku 35 internih revizora iz institucija BiH, odnosno kroz sve četiri obuke koje su CHJ MFT BiH i Koordinacioni odbor CJH organizirali iz oblasti interne revizije u 2024. godini prošao je ukupno 141 polaznik iz institucija BiH. Organiziranjem navedenih obuka omogućeno je internim revizorima u institucijama BiH da ispune obavezu stručnog usavršavanja, u skladu s propisima iz oblasti KPE, po osnovu pohađanja obuka koje organizira ili podržava CHJ MFT BiH.

¹⁰⁸ Objavljen na internet stranici Ministarstva finansija i trezora BiH u dijelu koji se odnosi na CHJ MFT BiH.

5. PREGLED KVALITETA INTERNE REVIZIJE U INSTITUCIJAMA BiH KOJI PROVODI CHJ MFT BiH

5.1. Svrha i osnova za obavljanje pregleda kvaliteta

Na osnovu čl. 24. i 25. Zakona o internoj reviziji institucija BiH ("Službeni glasnik BiH" br. 27/08 i 32/12) kojim je CHJ MFT BiH ovlaštena za razvoj interne revizije u institucijama BiH i zadužena za primjenu Standarda interne revizije i Etičkog kodeksa, kao i za nadzor nad provođenjem svih primjenjivih regulativa za internu reviziju od strane jedinica za internu reviziju i izvještavanje o pomenutim aktivnostima, a u skladu s članom 12. Pravilnika o provođenju osiguranja i unapređenja kvaliteta interne revizije u institucijama BiH ("Službeni glasnik BiH" broj 74/21) (dalje u tekstu: "Pravilnik") CHJ MFT BiH obavlja pregled kvaliteta interne revizije u institucijama BiH.

Pregled kvaliteta interne revizije u institucijama BiH (dalje u tekstu: "pregled kvaliteta") podrazumijeva preglede koje obavlja CHJ MFT BiH u svrhu praćenja primjene i poštivanja relevantnih propisa od strane jedinica interne revizije, što uključuje i utvrđivanje nivoa usklađenosti aktivnosti interne revizije s propisima iz oblasti interne revizije, te predlaganja i odgovarajućih mjera i korektivnih aktivnosti radi daljnjeg unapređenja i razvoja interne revizije.

Pregled kvaliteta koji provodi CHJ MFT BiH, u skladu s Pravilnikom, sastoji se od:

a) **Godišnjeg pregleda kvaliteta** - obavlja se na osnovu uvida u dokumentaciju dostavljenu od strane jedinica interne revizije u svrhu prikupljanja informacija neophodnih za provođenje aktivnosti iz nadležnosti CHJ MFT BiH kao što su: planiranje i organiziranje obuka za interne revizore, daljnji razvoj i unapređenje propisa i metodologije rada za interne revizore u institucijama BiH, izvještavanje Vijeća ministara BiH, izrada godišnjeg plana CHJ MFT BiH za obavljanje periodičnog pregleda kvaliteta aktivnosti interne revizije i druge aktivnosti usmjerene na daljnji razvoj funkcije interne revizije u institucijama BiH.

b) **Periodičnog pregleda kvaliteta** - provodi se "na terenu" na osnovu uvida u dokumentaciju jedinica interne revizije, uključujući i dokumentaciju koja je priložena u PIFC aplikaciji te drugu dokumentaciju kojom raspolaže institucija u vezi s obavljanjem interne revizije, kao i razgovora s osobljem JIR, rukovodstvom i zaposlenima u institucijama u kojima JIR pruža usluge interne revizije, u svrhu:

- utvrđivanja nivoa usklađenosti aktivnosti interne revizije sa propisima iz oblasti interne revizije,
- davanja preporuka za unapređenje rada jedinica interne revizije, ukoliko je to potrebno, na osnovu nalaza i zaključaka pregleda,
- prikupljanja informacija za daljnji razvoj i unapređenje propisa i metodologije rada interne revizije,
- koordinacije rada jedinica interne revizije,
- predlaganja mjera institucijama BiH i Vijeću ministara BiH, koje imaju sistemski značaj za održavanje ugleda i daljnji razvoj interne revizije u institucijama BiH, radi otklanjanja uočenih nedostataka tokom pregleda i
- izvještavanje Vijeća ministara BiH.

S obzirom na to da je Pravilnik stupio na snagu 01. januara 2022. godine, ovo je treća godina u kojoj CHJ MFT BiH provodi pregled kvaliteta na način kako je to predviđeno odredbama Pravilnika kojima je uređena ova oblast. Rezultati izvršenog pregleda navedeni su u tački 5.2. i 5.3. Izvještaja.

U skladu s Pravilnikom CHJ MFT BiH je u izvještajnom periodu donijela *Plan za obavljanje periodičnog pregleda kvaliteta aktivnosti jedinica interne revizije u institucijama BiH za 2025. godinu* u kojem su, na osnovu ispunjenosti kriterija definiranih Pravilnikom i u skladu s raspoloživim kapacitetima CHJ MFT BiH, utvrđene jedinice interne revizije u kojima će biti proveden periodični pregled kvaliteta, a to su: JIR Ministarstva civilnih poslova BiH i JIR Agencije za identifikacione dokumente, evidenciju i razmjenu podataka BiH. Navedeni plan objavljen je na internet stranici MFT BiH u dijelu koji se odnosi na CHJ MFT BiH.

Nakon što provede periodični pregled kvaliteta CHJ MFT BiH je obavezna, u skladu s Pravilnikom, dostaviti izvještaj o obavljenom periodičnom pregledu CHJ MFT BiH rukovodiocu institucije i rukovodiocu jedinice interne revizije. O rezultatima obavljenih periodičnih pregleda CHJ MFT BiH sumarno izvještava u posebnom poglavlju Godišnjeg konsolidiranog izvještaja interne revizije za predmetnu godinu. S tim u vezi ističemo da su rezultati periodičnog pregleda izvršenog u 2024. godini sadržani u tački 5.3. ovog izvještaja.

Napominjemo da pregledi koje provodi CHJ MFT BiH nisu zamjena za propisane povremene eksterne ocjene koje trebaju provoditi kvalificirani nezavisni ocjenjivači izvan organizacije, kako je to definirano Zakonom o internoj reviziji institucija BiH, Standardima interne revizije i Pravilnikom o provođenju osiguranja i unapređenja kvaliteta interne revizije u institucijama BiH. Kako je CHJ MFT BiH nezaobilazan dio sistema interne revizije i kao tijelo koje je odgovorno za izradu i provođenje metodologije interne revizije, uvid u kvalitet rada jedinica interne revizije koji vrši CHJ MFT BiH ne može se smatrati u potpunosti nezavisnim, ali se isti provodi radi davanja smjernica i preporuka za unapređenje rada jedinica interne revizije.

5.2. Rezultati godišnjeg pregleda kvaliteta

Na osnovu podataka koje je dostavilo 19 jedinica interne revizije¹⁰⁹ za potrebe izrade Godišnjeg konsolidiranog izvještaja interne revizije za 2024. godinu, CHJ MFT BiH je, u skladu s članom 14. Pravilnika, izvršila godišnji pregled kvaliteta koji je obuhvatio:

- a) *provjeru da li su sačinjeni i blagovremeno potpisani propisani akti kojima se definira pružanje usluga interne revizije u institucijama BiH,*
- b) *analizu poštivanja propisa prilikom izrade strateških i godišnjih planova interne revizije, kao i njihovog provođenja,*
- c) *analizu stepena realizacije preporuka, te, ukoliko su dostupni, i podataka o efektima rada interne revizije,*
- d) *analizu efikasnosti i efektivnosti rada jedinica interne revizije na osnovu primjera dobre prakse,*
- e) *analizu poštivanja propisa iz oblasti kontinuirane profesionalne edukacije internih revizora u institucijama BiH,*
- f) *analizu poštivanja propisa kojima se regulira oblast osiguranja i unapređenja kvaliteta, te provođenja pripadajućih korektivnih planova aktivnosti,*
- g) *drugih podataka i izvještaja koji su jedinice interne revizije obavezne sačiniti i dostavljati CHJ MFT BiH na osnovu Zakona i podzakonskih propisa.*

U nastavku je dat pregled rezultata provednog godišnjeg pregleda prema pojedinim područjima provjere, koji su prethodno navedeni.

¹⁰⁹ Godišnji izvještaj interne revizije za 2024. godinu dostavilo je 19 od ukupno 20 JIR – BHANSA isti nije dostavila CHJ.

a) Uspostavljanje interne revizije – analiza da li su sačinjeni i blagovremeno potpisani propisani akti kojima se definira način uspostavljanja i pružanja usluga interne revizije u institucijama BiH (Sporazum o vršenju funkcije interne revizije i Povelja interne revizije)

Na osnovu podataka i dokumentacije koje su jedinice interne revizije dostavile CHJ MFT BiH u prethodnom periodu utvrdili smo da je Povelju interne revizije donijelo ukupno 76 institucija, u skladu s članom 3. Odluke, kao i javno preduzeće Radio-televizija BiH (BHRT). Sporazum o vršenju funkcije interne revizije s nadležnom jedinicom interne revizije, potpisalo je ukupno 57 institucija.

Sadržaj važećih sporazuma i povelja, koje su donijele jedinice interne revizije institucija BiH, usklađen je sa sadržajem Povelje interne revizije u institucijama BiH ("Službeni glasnik BiH" broj 30/18) i Okvirnim tekstom Sporazuma o vršenju funkcije interne revizije u institucijama BiH ("Službeni glasnik BiH" broj 32/18) koje je odlukom objavila CHJ MFT BiH.

Na osnovu navedenih podataka i evidencije kojom raspolaže CHJ MFT BiH, možemo konstatirati da do perioda izrade ovog izvještaja dvije institucije nisu zaključile Sporazum o vršenju funkcije interne revizije s nadležnom jedinicom interne revizije i donijele Povelju interne revizije, a to su: Predsjedništvo BiH i Ustavni sud BiH. Članom 3. i članom 7. Odluke o kriterijima za uspostavljanje jedinica interne revizije u institucijama BiH¹¹⁰ definirano je da funkciju interne revizije u Predsjedništvu BiH vrši Jedinica za internu reviziju Ministarstva finansija i trezora BiH, dok je članom 14. Odluke definirano je da će Ustavni sud BiH samostalno ocijeniti potrebu za vršenjem funkcije interne revizije i izabrati jedinicu interne revizije.

Napominjemo da je u cilju uspostavljanja i očuvanja dostignutog nivoa razvoja sistema funkcionalno nezavisne interne revizije koji se, između ostalog, temelji i na poštovanju principa "3E"¹¹¹ i "vrijednost za novac", neophodno poštivanje ovih temeljnih principa od strane svih institucija na koje se odnose propisi o internoj reviziji.

Kako bi se u potpunosti uspostavila funkcija interne revizije u svim budžetskim korisnicima, CHJ MFT BiH daje sljedeću preporuku Predsjedništvu BiH.

Preporuka:

1. Preporučujemo Predsjedništvu BiH da potpiše Sporazum o vršenju funkcije interne revizije i Povelju interne revizije s Jedinicom interne revizije Ministarstva finansija i trezora BiH.

b) Strateški i godišnji planovi rada interne revizije – analiza poštivanja propisa prilikom izrade planskih dokumenata i njihovog provođenja

Uvidom u dostavljenu dokumentaciju i izvještaje JIR za 2024. godinu utvrdili smo da Strateški i Godišnji plan interne revizije za 2024. godinu nisu blagovremeno donijele sljedeće jedinice interne revizije:

- JIR Granične policije BiH:
 - *Strateški i Godišnji plan interne revizije za GP BiH doneseni su s kašnjenjem više od mjesec dana (doneseni polovinom februara 2024. godine)*
- JIR Ministarstvo odbrane BiH:
 - *Strateški i Godišnji plan interne revizije za MO BiH doneseni su s kašnjenjem od mjesec dana (doneseni krajem januara 2024. godine)*
- JIR Ministarstva sigurnosti BiH:

¹¹⁰ "Službeni glasnik BiH" broj 77/24 od 31.10.2024. godine

¹¹¹ Ekonomičnost, efikasnost i efektivnost.

- *Godišnji plan interne revizije za MSB BiH donesen je s kašnjenjem od mjesec i po dana (donesen polovinom februara 2024. godine)¹¹² i obuhvata aktivnosti koje nisu u skladu s aktivnostima i poslovima interne revizije. Tačnije, u Godišnjem planu interne revizije za 2024. godinu JIR MSB BiH u tabeli dinamike izvršenja planiranih revizija navodi aktivnosti pod nazivom: "Učešće u radu kabineta i svih sektora" i "Izvještavanje i planiranje" što je u suprotnosti s definicijom interne revizije i odredbama Etičkog kodeksa..*
- JIR Parlamentarne skupštine BiH:
 - *Strateški i Godišnji plan interne revizije za Parlamentarnu skupštinu BiH, Agenciju za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije i Instituciju ombudsmena za ljudska prava BiH doneseni su sa kašnjenjem od mjesec do mjesec i po dana (doneseni krajem januara, odnosno polovinom februara 2024. godine).*
- JIR Službe za zajedničke poslove institucija BiH:
 - *Strateški i Godišnji plan interne revizije za Službu za zajedničke poslove institucija BiH doneseni su s kašnjenjem oko mjesec dana (SP IR odobren je krajem januara 2024. godine, a GP IR početkom februara 2024);*
- JIR Ministarstva civilnih poslova BiH blagovremeno je donijela Godišnji plan interne revizije za Centar za uklanjanje mina u BiH – BHMIC (do 31. decembra), ali je isti odobren od rukovodioca institucije s manjim kašnjenjem (u januaru 2024. godine).
- JIR Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH blagovremeno je donijela Godišnji plan interne revizije za Vijeće za državnu pomoć BiH, ali je isti odobren od rukovodioca institucije tek polovinom februara 2024. godine.

Skrećemo pažnju da je blagovremeno donošenje planova rada interne revizije jedan od ključnih preduslova za nesmetan rad interne revizije u njenom punom kapacitetu kako bi dala svoj puni doprinos unapređenju upravljačkih i kontrolnih mehanizama u područjima koja su predmet revidiranja. Također, napominjemo da su rukovodioci JIR obavezni "na vrijeme" pripremiti i dostaviti na odobrenje nacrt plana rada kako bi bili odobreni najkasnije do 31. decembra tekuće za narednu godinu.¹¹³

Uvidom u dostavljenu dokumentaciju jedinica interne revizije za 2024. godinu, utvrdili smo da i dalje postoji značajan prostor za poboljšanjima kod planiranja rada interne revizije, a koje, u skladu sa Standardima interne revizije, mora biti zasnovano na argumentiranoj i dokumentiranoj procjeni rizika. Generalno, opći zaključak koji smo stekli na osnovu dostavljene dokumentacije jeste da veći broj jedinica interne revizije nedovoljno posvećuje pažnju ovom segmentu rada. U dostavljenim procjenama rizika interne revizije uočili smo neke nedostatke kao npr. to da nije navedeno obrazloženje za brojčano iskazani rang rizika ili nedostaje obrazloženje uzroka i posljedice rizika i sl.

Ukoliko planiranje revizorskih angažmana nije zasnovano na upravljanju rizicima i/ili provođenje planiranih revizija nije izvršeno u skladu sa zahtjevima koji nalažu dužnu pažnju, može doći do izostanka "dodate vrijednosti" interne revizije u unapređenju poslovanja institucija.

Imajući u vidu prethodno navedene uočene nedostatke, skrećemo pažnju jedinicama interne revizije da je potrebno planove rada pripremati u predviđenim obrascima koji su sadržani u Priručniku za internu reviziju (OB-1SP i OB - 1GP) i PIFC aplikaciji kako bi se osiguralo da isti sadrže sve propisane elemente (procjene rizika, razradu utvrđenog rizika kroz glavna pitanja revizije, obim i cilj revizije, revizorske metode, period provođenja, revizorski tim i dr).

¹¹² Strateški plan JIR Ministarstva sigurnosti BiH za 2024 – 2026. godinu je donesen 31.12.2023. godine.

¹¹³ Priručnik za internu reviziju u institucijama BiH, tačka 3. – *Strateško i godišnje planiranje interne revizije.*

Dodatno skrećemo pažnju da se prilikom formuliranja rizika isti moraju formulirati na način kako je to predviđeno Smjernicama za upravljanje rizicima – verzija 2, koju je izdala CHJ MFT BiH (da je vidljiv uzrok i posljedica).

U svrhu dosljedne primjene metodologije rada interne revizije u institucijama BiH dajemo sljedeće preporuke jedinicama interne revizije:

Preporuke:

2. Preporučuje se jedinicama interne revizije da dosljedno primjenjuju propisanu metodologiju rada kojom je precizno utvrđen sadržaj i rok za izradu planova rada interne revizije (31. decembar), a u cilju njihovog blagovremenog donošenja kontinuirano jačaju saradnju s rukovodstvom institucije.
3. Preporučuje se jedinicama interne revizije da u svojim planovima rada dokumentiraju i obrazlože izvršene procjene rizika na osnovu kojih su planirana područja revidiranja, te da se prilikom formuliranja rizika pridržavaju Smjernica za upravljanje rizicima koje je donijela CHJ MFT BiH.

c) Realizacija preporuka interne revizije – analiza stepena realizacije preporuka i mjerljivih efekata preporuka, ukoliko su isti utvrđeni

U tabeli broj 4. ovog izvještaja prikazani su, na osnovu podataka iz godišnjih izvještaja jedinica interne revizije za izvještajni period, podaci o ukupnom broju datih preporuka i stepenu njihove realizacije za svaku od institucija u kojoj je vršena interna revizija u protekle dvije godine.

S obzirom na to da za većinu preporuka datih u 2024. godini nije istekao rok za realizaciju, analiza stepena realizacije preporuka interne revizije izvršena je samo za preporuke date u 2023. godini.

U nastavku navodimo status realizacije ukupno date 481 preporuke u 37 institucija BiH, u kojima je u 2023. godini vršena revizija:

- 250 preporuka je realizirano (52%),
- 70 preporuka je djelimično realizirano (14,5%),
- za 68 preporuka (ili 14% preporuka) još nije istekao rok za realizaciju i za njih je interna revizija obavezna pratiti njihovo provođenje u narednom periodu.

Procenat nerealiziranih preporuka u ukupnom broju preporuka datih u 2023. godini, koji iznosi 18,5% (89 od 481) predstavlja procentualno skoro pa jednak iznos u odnosu na realizaciju preporuka datih u 2022. godini, kada je bilo 18% nerealiziranih preporuka (nerealizirane 64 preporuke od ukupno 348 datih¹¹⁴). Ovaj podatak ukazuje na to da postoji prostor za poboljšanje, kada je riječ o realizaciji preporuka, a posebno u onim institucijama u kojima je najslabija realizacija preporuka interne revizije datih u 2023. godini, a to su: Ministarstvo civilnih poslova BiH, (80% nerealiziranih preporuka), Komisija za očuvanje nacionalnih spomenika BiH (50% nerealiziranih preporuka), Ministarstvo vanjskih poslova BiH (45% nerealiziranih preporuka) i Radio – televiziji BiH (42% nerealiziranih preporuka).

Napominjemo da je neophodno da interna revizija kontinuirano upućuje na razmatranje i rješavanje neprovedenih preporuka kroz izvještaje o naknadnom pregledu kojim se utvrđuje stepen realizacije preporuka i efekti koji su postignuti kroz realizaciju preporuka, uključujući i mjerljive finansijske efekte¹¹⁵, i kroz godišnje izvještavanje rukovodioca institucije koje će sadržati i pitanja o značajnim rizicima i problemima u kontrolama, ali i kroz saopštavanje i razmatranje ove problematike s rukovodstvom na kolegijima i sastancima.

¹¹⁴ Podaci dostupni u Godišnjem konsolidiranom izvještaju interne revizije za 2023. godinu (str. 45).

¹¹⁵ Na primjer: veća naplata prihoda, veći povrat sredstava u budžet, smanjenje određenih kategorija rashoda i dr.

Preporuke:

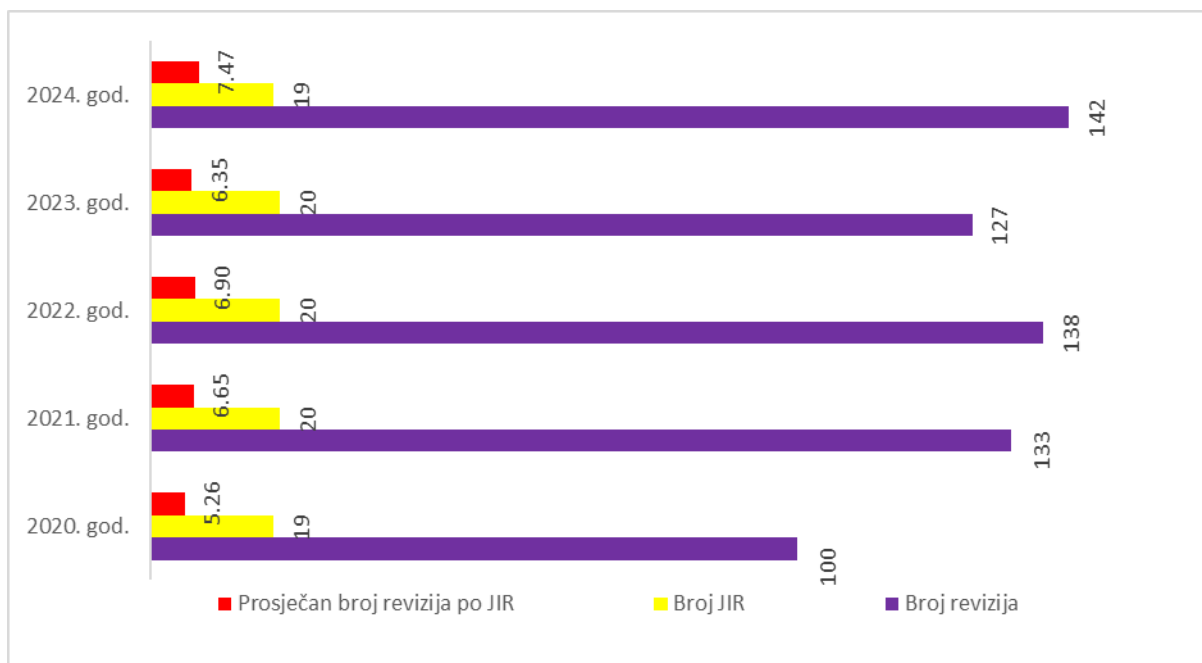
4. Preporučuje se rukovodiocima institucija BiH da u saradnji s nadležnim jedinicama interne revizije aktivno učestvuju u postupku realizacije prihvaćenih preporuka interne revizije s ciljem otklanjanja uočenih slabosti i nepravilnosti u sistemu internih kontrola, a sve u cilju zakonitog i svrsishodnog korištenja budžetskih sredstava.
5. Preporučuje se JIR Ministarstva sigurnosti BiH da Godišnji plan rada interne revizije sačinjava u skladu s relevantnim propisima interne revizije, poštujući mandat interne revizije i poslove za koje je interna revizija nadležna.

d) Efikasnost i efektivnost rada JIR-a – analiza na osnovu godišnjih izvještaja o radu jedinica interne revizije za prethodni period

U tabelarnom pregledu broj 7. ovog izvještaja prikazani su podaci pojedinačno za svaku jedinicu interne revizije koliko je izvršila revizija u 2024. godini i dala preporuka, dok su u tabelarnom pregledu broj 3. sadržani detaljni podaci o predmetu revizija, institucijama u kojim su provedene revizije i vrsti revizija (redovne, *ad hoc* i naknadne).

U narednom grafičkom prikazu dati su podaci na godišnjem nivou, za period 2020-2024. godina, o ukupnom broju provedenih revizija, broju uspostavljenih jedinica interne revizije i prosječnom broju provedenih revizija po jedinici interne revizije. Detaljni podaci dostupni su u godišnjim konsolidiranim izvještajima interne revizije institucija BiH, koji su objavljeni na internet stranici Ministarstva finansija i trezora BiH, u dijelu koji se odnosi na CHJ MFT BiH (www.mft.gov.ba)

Grafički prikaz broj 6.

Na osnovu prethodno navedenih pokazatelja uočava se, da je u ovom izvještajnom periodu evidentan porast broja provedenih revizija u odnosu na prethodne godine (2020-2023), a koji je, na neki način i očekivan s obzirom na to da je došlo do povećanja ukupnog broja osoblja na osnovu kadrovske popunjavanja jedinica (sa 40¹¹⁶ u 2020. godini broj osoblja je povećan na 45, na dan 31.12.2024).

Prosječan broj provedenih revizija po jedinici interne revizije u posmatranom periodu kretao se u rasponu od 5,26 revizija (2020) do 7,47 (2024) po jedinici interne revizije. Ovdje je važno napomenuti da su u broj ukupno provedenih revizija uključene i naknadne revizije koje, napominjemo, nisu zaseban revizorski angažman, nego nastavak prethodno provedenih revizija. Naknadne revizije interna revizija provodi u svrhu praćenja rezultata o kojima je podnesen izvještaj rukovodstvu institucije.

Polazeći od ovih pokazatelja i raspoloživih kapaciteta jedinica interne revizije, rukovodioci jedinica interne revizije moraju kontinuirano težiti većoj efikasnosti i efektivnosti, na nivou jedinice interne revizije, i na nivou prosjeka (po revizoru). Podsjećamo na to da su zahtjevi u vezi načina provođenja internog ocjenjivanja, a koje obuhvata i planiranje i praćenje učinka interne revizije, detaljno pojašnjeni u propisima koji uređuju ovu oblast¹¹⁷. Također, podsjećamo da se prilikom planiranja rada JIR, u svrhu poboljšanja učinka, mogu koristiti i podaci iz godišnjih konsolidiranih izvještaja interne revizije u institucijama BiH (tačka 4.5) o prosječnom broju izvršenih revizorskih angažmana po revizoru, na nivou pojedinačne JIR, i na nivou svih jedinica u institucijama BiH.

Posebno skrećemo pažnju jedinicama interne revizije koje su realizirale manje od kumulativnog godišnjeg prosjeka revizija po JIR, kao što je to slučaj s Jedinicom interne revizije Ministarstva sigurnosti BiH koja je u 2024. godini provela samo jednu reviziju (podaci dostupni u tabeli br. 2. u okviru tačke 4.3. Izvještaja), da je neophodno u potpunosti koristiti raspoložive kapacitete JIR u svrhu poboljšanja učinka interne revizije.

Kako bi se u narednom periodu vodilo računa o efikasnosti učinka jedinica interne revizije dajemo sljedeću preporuku:

Preporuka:

6. Preporučuje se rukovodiocima jedinica interne revizije i internim revizorima da uspostave neophodne procedure u okviru planiranja rada i internog ocjenjivanja kako bi se osigurala potpuna iskorištenost raspoloživih kapaciteta u svrhu poboljšanja efikasnosti i efektivnosti u radu.

e) Kontinuirana profesionalna edukacija internih revizora u institucijama BiH – analiza ispunjenosti obaveze KPE-a za izvještajni period

Na osnovu izvještaja o obavljenoj kontinuiranoj profesionalnoj edukaciji (KPE) internih revizora u jedinicama interne revizije, kao i zaprimljenih zahtjeva jedinica interne revizije za priznavanje obuka kao KPE, CHJ MFT BiH prati ispunjavanje obaveze usavršavanja znanja i vještina od strane internih revizora iz područja i oblasti definiranih propisima iz oblasti KPE.

¹¹⁶ Podaci iz Godišnjeg konsolidiranog izvještaja interne revizije za 2020. godinu, dostupnog na www.mft.gov.ba

¹¹⁷ Pravilnik o provođenju osiguranja i unapređenja kvaliteta interne revizije u institucijama BiH ("Službeni glasnik BiH" broj 74/21), Standardi interne revizije ("Službeni glasnik BiH" broj 93/17), Priručnik za internu reviziju u institucijama BiH ("Službeni glasnik BiH" broj 73/21).

Ovim propisima definiran je način i postupak ispunjavanja obaveze kontinuirane profesionalne edukacije internih revizora u institucijama BiH da bi se kroz održavanje nivoa stručnosti i daljnjeg profesionalnog razvoja internih revizora unaprijedio kvalitet usluga koje pružaju.

Od ukupnog broja zaposlenih u jedinicama interne revizije u institucijama BiH, uključujući i zaposlene u CHJ MFT BiH koji rade na poslovima uspostavljanja i razvoja sistema i vršenja funkcije interne revizije (47¹¹⁸), u izvještajnom periodu obaveza kontinuirane profesionalne edukacije odnosila se na 46 zaposlenih. Obavezi kontinuirane profesionalne edukacije ne podliježu novozaposleni interni revizori u prvoj godini zasnivanja radnog odnosa, a tokom 2024. godine zaposlen je jedan novi interni revizor. Na osnovu dostavljenih izvještaja o kontinuiranoj profesionalnoj edukaciji internih revizora u institucijama BiH za 2024. godinu, utvrđeno je da su svi zaposleni ispunili ovu obavezu u skladu s relevantnim propisima, osim internog revizora u Jedinici interne revizije Parlamentarne skupštine BiH.

Jedinice interne revizije su u svojim godišnjim izvještajima izvijestile da su donijele godišnje planove obuka, te da su, u skladu s odobrenim planovima obuka internih revizora od strane rukovodilaca institucija, osigurana i potrebna sredstva za njihovo pohađanje u svim institucijama.

Napominjemo da sticanje odgovarajućeg stručnog obrazovanja, sertifikata, treninga i obavljanje drugih vidova propisane edukacije pomaže internim revizorima da razvijaju nivo vještina i iskustava koji se zahtjevaju kako bi stručno obavljali svoje profesionalne obaveze, te time doprinijeli unapređenju poslovanja organizacije. Ukoliko interni revizori ne posjeduju dovoljno znanja i vještine potrebne za kvalitetno izvršavanje njihovih dužnosti, može se dovesti u pitanje da li su angažmani internih revizora obavljani stručno i da li doprinose unapređenju upravljačkih i kontrolnih mehanizama, dajući preporuke i savjete u vezi s aktivnostima koje su predmet revidiranja.

Imajući u vidu značaj kontinuirane profesionalne edukacije na kvalitet usluga koje pruža interna revizija, CHJ MFT BiH daje sljedeće preporuke:

Preporuke:

7. Preporučuje se rukovodstvu institucija i rukovodiocima jedinica interne revizije da planiraju i osiguraju potrebne uslove za provođenje kontinuirane profesionalne edukacije internih revizora kako bi interni revizori bili u mogućnosti da kontinuirano unapređuju svoje znanje i vještine potrebne za stručno i kvalitetno pružanje usluga interne revizije.
8. Preporučuje se Jedinici interne revizije Parlamentarne skupštine BiH da adekvatno ispunjavaju obavezu usavršavanja znanja i vještina iz područja i oblasti definiranih propisima iz oblasti KPE, da bi kroz održavanje nivoa stručnosti i daljnjeg profesionalnog razvoja unaprijedili kvalitet usluga koje pružaju.

f) Osiguranje i unapređenje kvaliteta interne revizije - analiza poštivanja propisa kojima se regulira ova oblast i provođenja pripadajućih korektivnih planova aktivnosti

U skladu s Pravilnikom o provođenju osiguranja i unapređenja kvaliteta interne revizije u institucijama BiH ("Službeni glasnik BiH" broj 74/21), jedinice interne revizije su obavezne donijeti program osiguranja i unapređenja kvaliteta u kojem su sadržani podaci o aktivnostima koje se planiraju provesti u godini na koju se program odnosi kako bi se osigurao zahtijevani kvalitet u funkcioniranju interne revizije.

¹¹⁸ U ovaj broj je uključeno i dvoje zaposlenih u Odsjeku za razvoj sistema interne revizije CHJ MFT BiH.

O provedenim mjerama i aktivnostima na unapređenju funkcioniranja interne revizije jedinice interne revizije su obavezne izvještavati rukovodioca institucije i CHJ MFT BiH kroz izvještaj o programu osiguranja i unapređenja kvalitata.

Od 19 jedinica interne revizije¹¹⁹ njih 18 (95%) dostavilo je CHJ MFT BiH izvještaj o programu osiguranja i unapređenja kvaliteta za izvještajni period u kojem su sadržani rezultati i zaključci provedene kontrole od strane rukovodioca JIR zajedno s planovima aktivnosti na daljem unapređenju funkcije interne revizije. Izvještaj za predmetnu godinu nije dostavila JIR Ministarstva sigurnosti BiH.

Pravilnikom o provođenju osiguranja i unapređenja interne revizije predviđeno je da se periodično samoocjenjivanje usklađenosti jedinice interne revizije provodi jednom u dvije godine, uz primjenu Upitnika koji je pripremila CHJ MFT BiH. Ovu obavezu, također, nije ispoštovala, uz prethodno navedenu JIR Ministarstva sigurnosti BiH, ni Jedinica interne revizije Ministarstva civilnih poslova BiH¹²⁰ s obzirom na to da nisu dostavile CHJ MFT BiH neophodnu dokumentaciju u svrhu dokumentiranja da su izvršile samoprocjenu na način kako je to predviđeno.

U skladu s navedenim konstatiramo da JIR Ministarstva sigurnosti BiH i JIR Ministarstva civilnih poslova BiH nisu primijenile relevantne propise i poduzele neophodne aktivnosti u svrhu osiguranja i unapređenja kvaliteta interne revizije.

Dodatno napominjemo da je Jedinica interne revizije Ministarstva civilnih poslova BiH kompletno kadrovski popunjena¹²¹.

Na osnovu analize dostavljenih izvještaja o programu osiguranja i unapređenja kvaliteta može se zaključiti da je za značajno veći broj područja i oblasti identificirana mogućnost za poboljšanjem od strane rukovodilaca jedinica interne revizije u odnosu na prethodnu godinu.

Ovaj podatak ohrabruje, jer se samo kroz objektivno sagledavanje i samoprocjenu može postići svrha internog ocjenjivanja, a čiji efekti će biti vidljivi u narednom periodu nakon provođenja akcionih planova u područjima u kojim su identificirane mogućnosti za poboljšanjem.

U skladu s navedenim zapažanjima dajemo sljedeće preporuke:

Preporuke:

9. Preporučuje se Jedinici interne revizije Ministarstva sigurnosti BiH i Jedinici interne revizije Ministarstva civilnih poslova BiH da se u potpunosti pridržavaju propisa kojima je uređena oblast kontrole kvaliteta, sačine izvještaje uz primjenu predviđenih obrazaca i kontrolnih pitanja kroz definirani Upitnik i dostave rukovodiocu institucije i Centralnoj harmonizacijskoj jedinici Ministarstva finansija i trezora BiH.
10. Preporučuje se jedinicama interne revizije da, u skladu s relevantnim propisima, blagovremeno, odnosno početkom godine donose program osiguranja i unapređenja kvaliteta interne revizije u kojem su sadržani podaci o aktivnostima koje se planiraju provesti u godini na koju se program odnosi kako bi se osigurao zahtijevani kvalitet u funkcioniranju interne revizije.

¹¹⁹ Interna revizija BHANSA-e nije dostavila CHJ MFT BiH MFT BiH svoj Godišnji izvještaj interne revizije za 2024. godinu, pa samim tim ni Izvještaj o programu osiguranja i unapređenja kvaliteta interne revizije.

¹²⁰ JIR MCP BiH je u svom Izvještaju o programu osiguranja i unapređenja kvaliteta za 2024. godinu konstatirala da je ova JIR izvršila interno ocjenjivanje putem stalnog nadzora učinka aktivnosti interne revizije od strane rukovodioca JIR i kroz Upitnik za revidirani subjekat, odnosno da su periodični pregledi izvršeni kroz ocjenjivanje od strane revidiranih subjekata.

¹²¹ U JIR MCP BiH popunjene su sve tri sistematizacijom predviđene pozicije (rukovodilac JIR i dva interna revizora).

g) Analiza ostalih podataka i izvještaja koje su JIR obavezne sačiniti i dostavljati CHJ MFT BiH na osnovu Zakona i podzakonskih propisa

Na osnovu podataka i dokumentacije o osoblju interne revizije koje jedinice interne revizije u institucijama BiH dostavljaju CHJ MFT BiH konstatiramo da svi zaposleni interni revizori u institucijama BiH ispunjavaju uslove propisane Zakonom o internoj reviziji institucija BiH i Pravilnikom o zapošljavanju internih revizora u institucijama BiH.

Jedinice interne revizije dostavljaju CHJ MFT BiH i informacije i podatke o načinu organizacije interne revizije, opisu poslova i uslova za zapošljavanje u jedinicama interne revizije, zadacima i ovlaštenjima interne revizije, a što dokumentiraju dostavljanjem izvoda iz pravilnika o unutrašnjoj organizaciji u dijelu koji se odnosi na internu reviziju, potpisanim Poveljama interne revizije i Sporazumima o vršenju funkcije interne revizije. Na osnovu ovih podataka CHJ MFT BiH prati usklađenost s relevantnim propisima postojeće organizacije interne revizije, uključujući njena ovlaštenja, odgovornosti, djelokrug rada, način odobravanja planova i izvještavanja.

Na osnovu dostavljenih podataka konstatiramo da su opisi poslova i organizaciono uspostavljanje interne revizije usklađeni s relevantnim propisima u 18 od ukupno uspostavljenih 20 jedinica interne revizije¹²². Naime, zaključno s 31.12.2024. godine ukupno dvije institucije nemaju usklađen pravilnik o unutrašnjoj organizaciji u dijelu koji se odnosi na internu reviziju s propisima iz oblasti interne revizije u institucijama BiH. To su Direkcija za koordinaciju policijskih tijela BiH i Agencija za pružanje usluga u zračnoj plovidbi (BHANSA).¹²³

Podaci o popunjenosti jedinica interne revizije dati su u okviru tabele broj 1. ovog izvještaja. Zaključno s 31.12.2024. godine od ukupno 20 jedinica interne revizije 14 je u potpunosti kadrovski popunjeno. Jedinica interne revizije nije u potpunosti kadrovski popunjena, u skladu sa sistematiziranim brojem izvršilaca, u Ministarstvu odbrane BiH, Ministarstvu sigurnosti BiH i Graničnoj policiji BiH. U Direkciji za koordinaciju policijskih tijela BiH i Agenciji za pružanje usluga u zračnoj plovidbi BiH nisu uspostavljene jedinice interne revizije i nemaju popunjen predviđeni broj osoblja interne revizije, u skladu s relevantnim propisima. Funkciju interne revizije u navedenim dvjema institucijama obavlja po jedan interni revizor na osnovu pravilnika o unutrašnjoj organizaciji koji, u dijelu koji se odnosi na internu reviziju, nije usklađen s propisima iz oblasti interne revizije u institucijama BiH. S tim u vezi posebno ističemo činjenicu da se ne može očekivati ista pokrivenost područja poslovanja institucije revizijama u institucijama za koje su nadležne jedinice koje nisu u potpunosti kadrovski popunjene kao u institucijama u kojima usluge interne revizije pružaju kadrovski u potpunosti popunjene jedinice. Ovo svakako može imati uticaj i na veću izloženost neotkrivanju značajnih rizika koji mogu ugroziti poslovanje institucije.

Na osnovu podataka iz godišnjih izvještaja jedinica interne revizije CHJ MFT BiH je obaviještena da je u izvještajnom periodu u dvije institucije (Službi za zajedničke poslove institucija BiH i Ministarstvu vanjskih poslova BiH) interna revizija uočila određene nepravilnosti. JIR Službe za zajedničke poslove institucija BiH je u svom Godišnjem izvještaju za 2024. godinu navela da su prilikom provođenja revizija uočene manjkavosti sistema koje, ne moraju nužno, ali mogu ukazivati na potencijalne nepravilnosti i to:

- u sistemu javnih nabavki i
- u sistemu internih kontrola.

¹²² U ovaj broj uključeno je i javno preduzeće Radio-televizija BiH, koje je uspostavilo JIR u skladu s relevantnim propisima.

¹²³ S obzirom na to da interna revizija BHANSA-e nije dostavila CHJ MFT BiH svoj Godišnji izvještaj interne revizije za 2024. godinu ne raspoložemo podacima o eventualnim novim aktivnostima na uspostavljanju interne revizije u skladu s relevantnim propisima.

JIR Ministarstva vanjskih poslova je u svom Godišnjem izvještaju za 2024. godinu navela da je tokom provođenja revizije "Revizija poslovanja Generalnog konzulata BiH u Frankfurtu" utvrdila nepravilnosti u smislu rukovođenja diplomatsko – konzularnim predstavništvom, organizacijom rada, postupanja po rješenjima, nalogima i instrukcijama Ministarstva, te da je, u vezi s navedenim, rukovodilac JIR obavijestio ministra posebnom informacijom.

Kada je riječ o primjeni metodologije rada interne revizije u institucijama BiH, važno je napomenuti da je interna revizija u institucijama BiH počela u toku 2023. godine koristiti PIFC aplikaciju, ali nažalost ne u kontinuitetu. PIFC aplikacija je razvijena u okviru Projekta EU "PIFC-3" u svrhu unapređenja FUK-a i interne revizije u javnom sektoru BiH, a ista je pripremljena u skladu sa zahtjevima Standarda interne revizije kao sastavni dio metodologije rada interne revizije, a čijom primjenom se potvrđuje usklađenost sa Standardima i dosljedna primjena metodologijom predviđenih procedura i postupaka.

U izvještajnoj 2024. godini CHJ MFT BiH, ali i svi korisnici PIFC aplikacije, suočili su se s brojnim izazovima i poteškoćama, prvenstveno u vezi s funkcioniranjem PIFC aplikacije uzrokovano održavanjem servera na kojem je instalirana Aplikacija. CHJ MFT BiH je poduzela neophodne aktivnosti u saradnji sa stručnim službama Ministarstva finansija i trezora BiH kako bi se našlo adekvatno rješenje za otklanjanje zastoja u korištenju Aplikacije do kojeg je došlo početkom februara 2024. godine.

Nakon što je u novembru 2024. godine CHJ MFT BiH okončala postupak javne nabavke za pružanje usluga održavanja PIFC aplikacije, CHJ MFT BiH je s odabranim ponuđačem zaključila Ugovor o pružanju usluga održavanja PIFC aplikacije (20.12.2024.) i Ugovor o pružanju usluga najma *Cloud* infrastrukture (27.12.2024.) za potrebe CHJ MFT BiH. U januaru 2025. godine provedene su, od strane odabranog pružaoca usluge za održavanje Aplikacije i stručne službe MFT BiH, potrebne aktivnosti na osiguranju funkcioniranja Aplikacije. U momentu izrade ovog izvještaja Aplikacija je ponovo u funkciji i istu su obavezni koristiti interni revizori u institucijama BiH u svom radu. Time je omogućena i realizacija ciljeva i zadataka utvrđenih Strategijom razvoja sistema internih finansijskih kontrola u institucijama BiH za 2020-2025. godinu¹²⁴, kojim je definirana neophodnost izrade aplikacije u svrhu osiguranja kvaliteta i informatičke podrške internoj reviziji u svrhu ispunjavanja Međunarodnih standarda, te unapređenja praćenja efektivnosti PIFC-a od strane CHJ MFT BiH i Vijeća ministara BiH.

U skladu s prethodno navedenim dajemo sljedeće preporuke:

Preporuke:

11. Preporučuje se Direkciji za koordinaciju policijskih tijela BiH i Agenciji za pružanje usluga u zračnoj plovidbi - BHANSA da poduzmu neophodne aktivnosti na izmjeni pravilnika o unutrašnjoj organizaciji, u dijelu koji se odnosi na internu reviziju, kako bi se stvorili neophodni uslovi za uspostavljanje i funkcioniranje interne revizije i u ovim dvjema institucijama u skladu s propisima koji uređuju ovu oblast.
12. Preporučuje se Ministarstvu odbrane BiH, Ministarstvu sigurnosti BiH i Graničnoj policiji BiH, u kojima nije u potpunosti popunjena jedinica interne revizije da, u saradnji sa Ministarstvom finansija i trezora BiH i Sektorom za budžet MFT BiH, poduzmu sve potrebne aktivnosti na zapošljavanju osoblja interne revizije u svrhu popunjavanja upražnjenih pozicija i omogućavanja nesmetanog obavljanja funkcije interne revizije, u skladu s propisima i u punom kapacitetu.

¹²⁴ Vijeće ministara BiH usvojilo je Strategiju na 8. sjedinici održanoj 11.06.2020. godine.

13. Preporučuje se Ministarstvu finansija i trezora BiH da, u saradnji s Centralnom harmonizacijskom jedinicom MFT BiH, osigura nesmetano funkcioniranje i rad PIFC aplikacije u institucijama BiH u kontinuitetu.
14. Preporučuje se svim jedinicama interne revizije u institucijama BiH da s dužnom profesionalnom pažnjom pristupaju svojim revizorskim angažmanima i adekvatno prate i uočavaju eventualne nepravilnosti i/ili prevare koje mogu rezultirati kriminalnim aktivnostima, kršenjem propisa ili disciplinskih procedura u instituciji/ma za koje je JIR nadležna pružati usluge interne revizije.

5.3. Periodični pregled kvaliteta

U izvještajnom periodu CHJ MFT BiH je, na osnovu Godišnjeg plana CHJ MFT BiH za obavljanje periodičnog pregleda kvaliteta aktivnosti jedinica interne revizije za 2024. godinu, a u skladu s Pravilnikom o provođenju osiguranja i unapređenja kvaliteta interne revizije u institucijama BiH (*"Službeni glasnik BiH" broj 74/21*), provela periodični pregled kvaliteta aktivnosti dvije jedinice interne revizije: JIR Parlamentarne skupštine BiH i JIR Državne agencije za istrage i zaštitu. Cilj obavljanja pregleda kvaliteta je da se utvrdi nivo usklađenosti aktivnosti jedinice interne revizije sa Zakonom o internoj reviziji institucija BiH (*"Službeni glasnik BiH" br. 27/08 i 32/12*), Standardima interne revizije (*"Službeni glasnik BiH" broj 93/17*), metodologijom rada i drugim propisima kojima je uređena oblast interne revizije u institucijama BiH.

Pregledom je obuhvaćeno cjelokupno vršenje poslova Jedinice interne revizije Parlamentarne skupštine BiH i Jedinice interne revizije Državne agencije za istrage i zaštitu u obimu koji je ocijenjen dovoljnim¹²⁵ za utvrđivanje nivoa usklađenosti s metodologijom i propisima o internoj reviziji, kao i dio koji se odnosi na uspostavljanje u kontekstu ispunjenosti zahtjeva relevantnih propisa.

Na osnovu obavljenog pregleda dokumentacije o revizorskim angažmanima koje su Jedinica interne revizije Parlamentarne skupštine BiH i Jedinica interne revizije Državne agencije za istrage i zaštitu izvršile u periodu 2021-2023. godine i prikupljenih informacija o načinu pružanja usluga interne revizije i njenom organizacionom uspostavljanju, te na osnovu toga dobijene prosječne ocjene, konstatirano je da se sveukupno mišljenje o usklađenosti rada i organizacione uspostave navedene dvije jedinice kvalificira kao „usklađeno“. U nastavku su dati osnovni podaci o izvršenim pregledima.

Periodični pregled u JIR Parlamentarna skupština BiH

Periodični pregled u JIR Parlamentarne skupštine BiH obavio je Tim za obavljanje pregleda imenovan Odlukom CHJ MFT BiH¹²⁶, u periodu april – august 2024. godine. Nacrt izvještaja o obavljenom periodičnom pregledu rada Jedinice interne revizije Parlamentarne skupštine BiH sačinjen je polovinom augusta 2024. godine. Nakon što je rukovodilac Jedinice interne revizije, u ostavljenom roku, dostavio izjašnjenje na Nacrt izvještaja, sačinjen je konačan Izvještaj koji je dostavljen sekretaru Zajedničke službe Parlamentarne skupštine BiH i rukovodiocu Jedinice interne revizije.

¹²⁵ Pregled je izvršen na bazi uzorka, kojim je u JIR Parlamentarne skupštine BiH obuhvaćeno ukupno 38% revizorskih angažmana provedenih u periodu 2021-2023. godini (nisu uključeni revizorski angažmani za koje nisu okončane naknadne revizije do početka pregleda), dok je procenat pregledane revizorske dokumentacije u JIR SIPA za period 2021-2023. godina, iznosio oko 43% ukupno provedenih revizorskih angažmana.

¹²⁶ Broj: 02-1-16-7-179-1/24 od 16.04.2024. godine.

Sastavni dio Izvještaja je Plan aktivnosti za provođenje preporuka, koji je pripremio rukovodilac Jedinice interne revizije i odobrio sekretar Zajedničke službe Parlamentarne skupštine BiH. U skladu sa zaključcima izvršenog pregleda date su preporuke za daljnje unapređenje rada kojim je, između ostalog, preporučeno da se ulože dodatni naponi na iznalaženju adekvatnih rješenja za poboljšanje stepena realizacije preporuka interne revizije u institucijama u kojima nisu realizirane sve preporuke interne revizije.

U svrhu poduzimanja neophodnih aktivnosti na poboljšanju realizacije preporuka interne revizije CHJ MFT BiH je, nakon okončanog pregleda, uputila dopis Agenciji za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije, Instituciji ombudsmena za ljudska prava BiH i Centralnoj izbornoj komisiji BiH, za koje je ova jedinica nadležna pružati usluge interne revizije a u kojima nisu u potpunosti realizirane preporuke interne revizije. U predmetnom aktu CHJ MFT BiH je dostavila informaciju o ključnim zaključcima izvršenog pregleda zajedno s obavještenjem da je neophodno uložiti dodatne napore na provođenju korektivnih aktivnosti, te podsjetila i na zaključke Vijeća ministara BiH, usvojene na 49. sjednici 20.05.2024. godine, kojima su zaduženi rukovodioci institucija da u saradnji sa rukovodiocima jedinica interne revizije poduzmu dodatne mjere na realizaciji nerealiziranih preporuka.

Periodični pregled u JIR Državne agencije za istrage i zaštitu

U periodu septembar – decembar 2024. godine Tim za obavljanje pregleda, imenovan Odlukom CHJ MFT BiH¹²⁷, izvršio je periodični pregled kvaliteta u Jedinici interne revizije Državne agencije za istrage i zaštitu. Nacrt izvještaja dostavljen je rukovodiocu Jedinice interne revizije. Nakon što je rukovodilac Jedinice interne revizije dostavio izjašnjenje da je saglasan sa zaključcima izvršenog pregleda i datim preporukama sadržanim u Nacrtu izvještaja, sačinjen je konačan Izvještaj koji je dostavljen direktoru Državne agencije za istrage i zaštitu i rukovodiocu Jedinice interne revizije. Sastavni dio konačnog Izvještaja je Plan aktivnosti za provođenje preporuka, koji je pripremio rukovodilac JIR i odobrio direktor Državne agencije za istrage i zaštitu.

Kroz Godišnji izvještaj JIR Državne agencije za istrage i zaštitu BiH, koji je dostavljen za 2024. godinu, obaviješteni smo da su poduzete aktivnosti na realizaciji preporuka datih u Izvještaju CHJ MFT BiH o obavljenom periodičnom pregledu kvaliteta aktivnosti Jedinice interne revizije Državne agencije za istrage i zaštitu.

Napominjemo da su rukovodioci jedinica interne revizije u kojima su izvršeni pregledi, u skladu s Pravilnikom, u Program osiguranja i unapređenja kvaliteta JIR za narednu godinu obavezni uključiti mjere i aktivnosti na provođenju preporuka iz Izvještaja CHJ MFT BiH o obavljenom periodičnom pregledu, iste provoditi i o njihovoj realizaciji izvještavati CHJ MFT BiH na način kako je to predviđeno relevantnim propisima.

CHJ MFT BiH je donijela Plan za obavljanje periodičnog pregleda kvaliteta aktivnosti jedinica interne reviziju u institucijama BiH za 2025. godinu¹²⁸ i isti je objavljen na internet stranici Ministarstva finansija i trezora BiH, u dijelu koji se odnosi na CHJ MFT BiH. U skladu s Planom, predviđeno je da se u 2025. godini izvrši periodični pregled u dvije jedinice interne revizije: JIR Ministarstva civilnih poslova BiH i JIR IDDEEA.

¹²⁷ Broj: 02-1-16-7-323-1/24 od 10.09.2024. godine

¹²⁸ Broj: 02-1-16-7-241-1/24 od 29.05.2024. godine

5.4. Unapređenje sistema interne revizije

U svrhu unapređenja sistema interne revizije i dosljedne primjene propisa i metodologije rada, a na osnovu rezultata provedenog Godišnjeg pregleda kvaliteta, CHJ MFT BiH je, u skladu s članom 14. stav (3) Pravilnika o provođenju osiguranja i unapređenja kvaliteta interne revizije u institucijama BiH, dala i preporuke za otklanjanje nedostataka koji su uočeni u toku pregleda. Napominjemo da su jedinice interne revizije obavezne poduzeti potrebne korektivne aktivnosti u svom radu, te o njima obavijestiti CHJ MFT BiH u okviru godišnjeg izvještaja interne revizije i izvještaja o programu osiguranja i unapređenja kvaliteta za 2024. godinu da bi CHJ MFT BiH kroz Godišnji konsolidirani izvještaj interne revizije upoznala Vijeće ministara BiH s rezultatima preduzetih mjera na usklađivanju funkcije interne revizije u institucijama BiH.

Godišnji konsolidirani izvještaj interne revizije za 2024. godinu, pored pregleda stanja zakonodavnog okvira interne revizije u institucijama BiH, dao je i kumulativne podatke o izvršenim internim revizijama u izvještajnom periodu. Efekti interne revizije koji su obuhvaćeni konsolidiranim izvještajem ogledaju se u kvantitetu i kvalitetu preporuka koje daju jedinice interne revizije u smislu unapređenja poslovanja i funkcioniranja institucija BiH. Efekti interne revizije ogledaju se i u ostvarenom napretku u uspostavljanju i dogradnji sistema javne interne finansijske kontrole i interne revizije, kao i kvalitetu savjetodavnih usluga koje interna revizija pruža menadžmentu institucija.

Rezultati rada interne revizije ogledaju se u davanju kvalitetnih preporuka, s jedne strane, ali i u realizaciji datih preporuka i unapređenju sistema finansijskog upravljanja i kontrole u institucijama koje imaju uspostavljenu funkciju interne revizije, s druge strane. Potrebno je da rukovodioci jedinica interne revizije posebnu pažnju posvete unapređenju procesa planiranja što podrazumijeva usmjeravanje aktivnosti interne revizije u područja u kojima se, na osnovu sveobuhvatne analize poslovanja i upravljanja rizicima, identificiraju slabosti internih kontrola. Također, potrebno je kontinuirano težiti povećanju efikasnosti i učinka revizije kroz porast broja planiranih i izvršenih revizija. Unapređenje procesa planiranja preduslov je za povećanje doprinosa interne revizije ostvarenju ciljeva institucije i boljoj usklađenosti poslovanja s propisima, što se može postići kroz bolju iskorištenost revizorskih resursa, porast broja revidiranih područja i datih preporuka za otklanjanje utvrđenih slabosti.

Dodatni efekti interne revizije umnogome će zavisi i od efikasnosti i efektivnosti kadrovskog popunjavanja i organizacionog usklađivanja jedinica koje nisu u potpunosti ili popunjene ili uspostavljene s relevantnim propisima, ali isto tako i od spremnosti menadžmenta i internih revizora za daljnji napredak na razvoju funkcije interne revizije u insitucijama BiH, ali i razvoju cjelokupnog koncepta PIFC-a.

Važan zadatak i izazov za CHJ MFT BiH i jedinice interne revizije svakako je i dosljedno provođenje kontrole kvaliteta rada interne revizije u skladu s Pravilnikom o provođenju osiguranja i unapređenja kvaliteta interne revizije u institucijama BiH, koji je pripremljen u skladu sa zahtjevima Standarda interne revizije i primjerima dobre prakse. Navedeni pravilnik predstavlja rezultat zajedničkog rada CHJ MFT BiH i eksperata EU Projekta "PIFC-3", a kojim je detaljno definiran način provođenja kontrole svakog od učesnika u ovom procesu, rukovodilaca jedinica interne revizije, CHJ MFT BiH i eksternih ocjenjivača. Odluka o donošenju Pravilnika objavljena je u decembru 2021. godine.¹²⁹

¹²⁹ U "Službenom glasniku BiH" broj 74/21 i na veb stranici CHJ MFT BiH.

Iz svega iznesenog u ovom izvještaju, primjetno je da je u prethodnom periodu učinjen dodatni napredak u uspostavljanju i razvoju sistema interne revizije koji se ogleda u pripremi, objavljivanju i primjeni propisa kojima se definira sistem interne revizije i funkcionalnog uspostavljanja sistema interne revizije od strane CHJ MFT BiH s jedne, ali i u kvalitetu vršenja funkcije interne revizije u institucijama BiH, s druge strane. Ipak, napredak u ovoj oblasti od strane institucija BiH mogao bi i morao bi biti na znatno višem nivou, čime bi se dao dodatni podstrek u razvoju ove oblasti i približavanju Bosne i Hercegovine i njenog sistema javne interne finansijske kontrole evropskim vrijednostima.

6. STRATEGIJA RAZVOJA SISTEMA INTERNIH FINANSIJSKIH KONTROLA U INSTITUCIJAMA BiH ZA PERIOD 2020-2025. GODINA U DIJELU KOJI SE ODNOSI NA INTERNU REVIZIJU

6.1. Osnove Strategije razvoja sistema internih finansijskih kontrola u institucijama BiH za period 2020-2025. godina i informacija o njenoj realizaciji

Strategiju razvoja sistema internih finansijskih kontrola u institucijama Bosne i Hercegovine za period 2020-2025. godina (Strategija) usvojilo je Vijeće ministara BiH na svojoj 8. sjednici, održanoj 11.06.2020. godine. Strategija je izrađena u okviru Projekta EU "PIFC-3" kroz saradnju eksperata Projekta i CHJ MFT BiH u skladu s okvirnim strateškim dokumentom koji je odobrio Koordinacioni odbor centralnih jedinica za harmonizaciju.

Strategija predstavlja nastavak opredjeljenja Vijeća ministara BiH za daljnje jačanje preduslova za zakonski usklađeno, efikasno, transparentno i odgovorno upravljanje javnim finansijama. Djelotvoran sistem internih finansijskih kontrola doprinosi jačanju fiskalne discipline, većoj transparentnosti i odgovornosti, te primjeni principa "vrijednost za novac" u upravljanju javnim sredstvima. Strategija se odnosi na period 2020-2025. godina.

Sveobuhvatan strateški cilj, u skladu sa Strategijom, jeste da se kroz funkcionalan i djelotvoran sistem PIFC-a ublaže ključni rizici u poslovanju institucija Bosne i Hercegovine, što podrazumijeva daljnje integrisanje i operacionalizaciju sistema internih kontrola u ključne procese upravljanja javnim finansijama, fokusirana na područja visokog rizika i podržana nezavisnom i profesionalnom funkcijom interne revizije. Strategijom su dalje razrađeni i konkretni strateški ciljevi i operativne mjere za unapređenje u oblasti sistema finansijskog upravljanja i kontrole i u oblasti sistema interne revizije, te monitoringa i izvještavanja o sistemu internih finansijskih kontrola u institucijama Bosne i Hercegovine.

Konkretno, u oblasti sistema interne revizije u institucijama BiH, strateški cilj je: *"Efikasno korištenje resursa interne revizije i ostvarivanje dodate vrijednosti u skladu s međunarodnim standardima"*, dok je u oblasti monitoringa i izvještavanja o PIFC-u strateški cilj: *"Unaprijeđeno praćenje efektivnosti PIFC-a od strane CHJ MFT BiH i Vijeća ministara BiH"*.

Sastavni dio Strategije je Akcioni plan i on sadrži ciljeve utvrđene Strategijom, mjere koje je potrebno poduzeti za njihovu realizaciju, period u kojem se očekuje realizacija, nosioce aktivnosti, pokazatelje uspješnosti i izvore finansiranja utvrđenih mjera i aktivnosti. Strategijom je predviđena izrada operativnih godišnjih akcionih planova rada za svaku kalendarsku godinu predviđenu Strategijom. Sadržaj godišnjeg akcionog plana izvodi se iz Akcionog plana Strategije i daje pregled aktivnosti koje je potrebno provesti radi realizacije predviđenih mjera.

Strategijom je dalje definirano da će CHJ MFT BiH izvještavati Vijeće ministara BiH o realizaciji Strategije u okviru redovnog godišnjeg konsolidiranog izvještaja o sistemu interne revizije u institucijama BiH i Konsolidiranog izvještaja o sistemu finansijskog upravljanja i kontrola. U skladu sa Strategijom i Akcionim planom CHJ MFT BiH je blagovremeno pripremila Operativni godišnji akcioni plan za 2024. godinu te u skladu s njim poduzela potrebne korake na realizaciji utvrđenih ciljeva.

6.2. Operativni godišnji akcioni plan Strategije razvoja sistema internih finansijskih kontrola u institucijama BiH za 2024. godinu

U skladu sa Strategijom razvoja sistema internih finansijskih kontrola u institucijama BiH za period 2020-2025. godina CHJ MFT BiH je donijela Odluku o donošenju Operativnog godišnjeg akcionog plana Strategije za 2024. godinu (u daljnjem tekstu: "Operativni godišnji akcioni plan"), koja je objavljena na internet stranici MFT BiH u dijelu koji se odnosi na CHJ MFT BiH. Navedenom odlukom predviđeno je da će CHJ MFT BiH u posebnom dijelu godišnjih konsolidiranih izvještaja o sistemu interne revizije i finansijskog upravljanja i kontrole za 2024. godinu izvijestiti Vijeće ministara BiH o realizaciji mjera i aktivnosti iz Operativnog godišnjeg akcionog plana. Operativni godišnji akcioni plan sastavni je dio navedene odluke i sadrži ciljeve utvrđene Strategijom, aktivnosti za realizaciju utvrđenih ciljeva, nosioce aktivnosti, rokove za njihovo provođenje i pokazatelje uspješnosti. Radi bolje preglednosti, Izvještaj o realizaciji Operativnog godišnjeg akcionog plana Strategije za 2024. godinu, u dijelu koji se odnosi na oblast interne revizije, nalazi se u prilogu broj 1. ovog izvještaja.

7. REALIZACIJA ZAKLJUČAKA VIJEĆA MINISTARA BiH

Vijeće ministara BiH je na svojoj 49. sjednici, održanoj 20.05.2024. godine, prilikom upoznavanja s Godišnjim konsolidiranim izvještajem interne revizije donijelo sljedeće zaključke:

1. *Vijeće ministara Bosne i Hercegovine razmotrilo je Godišnji konsolidirani izvještaj interne revizije za 2023. godinu te s tim u vezi zaključilo:*

- *Vijeće ministara Bosne i Hercegovine usvojilo je Godišnji konsolidirani izvještaj interne revizije za 2023. godinu te s tim u vezi zaključio:*
- *zadužuju se Direkcija za koordinaciju policijskih tijela Bosne i Hercegovine i Agencija za pružanje usluga u zračnoj plovidbi - BHANSA da poduzmu neophodne aktivnosti na izmjeni pravilnika o unutrašnjoj organizaciji u dijelu koji se odnosi na internu reviziju;*
- *zadužuju se Ministarstvo odbrane Bosne i Hercegovine, Ministarstvo sigurnosti Bosne i Hercegovine, Obavještajno-sigurnosna agencija Bosne i Hercegovine i Granična policija Bosne i Hercegovine, kod kojih nisu u potpunosti kadrovski popunjene jedinice interne revizije, da zajedno s Ministarstvom finansija i trezora Bosne i Hercegovine osiguraju sredstva i provedu procedure zapošljavanja internih revizora u 2024. godini;*
- *zadužuje se Ministarstvo finansija i trezora Bosne i Hercegovine da u saradnji s Centralnom harmonizacijskom jedinicom Ministarstva finansija i trezora Bosne i Hercegovine osigura efikasno funkcioniranje i kontinuiran rad PIFC aplikacije u institucijama Bosne i Hercegovine, uključujući njeno održavanje i nesmetano funkcioniranje servera na kojem je instalirana PIFC aplikacija;*

- *zadužuje se Centralna harmonizacijska jedinica Ministarstva finansija i trezora Bosne i Hercegovine da u okviru Godišnjeg konsolidiranog izvještaja izvijesti i o funkcioniranju i primjeni PIFC aplikacije u vršenju internih revizija u institucijama Bosne i Hercegovine;*
 - *zadužuju se jedinice interne revizije da blagovremeno izrade i donesu, u skladu s propisima i rokovima odobrenim od Centralne harmonizacijske jedinice Ministarstva finansija i trezora Bosne i Hercegovine, strateške i godišnje planove rada da bi se osigurali preduslovi za potpunu uposlenost internih revizora;*
 - *zadužuju se rukovodioci institucija Bosne i Hercegovine da, u saradnji s jedinicama interne revizije, poduzmu dodatne mjere na realizaciji nerealiziranih preporuka interne revizije;*
 - *zadužuje se jedinice interne revizije u Ministarstvu sigurnosti Bosne i Hercegovine, Obavještajno-sigurnosnoj agenciji Bosne i Hercegovine, Ministarstvu civilnih poslova Bosne i Hercegovine i Agenciji za pružanje usluga u zračnoj plovidbi – BHANSA da se u potpunosti pridržavaju propisa kojima je uređena oblast kontrole kvaliteta interne revizije u institucijama Bosne i Hercegovine, a da o rezultatima izvještavaju rukovodioca institucije i Centralnu harmonizacijsku jedinicu Ministarstva finansija i trezora Bosne i Hercegovine;*
 - *poziva se institucija Predsjedništva Bosne i Hercegovine da potpiše Sporazum o vršenju funkcije interne revizije i Povelju interne revizije s Jedinicom interne revizije Ministarstva finansija i trezora Bosne i Hercegovine;*
 - *poziva se Ustavni sud Bosne i Hercegovine da uspostavi funkciju interne revizije u skladu sa Zakonom o internoj reviziji institucija Bosne i Hercegovine i Odlukom o kriterijima za uspostavljanje jedinica interne revizije u institucijama Bosne i Hercegovine;*
 - *zadužuje se Ministarstvo finansija i trezora Bosne i Hercegovine da Godišnji konsolidirani izvještaj interne revizije za 2023. godinu dostavi Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine;*
2. *Ovaj zaključak stupa na snagu danom donošenja i neće se objavljivati u Službenom glasniku BiH.*

Nakon zaprimanja obavještenja o usvajanju navedenih zaključaka Vijeća ministara BiH CHJ MFT BiH je o njima upoznala sve jedinice interne revizije, a time i institucije u kojima su uspostavljene jedinice interne revizije, kako bi poduzeli potrebne mjere i radnje na njihovoj realizaciji. U toku pripremnih aktivnosti na izradi Godišnjeg konsolidiranog izvještaja interne revizije za 2024. godinu CHJ MFT BiH je zatražila od institucija BiH i jedinica interne revizije da, uz godišnji izvještaj interne revizije, dostave i informacije o realizaciji navedenih zaključaka Vijeća ministara BiH.

Na osnovu informacija dobijenih od institucija BiH i jedinica interne revizije te aktivnosti poduzetih od strane CHJ MFT BiH, u nastavku dajemo pregled realizacije navedenih zaključaka Vijeća ministara BiH:

Zaključak r.br. 1, alineja 2:

Ovim zaključkom zadužene su dvije institucije da poduzmu neophodne aktivnosti na izmjeni pravilnika o unutrašnjoj organizaciji u dijelu koji se odnosi na internu reviziju, a to su Direkcija za koordinaciju policijskih tijela BiH i Agencija za pružanje usluga u zračnoj plovidbi – BHANSA.

Direkcija za koordinaciju policijskih tijela BiH obavijestila je CHJ MFT BiH da u periodu od 2012. godine poduzima aktivnosti na izmjeni pravilnika, međutim, pravilnik je i dalje u početnoj fazi izmjene.

U oktobru 2024. godine Direkcija je zaprimila obavještenje od Generalnog sekretarijata Vijeća ministara BiH, putem Ministarstva sigurnosti BiH, kojim je zatražena dopuna dokumentacije u vezi s dostavljenim prijedlogom pravilnika.

Agencija za pružanje usluga – BHANSA nije dostavila CHJ MFT BiH traženu informaciju o realizaciji zaključaka Vijeća ministara BiH. Napominjemo da ni interna revizija BHANSA-e nije dostavila CHJ MFT BiH svoj Godišnji izvještaj za 2024. godinu, a što je obavezna shodno Zakonu o internoj reviziji institucija BiH.

Zaključak r.br. 1, alineja 3:

Ovim zaključkom zaduženi su Ministarstvo odbrane BiH, Ministarstvo sigurnosti BiH, Obavještajno-sigurnosna agencija BiH i Granična policija BiH, kod kojih nije popunjena jedinica interne revizije da, zajedno sa Ministarstvom finansija i trezora BiH osiguraju sredstva i provedu proceduru zapošljavanja internih revizora u 2024. godini. U nastavku je dat pregled aktivnosti koje su navedene četiri institucije poduzele:

- Obavještajno – sigurnosna agencija BiH je u augustu 2024. godine popunila poziciju internog revizora. Od 01.08.2024. godine u potpunosti je kadrovski popunjena ova JIR;
- Ministarstvo sigurnosti BiH je u februaru 2024. godine okončalo proceduru popunjavanja pozicije rukovodioca JIR na osnovu internog oglasa objavljenog u novembru 2023. godine. CHJ MFT BiH je izdala u martu 2024. saglasnost na izbor rukovodioca JIR. Međutim, ova JIR i dalje nije u potpunosti popunjena. Na poziciju rukovodioca JIR internim konkursom imenovan je interni revizor, a time je ostala upražnjena pozicija internog revizora;
- Granična policija BiH je u 2024. godini pokrenula i provela proceduru na osnovu objavljenog javnog oglasa za popunu pozicije rukovodioca JIR. Obaviješteni smo da će po okončanju sigurnosne provjere biti izvršeno imenovanje rukovodioca JIR.
- Ministarstvo odbrane BiH je u 2024. godini raspisalo javni oglas za poziciju rukovodioca JIR. Obaviješteni smo da je u periodu izrade ovog izvještaja u toku konkursna procedura popune navedene pozicije.

Zaključak r.br. 1, alineja 4:

Ovim zaključkom je zaduženo Ministarstvo finansija i trezora BiH da u saradnji s CHJ MFT BiH osigura efikasno funkcioniranje i kontinuiran rad PIFC aplikacije, uključujući njeno održavanje i nesmetano funkcionisanje servera na kojem je instalirana Aplikacija.

U toku 2024. godine CHJ MFT BiH je poduzela neophodne aktivnosti u saradnji sa stručnim službama Ministarstva finansija i trezora BiH kako bi se našlo adekvatno rješenje za otklanjanje zastoja u korištenju Aplikacije do kojeg je došlo početkom februara 2024. godine.

Prekid u pristupu i korištenju Aplikacije, kako se kasnije utvrdilo, nastupio je usljed popune "prostora" predviđenog za pohranu podataka na serveru MFT BiH, na kojem je instalirana Aplikacija.

Nakon što je u novembru 2024. godine CHJ MFT BiH okončala postupak javne nabavke za pružanje usluga održavanja PIFC aplikacije, CHJ MFT BiH je saodabranim ponuđačem zaključila Ugovor o pružanju usluga održavanja PIFC aplikacije (20.12.2024.) i Ugovor o pružanju usluga najma virtuelne *Cloud* infrastrukture (27.12.2024.) za potrebe CHJ MFT BiH¹³⁰.

¹³⁰ U periodu od 01.03.2023. godine, od kada je počela primjena Aplikacije u dijelu koji se odnosi na internu reviziju, do 12.02.2024. godine kada je nastupio prekid u pristupu Aplikaciji usljed nedostatka memorije na serveru, u institucijama BiH bili smo suočeni s nekoliko prekida u korištenju Aplikacije u trajanju od oko 3 mjeseca. Stoga interni revizori ni u 2023. godini nisu bili u mogućnosti da u kontinuitetu koriste Aplikaciju, nego povremeno i u prekidima, u ukupnom trajanju oko 8,5 mjeseci u periodu od godinu. Na osnovu toga je

U januaru 2025. godine provedene su, od strane odabranog pružaoca usluge za održavanje Aplikacije i stručne službe MFT BiH, potrebne aktivnosti na osiguranju funkcionisanja Aplikacije. Od 14.02.2025. godine Aplikacija je ponovo u funkciji i istu su obavezni koristiti interni revizori u institucijama BiH u svom radu.

Zaključak r.br. 1, alineja 5:

Ovim zaključkom je CHJ MFT BiH zadužena da u posebnom dijelu Godišnjeg konsolidiranog izvještaja interne revizije izvijesti i o funkcioniranju i primjeni PIFC aplikacije u vršenju internih revizija u institucijama BiH.

Detaljni podaci o Aplikaciji i njenoj primjeni navedeni su u okviru tačke 4. ovog izvještaja. Kao što je to već obrazloženo u okviru prethodnog zaključka, u 2024. godini interni revizori tokom najvećeg dijela godine nisu bili u mogućnosti koristiti PIFC aplikaciju usljed prekida u pristupu Aplikaciji do kojeg je došlo početkom februara 2024. godine. Zastoj je otklonjen i od 14.02.2025. godine Aplikacija je ponovo u funkciji.

Zaključak r.br. 1, alineja 6:

Ovim zaključkom zadužene su jedinice interne revizije da blagovremeno izrade i donesu, u skladu s propisima i predviđenim rokovima, planove rada kao preduslov za potpunu uposlenost internih revizora.

Na osnovu uvida u strateške i godišnje planove rada jedinica interne revizije za 2024. godinu utvrdili smo da pet jedinica interne revizije, od 19 koliko je ukupno dostavilo svoj godišnji izvještaj CHJ MFT BiH, nisu do utvrđenog roka, a to je 31. decembar, donijeli planove. Ovih pet jedinica interne revizije donijele su svoje planove rada s kašnjenjem od 22 – 50 dana, što je dovelo do umanjenja ukupnog fonda raspoloživih dana za vršenje internih revizija za oko 6% – 13,5% u ovim JIR. To su sljedeće jedinice interne revizije:

- Jedinica interne revizije Granične policije BiH - *Strateški i Godišnji plan JIR doneseni 14.02.2024. godine;*
- Jedinica interne revizije Ministarstva sigurnosti BiH - *Godišnji plan JIR donesen 12.02.2024. godine¹³¹;*
- Jedinica interne revizije Parlamentarne skupštine BiH za sljedeće institucije:
 - Agencija za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije BiH (*Strateški i Godišnji plan JIR pripremljeni su 30.01.2024, doneseni 19.02.2024. godine*);
 - Institucija ombudsmana za ljudska prava BiH (*Strateški i Godišnji plan JIR pripremljeni su 30.01.2024, doneseni 16.02.2024. godine*);
 - Parlamentarna skupština BiH (*Strateški i Godišnji plan JIR doneseni su 30.01.2024. godine*);
- Jedinica interne revizije Službe za zajedničke poslove BiH – *Strateški plan je donesen 26.01.2024, a Godišnji plan JIR donesen je 06.02.2024. godine¹³²;*
- Jedinica interne revizije Ministarstva odbrane BiH - *Strateški plan JIR i Godišnji plan JIR doneseni su 22.01.2024. godine;*

zaključeno da je neophodno otkloniti zastoj do kojeg je došlo 14.02.2024. kroz osiguranje neophodnog prostora – memorije za pohranu podataka koji se unose u Aplikaciju, ali i osigurati usluge održavanja Aplikacije od strane stručnog IT osoblja.

¹³¹ Strateški plan Jedinice interne revizije Ministarstva sigurnosti BiH za 2024 – 2026. godinu donesen je 31.12.2023. godine.

¹³² U Godišnjem izvještaju JIR SZP navedeno je da su planovi pripremljeni u decembru 2023. godine, međutim, isto nije dokumentirano.

Na osnovu navedenih podataka konstatiramo da prethodno navedene jedinice interne revizije (JIR GP, JIR MSB, JIR PS, JIR SZP i JIR MO) nisu u predviđenim rokovima donijele planove rada te da shodno tome nisu realizirale zaključak Vijeća ministara BiH kojim su zadužene sve jedinice interne revizije da blagovremeno izrade i donesu, u skladu s relevantnim propisima i predviđenim rokovima, planove rada da bi se osigurali preduslovi za potpunu uposlenost internih revizora.

Dodatno, utvrdili smo da je bilo kašnjenja u donošenju planova rada interne revizije od strane institucija i to:

- Vijeće za državnu pomoć BiH je 13.02.2024. godine odobrilo planove rada JIR MVTEO¹³³, koja je iste blagovremeno pripremila i dostavila (aktom od 12.12.2023. godine) i
- Centar za uklanjanje mina u BiH je 25.01.2024. godine odobrio planove rada JIR MCP¹³⁴, koja je iste blagovremeno pripremila (18.12.2023. godine).

Napominjemo da svako "kašnjenje" u postupku odobravanja planova rada interne revizije, bilo da je riječ o neblagovremenoj pripremi od strane JIR ili razmatranju i njihovom odobravanju od strane institucije, dovodi do smanjenja fonda revizorskih dana koji ostaju na raspolaganju jedinici interne revizije u godini za koju se vrši planiranje.

U jedinicama interne revizije koje su nadležne za više institucija, ukoliko u bilo kojoj od institucija dođe do kašnjenja u donošenju planova rada JIR, to dodatno otežava i izradu konsolidiranih planova rada JIR koji su neophodni u svrhu usklađivanja planiranih aktivnosti u svim institucijama i praćenja njihove realizacije.

Zaključak r.br. 1, alineja 7:

Ovim zaključkom zaduženi su rukovodioci institucija da u saradnji s rukovodiocima jedinica interne revizije poduzmu dodatne mjere na realizaciji nerealiziranih preporuka interne revizije.

Podaci o ukupnom broju datih preporuka u 2023. i 2024. godini, po institucijama, navedeni su u tački 4.3. ovog izvještaja, u tabeli broj 4. S obzirom na to da za većinu preporuka, koje su jedinice interne revizije dale u 2024. godini, nije istekao rok za realizaciju, podaci o stepenu njihove realizacije bit će poznati u narednom izvještaju.

Kada je riječ o preporukama koje su jedinice interne revizije dale u 2023. godini, na osnovu dostavljenih godišnjih izvještaja jedinica interne revizije utvrdili smo da je nerealizirano 18,5% preporuka (89/481).

Najveći procenat nerealiziranih preporuka interne revizije datih u 2023. godini je u sljedećim institucijama:

- Ministarstvu civilnih poslova BiH (80%),
- Komisiji za očuvanje nacionalnih spomenika BiH (50%),
- Ministarstvu vanjskih poslova BiH (45%),
- Radio-televiziji BiH (41,9%),
- Službi za zajedničke poslove institucija BiH (40%).

Na osnovu prethodno navedenih podataka vidljivo je da pojedine institucije nisu provele korektivne mjere na koje je interna revizija ukazala u svojim izvještajima. U skladu s tim neophono je ponovo skrenuti pažnju na obavezu realizacije ovog zaključka Vijeća ministara BiH, a sve u svrhu unapređenja poslovanja institucija.

¹³³ Jedinica interne revizije Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH nadležna je da vrši internu reviziju u Vijeću za državnu pomoć BiH.

¹³⁴ Jedinica interne revizije Ministarstva civilnih poslova BiH je nadležna da vrši internu reviziju u Centru za uklanjanje mina u BiH.

Zaključak r.br. 1, alineja 8:

Ovim zaključkom zadužene su četiri jedinice interne revizije koje nisu u svom godišnjem izvještaju o radu za 2023. godinu dokumentirale da su poštovale i primijenile propise iz oblasti kontrole kvaliteta interne revizije u institucijama BiH. Riječ je o sljedećim jedinicama interne revizije: JIR Ministarstva sigurnosti BiH, JIR Obavještajno-sigurnosne agencije BiH, JIR Ministarstva civilnih poslova BiH i IR Agencije za pružanje usluga u zračnoj plovidbi BiH – BHANSA.

Kroz godišnje izvještaje koje su jedinice interne revizije dostavile CHJ MFT BiH za 2024. godinu utvrdili smo da je samo jedna od prethodno navedene četiri jedinice interne revizije u potpunosti postupila u skladu sa zaključkom Vijeća ministara BiH i da je poštovala i primijenila relevantne propise kojima je uređena oblast kontrole kvaliteta interne revizije u institucijama BiH, a to je Jedinica interne revizije Obavještajno – sigurnosne agencije BiH. Ova JIR dostavila je Izvještaj s pratećim prilogima iz kojih je vidljivo da je rukovodilac JIR u 2024. godini proveo, u skladu sa Standardima interne revizije, stalni nadzor revizorskih angažmana i izvršio periodično samoocjenjivanje na nivou JIR, koristeći Upitnik – pitanja pripremljena u skladu s Pravilnikom o provođenju osiguranja i unapređenja kvaliteta interne revizije u institucijama BiH.

Kada je riječ o ostale tri jedinice interne revizije, JIR MCP, JIR MSB i IR BHANSA, jedna jedinica interne revizije, a to je Jedinica interne revizije Ministarstva civilnih poslova BiH, dostavila je Izvještaj o programu osiguranja i unapređenja kvaliteta za 2024. godinu. Međutim, ova JIR nije, kao i za prethodnu godinu, izvijestila, a ni dokumentirala, da je rukovodilac JIR izvršio periodično samoocjenjivanje funkcije interne revizije na način kako je to predviđeno relevantnim propisima, a što je bio obavezan u skladu s ovim zaključkom Vijeća ministara BiH i propisima kojima je uređena ova oblast.

Ostale dvije jedinice interne revizije, JIR Ministarstva sigurnosti BiH i IR BHANSA¹³⁵ nisu uopće dostavile Izvještaj o programu osiguranja i unapređenja kvaliteta interne revizije, te time nije jasno, jer nema podataka o tome, da li je osiguran zahtijevani kvalitet rada interne revizije kroz dosljednu primjenu metodologije rada i u svrhu daljnjeg unapređenja da li je izvršeno sagledavanje i ocjenjivanje usklađenosti funkcije interne revizije s propisima. Napominjemo da su ovo sastavne aktivnosti upravljanja funkcijom interne revizije o kojima je rukovodilac JIR obavezan izvijestiti rukovodioca institucije i CHJ MFT BiH.

U skladu s navedenim konstatiramo da JIR Ministarstva sigurnosti BiH, IR BHANSA-e i JIR Ministarstva civilnih poslova BiH, nisu postupile u skladu sa zaključkom Vijeća ministara BiH.

Zaključak r.br. 1, alineja 9:

Ovaj zaključak odnosi se na instituciju Predsjedništva BiH. Navedenim zaključkom Predsjedništvo BiH pozvano je da potpiše Sporazum o vršenju funkcije interne revizije i Povelju interne revizije s Jedinicom interne revizije Ministarstva finansija i trezora BiH. Do dana izrade ovog izvještaja nismo zaprimili informaciju od Predsjedništva Bosne i Hercegovine o realizaciji zaključaka Vijeća ministara BiH, koju je CHJ MFT BiH zatražila aktom od 18.12.2024. godine.

Jedinica interne revizije Ministarstva finansija i trezora BiH obavijestila je CHJ MFT BiH, kroz Godišnji izvještaj o radu, da se i u 2024. godini obratila Predsjedništvu BiH u svrhu zaključivanja Sporazuma i donošenja Povelje (aktom od 13.05.2024). Međutim, Predsjedništvo BiH nije potpisalo navedene dokumente.

¹³⁵ Interna revizija BHANSA-e nije dostavila CHJ MFT BiH svoj Godišnji izvještaj za 2024. godinu, a što je obavezna u skladu sa Zakonom o internoj reviziji institucija BiH.

Zaključak r.br. 1, alineja 10:

Ovim zaključkom pozvan je Ustavni sud Bosne i Hercegovine da uspostavi funkciju interne revizije u skladu sa Zakonom o internoj reviziji institucija BiH i Odlukom o kriterijima za uspostavljanje jedinica interne revizije u institucijama BiH.

Ustavni sud Bosne i Hercegovine obavijestio je CHJ MFT BiH, aktom od 28.02.2025. godine, da poduzima korake na iznalaženju prihvatljivog rješenja za ispunjavanje svoje obaveze, međutim, do sada nije uspostavljena funkcija interne revizije.

Zaključak r.br. 1, alineja 11:

Ovim zaključkom zaduženo je Ministarstvo finansija i trezora BiH da Godišnji konsolidirani izvještaj interne revizije za 2023. godinu dostavi Parlamentarnoj skupštini BiH.

Parlamentarna skupština BiH razmatrala je i usvojila Godišnji konsolidirani izvještaj interne revizije za 2023. godinu. Izvještaj je usvojen na 20. sjednici Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH, održanoj 16.07.2024. godine, i na 15. sjednici Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH, održanoj 12.11.2024. godine.

8. ZAKLJUČAK

Svi prethodno navedeni podaci u ovom izvještaju dati su i obrađeni na osnovu godišnjih izvještaja jedinica interne revizije koji su dostavljeni u papirnom i elektronskom formatu. U izvještaju su uzeti u obzir i podaci iz prethodnih godišnjih konsolidiranih izvještaja interne revizije. Ovaj izvještaj dao je pregled zakonodavnog okvira interne revizije u institucijama BiH, podatke o: aktivnostima CHJ MFT BiH, jedinicama interne revizije i izvršenim internim revizijama, preporukama iz izvještaja interne revizije, poštivanju metodologije rada interne revizije, funkcioniranju i primjeni PIFC aplikacije, kontinuiranoj profesionalnoj edukaciji internih revizora u institucijama BiH, podatke o godišnjem pregledu kvaliteta koji provodi CHJ MFT BiH, realizaciji Operativnog godišnjeg akcionog plana Strategije¹³⁶ za 2024. godinu, kao i o mjerama i aktivnostima poduzetim od strane institucija i interne revizije na realizaciji zaključaka Vijeća ministara BiH.

Posebno želimo istaći da je u svrhu unapređenja u ovoj oblasti neophodno uložiti dodatne napore na postizanju bolje komunikacije i jačanju saradnje između jedinica interne revizije i rukovodstva institucija, s jedne, i jačanju saradnje između jedinica interne revizije i revizora Ureda za reviziju institucija BiH i CHJ MFT BiH, s druge strane, uz konstantno unapređenje i povećanje kvaliteta usluga koje jedinica interne revizije pruža.

Također, i rukovodstvo institucija treba da je zainteresirano i motivirano za usluge i preporuke interne revizije te mora postojati i graditi se povjerenje u rad i kredibilnost internih revizora. Pisanje izvještaja i davanje preporuka samo po sebi ne smije biti cilj i svrha interne revizije, nego se kroz njih mora raditi na unapređenju sistema finansijskog upravljanja i kontrole i stvaranja dodate vrijednosti u institucijama BiH, što bi svakako trebalo biti postavljeno kao cilj rukovodilaca institucija i jedinica interne revizije.

Kao što smo to u Izvještaju i naveli, očekujemo da će primjena PIFC aplikacije uveliko olakšati i rad jedinicama interne revizije, ali i proces izvještavanja učiniti i efikasnijim i bržim, u smislu izrade pojedinačnih revizorskih izvještaja i u izradi godišnjih izvještaja jedinica interne revizije, a očekujemo i da će sve to omogućiti CHJ MFT BiH efikasniju izradu sveobuhvatnih i potpunijih konsolidiranih izvještaja koji će sadržati i podatke o statusu realizacije preporuka u dužem periodu.

¹³⁶ Strategija razvoja sistema internih finansijskih kontrola u institucijama Bosne i Hercegovine za period 2020-2025. godina.

Za ovaj konsolidirani izvještaj nisu se mogli koristiti podaci iz PIFC aplikacije usljed više prekida u njenom funkcioniranju u toku godine. U periodu izrade ovog izvještaja otklonjen je problem nefunkcioniranja Aplikacije zbog nedostatka memorije na serveru na kojem je Aplikacija instalirana, te je ona od 14.02.2025. godine ponovo u funkciji i na raspolaganju internim revizorima, o čemu su blagovremeno obaviješteni od strane CHJ MFT BiH.

U vezi s realizacijom zaključaka Vijeća ministara BiH kao najznačajnije navodimo da je najveći dio zaključaka realiziran, osim da:

1. Pojedine institucije nisu provele korektivne mjere na koje je interna revizija ukazala u svojim izvještajima, a što je navedeno u tački 7. ovog izvještaja;
2. JIR Ministarstva sigurnosti BiH, IR BHANSA-e i JIR Ministarstva civilnih poslova BiH nisu postupile u skladu sa zaključkom Vijeća ministara BiH u vezi s adekvatnim dokumentiranjem o poštivanju i primjeni propisa iz oblasti kontrole kvaliteta interne revizije u institucijama BiH, što je navedeno u tački 7. ovog izvještaja.

U skladu sa zaključcima godišnjeg pregleda CHJ MFT BiH koji su navedeni u okviru dijela 5. *Pregled kvaliteta interne revizije u institucijama BiH koji provodi CHJ MFT BiH* ovog izvještaja, u nastavku iznosimo pregled preporuka u kojima su sadržane mjere i aktivnosti koje je potrebno poduzeti u svrhu daljnjeg razvoja i unapređenja sistema interne revizije u institucijama BiH, kao i korektivne aktivnosti koje su u svom radu obavezne primjenjivati jedinice interne revizije.

9. PREGLED PREPORUKA

U skladu s podacima i zaključkom navedenim u Konsolidiranom izvještaju preporučujemo:

1. Preporučujemo Predsjedništvu BiH da potpiše Sporazum o vršenju funkcije interne revizije i Povelju interne revizije s Jedinicom interne revizije Ministarstva finansija i trezora BiH.
2. Preporučuje se jedinicama interne revizije da dosljedno primjenjuju propisanu metodologiju rada kojom je precizno utvrđen sadržaj i rok za izradu planova rada interne revizije (31. decembar), a u cilju njihovog blagovremenog donošenja kontinuirano jačaju saradnju s rukovodstvom institucije.
3. Preporučuje se jedinicama interne revizije da u svojim planovima rada dokumentiraju i obrazlože izvršene procjene rizika na osnovu kojih su planirana područja revidiranja, te da se prilikom formuliranja rizika pridržavaju Smjernica za upravljanje rizicima koje je donijela CHJ MFT BiH.
4. Preporučuje se rukovodiocima institucija BiH da u saradnji s nadležnim jedinicama interne revizije aktivno učestvuju u postupku realizacije prihvaćenih preporuka interne revizije s ciljem otklanjanja uočenih slabosti i nepravilnosti u sistemu internih kontrola, a sve u cilju zakonitog i svrsishodnog korištenja budžetskih sredstava.
5. Preporučuje se JIR Ministarstva sigurnosti BiH da Godišnji plan rada interne revizije sačinjava u skladu s relevantnim propisima interne revizije, poštujući mandat interne revizije i poslove za koje je interna revizija nadležna.
6. Preporučuje se rukovodiocima jedinica interne revizije i internim revizorima da uspostave neophodne procedure u okviru planiranja rada i internog ocjenjivanja kako bi se osigurala potpuna iskorištenost raspoloživih kapaciteta u svrhu poboljšanja efikasnosti i efektivnosti u radu.

7. Preporučuje se rukovodstvu institucija i rukovodiocima jedinica intere revizije da planiraju i osiguraju potrebne uslove za provođenje kontinuirane profesionalne edukacije internih revizora kako bi interni revizori bili u mogućnosti kontinuirano unapređivati svoje znanje i vještine potrebne za stručno i kvalitetno pružanje usluga interne revizije.
8. Preporučuje se Jedinici interne revizije Parlamentarne skupštine BiH da adekvatno ispunjava obavezu usavršavanja znanja i vještina iz područja i oblasti definiranih propisima iz oblasti KPE, da bi kroz održavanje nivoa stručnosti i daljnjeg profesionalnog razvoja unaprijedili kvalitet usluga koje pružaju.
9. Preporučuje se Jedinici interne revizije Ministarstva sigurnosti BiH i Jedinici interne revizije Ministarstva civilnih poslova BiH da se u potpunosti pridržavaju propisa kojima je uređena oblast kontrole kvaliteta, sačine izvještaje uz primjenu predviđenih obrazaca i kontrolnih pitanja kroz definirani Upitnik i dostave rukovodiocu institucije i Centralnoj harmonizacijskoj jedinici Ministarstva finansija i trezora BiH.
10. Preporučuje se jedinicama interne revizije da, u skladu s relevantnim propisima, blagovremeno, odnosno početkom godine donose program osiguranja i unapređenja kvaliteta interne revizije u kojem su sadržani podaci o aktivnostima koje se planiraju provesti u godini na koju se program odnosi kako bi se osigurao zahtijevani kvalitet u funkcioniranju interne revizije.
11. Preporučuje se Direkciji za koordinaciju policijskih tijela BiH i Agenciji za pružanje usluga u zračnoj plovidbi - BHANSA da poduzmu neophodne aktivnosti na izmjeni pravilnika o unutrašnjoj organizaciji, u dijelu koji se odnosi na internu reviziju, kako bi se stvorili neophodni uslovi za uspostavljanje i funkcioniranje interne revizije i u ovim dvjema institucijama u skladu s propisima koji uređuju ovu oblast.
12. Preporučuje se Ministarstvu odbrane BiH, Ministarstvu sigurnosti BiH i Graničnoj policiji BiH, u kojima nije u potpunosti popunjena jedinica interne revizije, da u saradnji s Ministarstvom finansija i trezora BiH i Sektorom za budžet MFT BiH poduzmu sve potrebne aktivnosti na zapošljavanju osoblja interne revizije u svrhu popunjavanja upražnjenih pozicija i omogućavanja nesmetanog obavljanja funkcije interne revizije, u skladu s propisima i u punom kapacitetu.
13. Preporučuje se Ministarstvu finansija i trezora BiH da, u saradnji s Centralnom harmonizacijskom jedinicom MFT BiH, osigura nesmetano funkcioniranje i rad PIFC aplikacije u institucijama BiH u kontinuitetu.
14. Preporučuje se svim jedinicama interne revizije u institucijama BiH da s dužnom profesionalnom pažnjom pristupaju svojim revizorskim angažmanima i adekvatno prate i uočavaju eventualne nepravilnosti i/ili prevare koje mogu rezultirati kriminalnim aktivnostima, kršenjem propisa ili disciplinskih procedura u instituciji/ma za koje je JIR nadležna pružati usluge interne revizije.

Broj: 02-1-16-7-20-21/25

Sarajevo, 14.03.2025. godine

DIREKTOR

Njegoš Pavlović, s.r.

Prilog: Izvještaj o realizaciji Godišnjeg operativnog akcionog plana Strategije razvoja sistema internih finansijskih kontrola u institucijama BiH za 2024. godinu